

จุฬารายของเรา

ปีที่ ๘๒ แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่ ๑๐

การปฏิรูประบบงานบริหารวิชาการ

๒๕๓๙ - ๒๕๔๒

จุฬารของเรา

"จุฬารของเรา" เป็นหนังสือชุด เพื่อบันทึกรวบรวม เนื้อหาสาระ แนวคิดทิศทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเรา ซึ่งล้วนแล้วแต่แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการ ทางด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของเรา ในท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลง ปฏิรูป การอุดมศึกษา หน่วยงาน องค์กรทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในขั้นต้นหนังสือนี้จะ เรียงลำดับตามความสำคัญ โดยอาจไม่เรียงตามวันเวลา ของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหวังว่าคณะ หน่วยงานและ ท่านผู้อ่านที่ได้รับหนังสือนี้จะเก็บรวบรวมไว้เป็นชุดเพื่อ ความสมบูรณ์ของอรรถสาระจาก "จุฬารของเรา" ใน แต่ละลำดับซึ่งมีแตกต่างกันไป

คำนำ

ในการเสนอแผนปฏิบัติการปฏิรูประบบงานบริหารวิชาการต่อสภามหาวิทยาลัยเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๙ สำหรับใช้เป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานในรอบ ๔ ปี (๒๕๓๙-๒๕๔๒) นั้น สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้แผนปฏิรูปงานวิชาการเป็น ๑ ใน ๖ ประเด็นหลักที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน สาระสำคัญที่มหาวิทยาลัยได้ถอดความจากแผนปฏิรูปฯดังกล่าว ออกเป็นรูปธรรมในการดำเนินงานนั้น นอกจากการประกันคุณภาพทางวิชาการซึ่งรวมถึงการเรียน การสอน การวิจัย กิจกรรมนิสิตและการบริการทางวิชาการแล้ว ยังรวมถึงถึงกิจการวิชานานาชาติ การเตรียมโครงสร้างพื้นฐานสำหรับระบบห้องเรียนเครือข่ายและการเรียนการสอนทางไกล และระบบฐานข้อมูลวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปงานวิชาการด้วย

เอกสารจรรยาของเราลำดับที่ ๑๐ นี้ได้ประมวลสรุปผลการดำเนินงานการปฏิรูปตามแนวทางข้างต้นเพื่อเป็นข้อสนเทศสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องไปในอนาคตประการหนึ่ง และเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับรายงานต่อสภามหาวิทยาลัย และประชาคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สนใจในกิจการของมหาวิทยาลัยอีกประการหนึ่ง

มหาวิทยาลัยคาดหวังว่าเอกสารนี้จะเป็นประโยชน์สมตามเจตนารมณ์นั้น

ศาสตราจารย์ เทียนฉาย กิระนันท์
อธิการบดี
มีนาคม ๒๕๔๓

สารบัญ

หน้า

๑. หลักการและที่มาของการปฏิรูประบบงานวิชาการ	๑
๑.๑ ความหมาย	๑
๑.๒ แนวคิดที่มาของการปฏิรูประบบงานวิชาการ	๓
๒. การปฏิรูประบบงานวิชาการ	๕
๒.๑ การดำเนินงานให้ระบบประกันคุณภาพวิชาการเป็นที่รับรู้และยอมรับของประชาคมจุฬาฯ	๕
๒.๒ การดำเนินงานในส่วนของการรับเข้านิสิต	๖
๒.๓ การดำเนินงานในการพัฒนานิสิต	๑๑
๓. การปฏิรูประบบงานวิจัย	๒๒
๓.๑ หลักการและแนวทางปฏิรูประบบงานวิจัย	๒๒
๓.๒ การปฏิรูประบบงานวิจัย	๒๒
๓.๓ ฐานข้อมูลวิจัย	๓๑
๓.๔ สรุปรวมผลการปฏิรูป	๓๒
๔. การปฏิรูปงานกิจการนิสิต	๓๔
๔.๑ การพัฒนานิสิตด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ	๓๔
๔.๒ การพัฒนานิสิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม	๓๕
๔.๓ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิต	๓๘
๔.๔ สวัสดิการทุนอุดหนุนการศึกษาของนิสิต	๔๐
๔.๕ การจัดให้บริการต่าง ๆ แก่นิสิต	๔๔
๔.๖ การสร้างเสริมนิสิตสู่ระดับนานาชาติ	๔๖
๕. แนวนโยบายและแนวทางที่สำคัญเกี่ยวกับกิจการวิชาการ	๔๘
๕.๑ แผนพัฒนาการเรียนการสอนสาขาภาษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๘
๕.๒ หลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัย	๕๓
๕.๓ แนวนโยบายการจัดการศึกษาด้านภูมิภาคศึกษาและนานาชาติศึกษา	๕๔
๕.๔ แนวนโยบายเกี่ยวกับองค์การวิจัย	๕๘

๖. ระบบสารสนเทศเพื่องานด้านวิชาการและระบบห้องเรียนเครือข่าย	๖๓
๖.๑ การพัฒนาและการจัดระบบสารสนเทศเพื่องานด้านวิชาการ	๖๓
๖.๑.๑ ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารวิชาการ	๖๔
๖.๑.๒ ระบบเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulalinet)	๖๕
๖.๑.๓ ระบบสารสนเทศวิชาการ	๖๗
๖.๒ โครงการร่วมความร่วมมือระหว่างธนาคารโลกกับจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยในการเสริมสร้างแหล่งความรู้เพื่อการอ้างอิง	๗๐
๖.๒.๑ ศูนย์เอกสารทางด้านโครงการและกิจกรรมของ ธนาคารโลก	๗๐
๖.๒.๒ ความร่วมมือในการให้บริการสารสนเทศผ่าน ระบบออนไลน์ และห้องสมุดดิจิทัล	๗๑
๖.๓ ระบบห้องเรียนเครือข่าย	๗๒

๑. หลักการและที่มาของการปฏิรูประบบงานวิชาการ

๑.๑ ความหมาย

ระยะที่ผ่านมา ก่อนปี ๒๕๓๙ วัฒนาการของการพัฒนาทางวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก้าวหน้ามาเป็นลำดับ และเมื่อมีการจัดรูปองค์กรในสำนักงานอธิการบดีโดยเฉพาะการจำแนกภาระงานเพื่อจัดตั้งกองส่งเสริมและประสานงานวิจัย โดยแยกออกจากกองบริการการศึกษาที่เป็นอยู่เดิมนั้น น่าจะเป็นเครื่องชี้ชัดเจนว่า “การจัดการศึกษา” ก็ดี และ “การวิจัย” ก็ดี เป็นกิจกรรมที่จัดได้ว่าอยู่ในระนาบเดียวกัน และทั้งสองกิจกรรมเป็นกิจการ “วิชาการ”

อย่างไรก็ดี การจัดรูปงานบริหารของอธิการบดีมิได้จัดรูปงานและเรียกชื่อภารกิจรับผิดชอบของรองอธิการบดีในการมอบหมายภาระงานจากอธิการบดีให้สอดคล้องไปตามรูปองค์กรที่จัดในระดับกอง กล่าวคือยังคงเรียก “รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ” (ซึ่งเดิมรับผิดชอบงานวิชาการโดยรวมทั้งกิจกรรมจัดการศึกษาและกิจกรรมวิจัย ไว้ด้วยกันภายใต้กองบริการการศึกษา) และเรียกรองอธิการบดีที่มีการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นใหม่ว่า “รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย” ข้อนี้ น่าจะเป็นสาเหตุที่สามารถสันนิษฐานได้ว่าทำให้ความเข้าใจโดยทั่วไปในมหาวิทยาลัยและสาธารณะว่า กิจกรรมวิชาการกับกิจกรรมวิจัยนั้นเป็น ๒ ภารกิจที่แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจเช่นนั้น ก็ต่อเนื่องเรื่อยมาและแพร่ขยายไปในหลายมหาวิทยาลัยดังที่ปรากฏว่าใช้กันอยู่จนถึงปัจจุบัน

แท้จริงแล้วคำว่า “งานวิชาการ” จึงน่าจะรวมความถึง “งานหรือกิจกรรมทางการศึกษา” และ “งานหรือกิจกรรมวิจัย” แม้แต่ในกฎระเบียบทางราชการเช่นในระบบบริหารงานบุคคลของแต่ละ ก.ม. ก็น่าจะจัดระบบว่า “ผลงานทางวิชาการ” หมายถึง “๑. ผลงานการสอน ๒. ผลงานวิจัย ๓. ผลงานเขียนหรือแต่งตำราทางวิชาการ และ ๔. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ” (โดยจำแนกเป็น “๑. ผลงานวิชาการ และ ๒. ผลงานวิจัย” ซึ่งไม่ถูกต้อง)

ด้วยเหตุผลและตรรกดังกล่าวนี้เอง จึงถือเป็นความจำเป็นที่การปฏิรูประบบบริหารงานทางวิชาการที่เสนอให้สภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๙ นั้น ได้ยึดหลักการว่าระบบงานวิชาการนั้นรวมถึง (๑) ระบบงานจัดการศึกษาหรือการเรียนการสอน กับ (๒) ระบบงานวิจัย เข้าด้วยกัน* ประเด็นนี้จึงชี้ถึงบูรณาการทางความคิดว่าไม่น่าจะมีงานวิจัยใดที่มีใช่งานวิชาการ อย่างไรก็ตาม อีกหลักการหนึ่งที่ผนวกเสริมขึ้นในระยะท้าย ๆ ก่อนปี ๒๕๓๙ คือหลักการเกี่ยวกับการผนวกงานกิจการนิสิตเข้าเป็นส่วนหนึ่งของ “ระบบงานวิชาการ” เรียกได้

* การปฏิรูปองค์กรและโครงสร้างที่ออกแบบสอดคล้องกับประเด็นนี้คือ “สำนักบริหารวิชาการ” ดูเอกสารจุฬาฯ ของเรา ลำดับที่ ๘

ว่าเป็นบูรณาการทางความคิดใหม่ที่อ้างถึงว่า “สามประสาน” เป็นอาทิ นัยนี้เพื่อประโยชน์และหวังว่า การศึกษา การวิจัย และกิจกรรมนิสิต นั้นต้องผสมผสานไปด้วยกันให้ได้ผลลัพธ์สำคัญคือบัณฑิตที่มีความรู้และคุณธรรมไปพร้อม ๆ กัน

มหาวิทยาลัยได้ยืนยันหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้โดยชัดเจนอีกครั้งหนึ่งเมื่อได้เสนอต่อสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๗๖ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ โดยขอปรับตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ ไปเป็นรองอธิการบดี เพื่อให้รองอธิการบดีมอบหมายภาระงานความรับผิดชอบและมอบอำนาจกำกับและอนุมัติเป็นรายการกิจ แทนที่จะกำหนดให้รองอธิการบดีรับผิดชอบหน่วยงาน (ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานนั้นรับผิดชอบอยู่แล้ว) และด้วยเหตุนี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นของการปรับวัฒนธรรมทางวิชาการเสียใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสมตามที่เคยเป็นอยู่แต่ก่อน

อีกนัยหนึ่ง การปรับตำแหน่งรองอธิการบดีดังกล่าวนี้ ยังมีผลสำคัญยิ่งอีก ๒ ประการ กล่าวคือ

- (๑) เป็นการเตรียมการที่จะรองรับการพัฒนาองค์กรและโครงสร้างของมหาวิทยาลัย ไปสู่ระบบงานที่มีรองอธิการบดีอาวุโส (Senior Vice-President หรือ SVP) ๒ - ๓ คน โดยอาจมีรองอธิการบดีอาวุโส เช่น การมีรองอธิการบดีอาวุโสกำกับนโยบายด้านวิชาการ ๑ คน โดยมี รองอธิการบดีช่วยกำกับงานด้านการจัดการศึกษา ๑ คน รองอธิการบดีกำกับงานด้านการวิจัย ๑ คน รองอธิการบดีกำกับงานด้านกิจการนิสิต ๑ คน และอาจมีรองอธิการบดีกำกับงานด้านการพัฒนาวิชาการอีก ๑ คน เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการจัดโครงสร้างการบริหารนโยบายตามแนวทางนี้ก็คือการเตรียมระบบให้มีผู้รับผิดชอบงานวิชาการเป็นระยะยาว เทียบได้กับตำแหน่ง Provost ในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศบางแห่ง ในกรณีนั้นผู้ดำรงตำแหน่ง Provost จะไม่ใช่รองอธิการบดี ไม่ได้เข้าสู่ตำแหน่งและพ้นตำแหน่งพร้อมอธิการบดี ก็มีข้อดีที่ความต่อเนื่องราบรื่นของกิจการวิชาการทั้งหมด ซึ่งสำหรับมหาวิทยาลัยแล้วมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ต่อเนื่องระยะยาว
- (๒) เน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เป็นบุคลากรฝ่ายสนับสนุนด้านต่าง ๆ ให้เรียนรู้ความรับผิดชอบและการตัดสินใจ และเป็นการสร้างบันไดของการเติบโตในเส้นทางอาชีพของบุคลากรเหล่านี้ให้ชัดเจนมากขึ้น หรืออีกแนวทางหนึ่งก็คือเป็นระบบพัฒนามืออาชีพขั้นในสายงานสนับสนุนของมหาวิทยาลัย เช่นการพัฒนา “เหรัญญิก” หรือ Bursar ของมหาวิทยาลัย หรือการพัฒนา “วิศวกรใหญ่” หรือ Chief Engineer ของมหาวิทยาลัยแทนที่ผู้อำนวยการกองคลัง และผู้อำนวยการกองอาคารสถานที่ ดังที่เป็นอยู่ในระบบราชการปกติทั่วไปซึ่งจะเติบโตได้เพียงแค่ระดับ ๘

โดยสรุปแล้วความหมายของคำว่า “ระบบงานวิชาการ” ในการปฏิรูปมหาวิทยาลัยในระยะปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ นี้ได้พิจารณารวมความถึง

- (๑) ระบบงานการศึกษา
- (๒) ระบบงานวิจัย
- (๓) ระบบงานกิจการนิสิต และ
- (๔) ระบบงานพัฒนาวิชาการ

๑.๒ แนวคิดที่มาของการปฏิรูประบบงานวิชาการ

ปัญหาอุปสรรคสำคัญ ๆ ต่อการพัฒนาด้านวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระยะก่อนปี ๒๕๓๙ มีหลายประการ หลายปัญหาได้รับการแก้ไขปรับปรุงไปมาก แต่ปัญหาอุปสรรคพื้นฐานที่ยังคงอยู่* คือ มหาวิทยาลัยยังขาดระบบและกลไกในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน และการวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชาที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นการใช้ประโยชน์จากความแข็งแกร่งของหลักสูตรที่หลากหลายของมหาวิทยาลัย รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนและการวิจัยให้รองรับการเข้าสู่สภาพนานาชาติ และมหาวิทยาลัยยังขาดระบบในการตรวจสอบทางวิชาการเพื่อประกันคุณภาพของการเรียนการสอนในทุกๆระดับ เพื่อพัฒนาหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนให้อยู่ในมาตรฐานสากล

สภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙ ได้พิจารณาอนุมัติแผนปฏิบัติการปฏิรูประบบงานบริการวิชาการที่มหาวิทยาลัยเสนอ และได้จัดให้การปฏิรูประบบงานวิชาการเป็น ๑ ใน ๖ ประเด็นหลักของการปฏิรูประบบงานบริหารวิชาการรวมทั้งระบบ สภามหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบงานวิชาการประกอบด้วย

รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ น.สพ.ดร.ณรงค์ศักดิ์ ชัยบุตร	รองประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์. ภิรมย์ กมลรัตนกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ น.สพ.สงคราม เหลืองทองคำ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติรี ศรีไพพรรณ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นลิน นิลอุบล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ์ ชันธปราบ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์	กรรมการ

* ไม่รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตศึกษา ซึ่งได้แยกวิเคราะห์และเสนอให้ไว้ในเอกสารจุฬาฯ ของเรา ลำดับที่ ๔ แล้ว

อาจารย์ ดร. ชโยดม สรรพศรี	กรรมการ
ผู้แทนสภาคณาจารย์	กรรมการ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ	กรรมการและเลขานุการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนทรี วิทยานารถไพศาล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยกำหนดขอบข่ายภารกิจและการดำเนินงานของคณะกรรมการชุดนี้ไว้ดังต่อไปนี้

- (๑) วิเคราะห์และเสนอแนะวิธีการในการจัดระเบียบทางวิชาการใหม่ โดยเน้นที่การสร้างเงื่อนไขจริยธรรมของการเรียนการสอน ตลอดจนความรับผิดชอบในหน้าที่การเรียนการสอนของคณาจารย์และนิสิต
- (๒) เสนอแนะวิธีการและมาตรการในการตรวจสอบทางวิชาการ เพื่อประกันคุณภาพของการเรียนการสอนและยกระดับเข้าสู่มาตรฐานสากล
- (๓) ศึกษาและจัดวางแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชา ที่สามารถเชื่อมโยงและผสมผสานกันได้
- (๔) เสนอแนะมาตรการในการส่งเสริมงานวิจัยพื้นฐานและงานวิจัยประยุกต์ สามารถเชื่อมโยงการดำเนินการพัฒนาวิชาการร่วมกับภาคเอกชน ตอบสนองความต้องการของสังคมและสามารถเชื่อมโยงกับนานาชาติ

เอกสารจู่ฟ่า ของเรา ลำดับที่ ๑๐ ฉบับนี้ได้ประมวลความก้าวหน้าของการปฏิรูประบบงานวิชาการในด้านต่าง ๆ ไว้พอสังเขป โดยนำเสนอรวมทั้งสิ้นเป็น ๖ บท

๒. การปฏิรูประบบงานวิชาการ

การปฏิรูประบบงานวิชาการเป็นแผนงานหนึ่งในการปฏิรูประบบงานบริหารวิชาการที่มหาวิทยาลัยเสนอต่อที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๐๒ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๓๙ และได้รับความเห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการได้ ในส่วนการปฏิรูประบบงานวิชาการนั้นได้แบ่งการดำเนินงานเป็น ๓ เรื่องหลัก คือ (๑) การประกันคุณภาพวิชาการ (๒) การพัฒนาความแข็งแกร่งทางวิชาการและ (๓) การจัดระเบียบทางวิชาการ ในการดำเนินงานในช่วงปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ มีการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ การดำเนินงานให้ระบบประกันคุณภาพวิชาการเป็นที่รับรู้และยอมรับของประชาคม จุฬาฯ

ระบบประกันคุณภาพวิชาการไม่ว่าจะมีโครงสร้างดีเพียงใดก็ตามแต่ถ้าไม่ได้รับการยอมรับด้วยความเข้าใจแท้จริงจากประชาคมที่ใช้ระบบฯ นั้น ระบบประกันคุณภาพวิชาการนั้น ๆ ก็ไม่อาจสัมฤทธิ์ผลได้ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีจุดมุ่งหมายให้นิสิต อาจารย์ ผู้บริหารทุกระดับและบุคลากรช่วยงานวิชาการเข้าใจระบบประกันคุณภาพทางวิชาการ และเห็นว่าความร่วมมือทำหน้าที่ของตนในระบบเป็นสิ่งจำเป็น การดำเนินงานมีดังนี้

- (๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการหัวหน้าภาควิชา เพื่อชี้แจงให้เข้าใจองค์ประกอบระบบการทำงานของระบบ และการดำเนินงานในส่วนของภาควิชาในระบบ
- (๒) ประชุมรองคณบดีฝ่ายวิชาการของคณะ/วิทยาลัย เพื่อชี้แจงให้เข้าใจโครงสร้าง การดำเนินงานของระบบ และการดำเนินงานในส่วน of คณะ
- (๓) จัดประชุมชี้แจงนิสิตให้เข้าใจบทบาทของนิสิตในระบบประกันคุณภาพวิชาการ
- (๔) จัดทำหนังสือการประกันคุณภาพวิชาการที่อธิบายระบบประกันคุณภาพวิชาการของมหาวิทยาลัย และแจกจ่ายไปที่หัวหน้าภาควิชา

ผลการดำเนินงานประเมินได้ว่า ภาควิชามีความเข้าใจว่าระบบประกันคุณภาพทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพวิชาการในระดับหนึ่ง แต่ความเข้าใจในปรัชญาและตัวระบบยังไม่ดีนัก อย่างไรก็ตามก็ดีในคณะที่มีการประเมินคุณภาพวิชาการแล้ว ระดับความเข้าใจในตัวระบบดีขึ้นมาก จึงอาจเชื่อได้ว่าความเข้าใจในปรัชญาและการทำงานของระบบจะดีขึ้นเมื่อระบบการประกันคุณภาพวิชาการมีการดำเนินการที่ครบวงจรทั้งมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลา ๒ ปี ต่อจากปี ๒๕๔๒ ส่วนในระดับคณะนั้นบางคณะที่ยังไม่มีการประเมิน ความเข้าใจและการยอมรับระบบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เช่นเดียวกันว่าหากมีการไปประเมินคุณภาพทางวิชาการที่คณะเหล่านั้น ความเข้าใจและยอมรับน่าจะดีขึ้น อาจารย์มีความเข้าใจใน

ปรัชญาของระบบอาจยังไม่ดีนัก แต่ความร่วมมือในบทบาทของตนโดยเฉพาะในเรื่องการประเมินการสอน และในการวิจัยอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

๒.๒ การดำเนินงานในส่วนของการรับเข้านิสิต

- (๑) การรับเข้า : นิสิตระดับปริญญาตรี การรับเข้าของนิสิตระดับปริญญาตรีมี ๒ ทาง คือ การรับเข้าผ่านการสอบกลางของทบวงมหาวิทยาลัย และการรับเข้าโดยวิธีพิเศษ โดยผ่านการสอบคัดเลือกของมหาวิทยาลัย นโยบายในการรับนิสิตนั้นมหาวิทยาลัย มีนโยบายในการคงจำนวนการรับเข้าในระดับปริญญาตรี แต่ให้เพิ่มจำนวนรับเข้าในระดับบัณฑิตศึกษา.

ก่อนปีการศึกษาใหม่ทุกปีสำนักบริหารแผนและการคลังโดยส่วนงานวางแผน จะต้องสอบถามผ่านสายงานรับเข้าของสำนักบริหารวิชาการไปยังทุกคณะถึงจำนวนการรับเข้าของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยได้พยายามรักษาจำนวนไว้เท่าเดิมตามนโยบาย แต่จะเห็นได้ว่าตัวเลขจำนวนรับเข้าเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนหนึ่งเป็นเพราะในการส่งจำนวนผู้มีสิทธิเข้าเรียนของทบวงมหาวิทยาลัยนั้นเป็นการส่งตามระดับคะแนนที่อาจทำให้ต้องรับนักเรียนเข้าเป็นกลุ่ม การสะสมในหลายคณะจึงทำให้จำนวนรับเข้าเพิ่มโดยอัตโนมัติ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากเปิดหลักสูตรใหม่และเปิดคณะใหม่ทำให้ความสามารถในการรับเข้าเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามหากเปรียบเทียบการเพิ่มของนิสิตระดับปริญญาตรีและการรับเข้าของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาก็จะเห็นได้ว่าการรับเข้าของนิสิตใน ๒ ระดับเป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย คืออัตราการเพิ่มการรับเข้าในบัณฑิตศึกษาสูงขึ้นในทุกปีการศึกษา และคาดว่าจะสูงกว่าระดับปริญญาตรี ภายใน ๒-๓ ปี ข้างหน้า

ในช่วงปีการศึกษา ๒๕๓๙-๒๕๔๒ อัตราการรับเข้าของนิสิตระดับปริญญาตรี เป็นดังนี้

ปี	จำนวนรับ
๒๕๓๙	๔,๒๑๗
๒๕๔๐	๔,๓๘๐
๒๕๔๑	๔,๔๗๑
๒๕๔๒	๔,๕๕๐

อัตราส่วนระหว่างการรับเข้าโดยผ่านการสอบของทบวงฯ และผ่านการสอบของมหาวิทยาลัยเองเป็นดังนี้

ปี	ทบวง (%)	มหาวิทยาลัย (%)
๒๕๓๙	๙๑.๗	๘.๓
๒๕๔๐	๙๑.๙	๘.๑
๒๕๔๑	๘๙.๘	๑๐.๒
๒๕๔๒	๙๐.๑	๙.๙

สัดส่วนนิสิตใหม่ปริญญาตรี : บัณฑิตศึกษา ปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒

ปี	ปริญญาตรี	บัณฑิตศึกษา	สัดส่วน
			ปริญญาตรี : บัณฑิตศึกษา
๒๕๓๙	๔๒๑๗	๒๔๓๙	๖๓:๓๗
๒๕๔๐	๔๓๘๐	๒๗๑๓	๖๒:๓๘
๒๕๔๑	๔๔๗๑	๓๒๒๕	๕๘:๔๒
๒๕๔๒	๔๕๕๐	๓๒๓๖	๕๘:๔๒

ประเด็นที่ควรพิจารณาต่อไปคือ หลักสูตรที่เปิดในระดับปริญญาตรีที่จะเปิดใหม่ต้องพิจารณาว่าควรเปิดหรือไม่ โดยดูความเชื่อมโยงกับระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งเป็นจุดเน้นของมหาวิทยาลัย เพราะการเพิ่มนิสิตระดับปริญญาตรีเป็นการทำให้ภาระงานอาจารย์ตึงตัวมากและอาจกระทบการมุ่งเน้นการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้หากจะมีการเพิ่มในระดับปริญญาตรีโดยการใช้การเรียนการสอนทางไกลผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ จะต้องทบทวนนโยบายของการเป็นมหาวิทยาลัยปิดจำกัดรับ ซึ่งให้โอกาสการฝึกฝนและการเอาใจใส่จากอาจารย์ผู้สอน การเปิดชั้นเรียนที่ใช้เครือข่ายแยกออกไปจากการสอนในมหาวิทยาลัยในลักษณะ College เป็นทางหนึ่งที่น่าจะพิจารณา และประเด็นสำคัญยิ่งคือ การเพิ่มนิสิตระดับปริญญาตรีไม่ว่าในลักษณะใดจะต้องคำนึงถึงการเรียนวิชาบังคับร่วมในปีที่ ๑ - ๒ เช่น การเรียนวิชาเคมี คณิตศาสตร์ และวิชาการศึกษาทั่วไป และจะต้องจัดระบบให้มีการรองรับที่มีคุณภาพวิชาการ

สำหรับการสอบคัดเลือกของโครงการพิเศษนั้นมหาวิทยาลัยมีจุดประสงค์ให้การสอบคัดเลือกโดยวิธีพิเศษไม่ว่าในโครงการ*ใดให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและยุติธรรม โดยให้โอกาสแก่ทุกคนโดยเสมอภาค และให้สามารถคัดเลือกนิสิตได้ตามเป้าหมายของโครงการ ดังนั้นในการดำเนินงานในโครงการพิเศษเหล่านี้มหาวิทยาลัยจึงแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการคัดเลือกนิสิตด้วยวิธีพิเศษ ได้จัดประชุมปีละ ๒ ครั้ง เพื่อกำหนดจำนวนรับเข้าของแต่ละโครงการ กำหนดรายวิชาที่ต้องสอบ กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาการรับเข้า และพิจารณาผลการคัดเลือกร่วมกัน ทั้งนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยใช้ผลการสอบเข้าของรายวิชาที่นักเรียนสอบผ่านการสอบของทบวงฯ มาให้คณะกรรมการพิจารณาผลการสอบใช้ในการตัดสินใจคัดเลือก ทั้งนี้เพื่อลดภาระงานลงและมหาวิทยาลัยได้จัดทำมีการวิจัยเพื่อประเมินวิธีการรับเข้า ผลของการคัดเลือกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนิสิตในโครงการพิเศษโดยได้เริ่มให้มีการทำวิจัยเพื่อประเมินโครงการจุฬาฯ ชนบท โครงการศิลปะดีเด่น โครงการพัฒนากีฬาชาติ ข้อสังเกตที่สำคัญคือ การใช้ผลสอบของทบวงฯ นั้นแม้ว่าจะลดภาระงานการจัดสอบและการออกข้อสอบได้จริงแต่ผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาโดยวิธีการคัดเลือกแบบใหม่จะต้องมีการติดตามต่อไป และควรมีการทำวิจัยติดตามผลโครงการพิเศษอื่นๆ ให้ครบเพื่อใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพิจารณาส่งเสริมโครงการต่าง ๆ ต่อไป

มหาวิทยาลัยได้จัดระบบการสนับสนุนการรับเข้าโดยเฉพาะการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ นักเรียนที่สนใจจะเข้าศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการตัดสินใจ และเพื่อให้อาจารย์แนะแนวของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถนำไปแนะนำนักเรียนได้ วิธีดำเนินงานนั้นมหาวิทยาลัยได้จัดพิมพ์หนังสือแนะนำหลักสูตร ทุนการศึกษาต่างๆ รวมทั้งพิสัยคะแนนในการสอบเข้า เพื่อเป็นแนวทางในการสมัครเข้าศึกษาในจุฬาฯ จัดประชุมชี้แจงแก่อาจารย์แนะแนวโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร และภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ จัดให้นักเรียนระดับมัธยมได้พูดคุยกับนิสิตในคณะต่างๆ เพื่อให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์การเรียนในจุฬาฯ และร่วมมือกับวิทยุจุฬาฯ ในการเขียนบทความแนะนำคณะและหลักสูตรต่าง ๆ อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยควรต้องติดตามการสมัครเข้าว่ามีความแตกต่างอย่างไรหรือไม่ในกลุ่มโรงเรียนที่ไปแนะนำนักเรียนที่

* โครงการรับเข้าด้วยวิธีพิเศษมีดังนี้ โครงการพัฒนากีฬาชาติ โครงการศิลปะดีเด่น โครงการสถาปัตยกรรมไทย โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชนบท โครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท และโครงการจุฬาฯ-ชนบท

เข้าได้รู้เรื่องการแนะนำจากจุฬาฯ มากน้อยต่างกันอย่างไร และในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่ไปแนะนำหรือนิสิตที่ไปร่วมงานควรมีการอบรมวิธีการแนะนำ นอกเหนือจากการเตรียมข้อมูลที่มีใช้แต่จะให้ข้อมูลพิสัยคะแนน แต่ให้ข้อมูลการศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรต้องพิจารณาไปแนะนำร่วมกับทบวงฯ และการที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปเองว่าได้ผลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และควรต้องพิจารณาหาเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรืออุปกรณ์ที่จะประหยัดในการไปแนะนำและทั้งตอบสนองความต้องการของนักเรียนและทำให้นักเรียนรู้จักมหาวิทยาลัยมากขึ้น

- (๒) การรับเข้า : ระดับบัณฑิตศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษาการกำหนดจำนวนนิสิตที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตร การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัคร การกำหนดวิธีการสอบ และรายวิชาที่ต้องสอบอยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชา/คณะ หรือบัณฑิตวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้ดูแลหลักสูตร มหาวิทยาลัยกำหนดจุดมุ่งหมายว่าให้มีการรับเข้าที่เพิ่มขึ้นในภาพรวมเนื่องจากมหาวิทยาลัยมีทิศทางในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ ๘ ส่งเสริมให้มีนิสิตต่างชาติเข้าเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักสูตรนานาชาติซึ่งเปิดสอนมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับหลักสูตรปกติส่งเสริมให้มีการสอนรายวิชา บางรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษเพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนนิสิตต่างประเทศได้ และส่งเสริมให้นิสิตในระดับบัณฑิตศึกษาในทุกหลักสูตร มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้าหาความรู้ ในการเสนอความคิดเห็นและการอภิปรายกับนักวิชาการนานาชาติได้

ระบบกำกับกรรับเข้า ในทุกหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาต้องจัดให้มีการสอบภาษาอังกฤษในการสอบเข้า โดยทุกคนที่สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต้องสอบภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ยังไม่ใช้ผลในการคัดเลือก แต่มีเงื่อนไขว่าผู้ที่สอบไม่ผ่านจะต้องศึกษาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง หรือเข้าศึกษาจนกว่าเวลาในที่ใดก็ตามให้ได้ผลผ่านการสอบก่อนจะสำเร็จการศึกษา และในการรับเข้าในหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรนานาชาติจะต้องแสดงแผนในการรับเข้านิสิตต่างชาติและดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้ ข้อมูลที่น่าสนใจในระดับนี้ก็คือผลจากการที่ สำนักทดสอบจัดสอบภาษาอังกฤษในปี ๒๕๔๑ และ ๒๕๔๒ จำนวนผู้สมัครสอบภาษาอังกฤษในปี ๒๕๔๑ มี ๑๐,๐๙๒ คน จำนวนผู้สมัครเข้าสอบภาษาอังกฤษในปี ๒๕๔๒ มี ๑๗,๘๗๔ คน และจำนวนนิสิตต่างชาติในหลักสูตรนานาชาติ ระดับบัณฑิตศึกษา ๓๔ คน ตามเป้าหมายที่กำหนดโดยคณะกรรมการนโยบายวิชาการของสภามหาวิทยาลัยนั้น ในอีก ๓ ปีข้างหน้ามหาวิทยาลัยจะกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ

สำหรับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้ที่สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่ว่าสาขาใด แต่บางสาขาซึ่งต้องการให้เกณฑ์ความสามารถทางภาษาอังกฤษเหนือกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ สาขาเหล่านั้นก็ทำได้ และส่วนประกันคุณภาพวิชาการ ในสำนักบริหารวิชาการต้องติดตามการรับเข้าและประสานงานกับฝ่ายสนับสนุนเพื่อหาวิธีการเพิ่มจำนวนนิสิตต่างชาติอย่างจริงจัง

แนวนโยบายสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ระบบสนับสนุนการรับเข้า เพื่อให้ นิสิตปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพิจารณาการเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษามากขึ้น และเพื่อให้หลักสูตรนานาชาติเผยแพร่ไปให้มากที่สุด จากการดำเนินงานในปีการศึกษา ๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัยเริ่มการสนับสนุนการรับเข้าในแบบเชิงรุกมากขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ให้นิสิตปริญญาตรีในปีสุดท้ายสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ และในระบบเครือข่าย นอกจากนั้นในส่วนของหลักสูตรนานาชาติได้ตั้งงบประมาณการไปเผยแพร่หลักสูตรในประเทศเพื่อนบ้านในปี๒๕๔๒ ซึ่งจากข้อมูลของบัณฑิตวิทยาลัยปรากฏว่าในการรับสมัครปี ๒๕๔๒ เดือนพฤศจิกายน มีนิสิตจุฬาฯ สอบเข้า ๑,๑๐๗ คน จากจำนวนรับทั้งหมด ๓,๑๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕๕

จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มาสอบเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ปี	๒๕๓๙	๒๕๔๐	๒๕๔๑	๒๕๔๒
นิสิตจุฬาฯ	๖๘๔ (๒๙%)	๗๗๐ (๒๙%)	๑,๓๕๒ (๓๘%)	๑,๑๐๗ (๓๕%)
จำนวนรับทั้งหมด	๒,๓๓๙	๒,๖๔๐	๓,๕๒๓	๓,๑๑๔

จำนวนนิสิตต่างชาติที่เข้าศึกษาในหลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	ระดับมหาบัณฑิต		ระดับดุษฎีบัณฑิต	
	๒๕๔๑	๒๕๔๒	๒๕๔๑	๒๕๔๒
ศึกษาเพื่อรับปริญญา	๑๗	๓๘	-	๓
ศึกษาบางรายวิชา	๓๑	๑๓	๕	๑

ในการดำเนินงานนี้สำนักงานวิรัชกิจอาจช่วยเร่งดำเนินการในการประสานความร่วมมือกับองค์กรที่ ๓ ไม่ว่าจะเป็นมูลนิธิ สถาบัน สถานทูตฯ ในการรณรงค์การรับเข้าของนิสิตต่างชาติในหลักสูตรนานาชาติต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อการได้มาซึ่งทุนการศึกษาสำหรับนิสิตต่างชาติด้วย

๒.๓ การดำเนินงานในการพัฒนานิสิต

(๑) การพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรี

ก. **โครงการการศึกษาทั่วไป** นโยบายของมหาวิทยาลัยในการสร้างบัณฑิตนั้นไม่เพียงแต่ให้บัณฑิตรู้เฉพาะศาสตร์ในสาขาของตน แต่ให้เป็นผู้ที่เข้าใจในความคิดของคนในศาสตร์อื่นในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยความเข้าใจผู้อื่น สามารถสื่อสารความคิดของตนกับผู้อื่นได้เหมาะสม โครงการการศึกษาทั่วไปเป็นหน่วยงานที่ตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยในเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยจึงจัดให้นิสิตทุกคณะเรียนร่วมกันในรายวิชาโครงการการศึกษาทั่วไปในหมวดมนุษยศาสตร์ หมวดวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หมวดสังคมศาสตร์ และหมวดสหศาสตร์ โดยให้นิสิตมีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาในหมวดต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่มีวิชาใดเป็นวิชาบังคับ และไม่มีการบังคับจากคณะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนข้ามคณะ ได้ตัดลิมใจเลือกวิชาด้วยตนเอง ได้เรียนร่วมกับนิสิตคณะอื่น ๆ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนั้นได้จัดให้มีรายวิชาในแต่ละหมวดมากพอที่จะกระจายนิสิตให้มีจำนวนพอเหมาะในแต่ละชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาแต่เดิมที่มนิสิตลงเรียนในรายวิชาบางรายวิชามากเกินไป มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้คณะ / ภาควิชาเปิดสอนรายวิชา และนำรายวิชามาเป็นรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไป ทั้งนี้ นโยบายที่ให้นิสิตทุกคณะเรียนร่วมกันและให้นิสิตมีโอกาสเลือกรายวิชาได้นั้น ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาในการลงทะเบียน โครงการการศึกษาทั่วไปได้จัดทำระบบลงทะเบียนล่วงหน้า โดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในปีการศึกษา ๒๕๔๒

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาความร่วมมือของคณะในการเปิดสอนรายวิชาในโครงการการศึกษาทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งอาจประมวลสรุปได้ดังนี้

	๒๕๓๙	๒๕๔๐	๒๕๔๑	๒๕๔๒
จำนวนรายวิชาที่คณะเปิดสอนในสาขาวิทย์และคณิตฯ	๒๕	๒๖	๒๘	๓๒
จำนวนรายวิชาที่คณะเปิดสอนในสาขาสังคมศาสตร์	๑๕	๑๗	๑๗	๑๘
จำนวนรายวิชาที่คณะเปิดสอนในสาขามนุษยศาสตร์	๒๗	๔๑	๔๑	๔๔
จำนวนรายวิชาที่คณะเปิดสอนในสาขาสหศาสตร์	๑	๑	๑	๔

	๒๕๓๙	๒๕๔๐	๔๕๔๑	๒๕๔๒
จำนวนรายวิชาในสาขาสหศาสตร์ที่โครงการการศึกษาทั่วไปจัด	๑๔	๑๒	๑๓	๑๕

สำหรับการเรียนร่วมกันของนิสิตจากคณะต่าง ๆ พอยกตัวอย่างได้ เช่น

วิชาบัณฑิตอุดมคติไทย (สหศาสตร์)	- มีนิสิตเรียนเกือบทุกคณะ ยกเว้น คณะจิตวิทยา คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
วิชาอาหารเพื่อสุขภาพ (สหศาสตร์)	- มีนิสิตเรียนเกือบทุกคณะ ยกเว้น คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะจิตวิทยา และสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
วิชาสังคมและวัฒนธรรม (สังคมศาสตร์)	- มีนิสิตเรียนเกือบทุกคณะ ยกเว้น คณะจิตวิทยา คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
วิชาพุทธธรรมในพระไตรปิฎก (มนุษยศาสตร์)	- มีนิสิตเรียนเกือบทุกคณะ ยกเว้น คณะอักษรศาสตร์ คณะจิตวิทยา คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
วิชาธรรมชาติวิทยา (วิทย์-คณิต)	- มีนิสิตเรียน ๗ คณะ ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

ข. โครงการสู่ความเป็นเลิศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการวิจัยของนิสิตในโครงการวิจัยจริง ซึ่งโดยทั่วไปมีระยะเวลาดำเนินการกว่า ๑ ปี และด้วยเหตุนี้ นิสิตจะต้องทำงานเป็นทีม โดยทำหน้าที่ของตนในโครงการวิจัยให้แล้วเสร็จด้วยความตระหนักรู้ว่า ผลของการดำเนินงานของตนจะเป็นฐานให้มีการดำเนินการวิจัยต่อเนื่องในโครงการย่อยต่อไป ด้วยเหตุนี้ นิสิตมิได้ฝึกแต่การทำวิจัย แต่ฝึกการทำงานเป็นทีม ส่งงานต่อซึ่งอาศัยความรับผิดชอบสูงในส่วนของตน

มหาวิทยาลัยประกาศประชาสัมพันธ์ให้มีการรับทุนอุดหนุนปีละ ๒ ครั้ง แต่เนื่องจากเป็นโครงการใหม่ ความเข้าใจในส่วนของอาจารย์ที่ต้องวางโครงการแม่บทยังไม่ดี และมักเข้าใจผิดว่าเป็นโครงการเสริมสร้างประสบการณ์

อย่างไรก็ดี ปรากฏผลว่ามีจำนวนอาจารย์ผู้ส่งโครงการแม่บท และที่ได้รับ การสนับสนุน ดังนี้

	๒๕๓๙	๒๕๔๐	๒๕๔๑	๒๕๔๒
จำนวนอาจารย์ผู้ส่งโครงการแม่บท	๒	๑	๑๑	๔
จำนวนนิสิตได้รับทุน	๒	๓	๒๙	๑๐

ผลจากการดำเนินโครงการสู่ความเป็นเลิศ มีนิสิตได้รับรางวัลจากการส่งโครงการ เข้าประกวด ดังนี้

(๑) รางวัลดีเด่น	๒	โครงการ	(คณะวิทยาศาสตร์)
(๒) รางวัลดี	๑	โครงการ	(คณะวิทยาศาสตร์)
(๓) รางวัลชมเชย	๑	โครงการ	(คณะวิศวกรรมศาสตร์)

ค. การส่งเสริมให้นิสิตมีประสบการณ์ในการไปศึกษาวิจัยหรือทำกิจกรรมในต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมให้นิสิตในทุกระดับที่มีความสามารถได้มีโอกาสไปศึกษาทำวิจัย หรือไปร่วมในกิจกรรมในต่างประเทศ เพื่อมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขึ้น มีโอกาสทดสอบความรู้ความสามารถที่ได้ฝึกฝนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในระบบการศึกษาของไทยมากขึ้น การดำเนินงานนั้นมหาวิทยาลัยพยายามใช้ประโยชน์จากสัญญาความร่วมมือระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ/ องค์การต่าง ๆ ในการส่งนิสิตทั้งระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ไปศึกษาวิจัยระยะสั้น สนับสนุนนิสิตหลักสูตรระดับปริญญาเอก โดยผ่านการสนับสนุนของ สกว. และโครงการปริญญาเอกของทบวงมหาวิทยาลัย และจัดงบประมาณประจำปีเพื่อสนับสนุนค่าเดินทาง ผลการดำเนินงานในชั้นนี้พอสรุปรวม ๔ ปีได้ดังนี้

	สัญญา กับมหาวิทยาลัย ต่างประเทศ	องค์กรอื่น ๆ (สวทช.)	ทุนสนับสนุน ทบวง
ไปศึกษาระยะสั้น ระดับปริญญาตรี	๓๕ คน	-	๕ ทุน
ไปทำวิจัย -ระดับปริญญาโท -ระดับปริญญาเอก	- -	๑๑ คน	- ๖ คน

- ง. การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย, และความรู้ทางคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และความรู้ทางคอมพิวเตอร์มาตั้งแต่แผนพัฒนาฯระยะที่ ๗ แล้ว และได้จัดให้มีการทำแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในทั้ง ๓ เรื่อง เพื่อให้มีการสอบ exit exam สำหรับนิสิตก่อนจบการศึกษา ในปี ๒๕๓๗ ได้เปลี่ยนนโยบายเรื่อง exit exam เป็นการสอบเพื่อให้ได้ใบแสดงความสามารถในทักษะภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และความรู้ทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้ความต้องการของตลาดแรงงานที่จะทราบขีดความสามารถของบัณฑิตเป็นเครื่องผลักดันให้นิสิตมีความประสงค์ที่จะวัดผลความสามารถของตน หลังจากการทดสอบแล้วจะได้มีการวิเคราะห์ผลการสอบ เพื่อกำหนดการวัดความรู้ขั้นต่ำที่บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพึงมี ถ้านิสิตมาทดสอบแล้วยังไม่ถึงเกณฑ์ดังกล่าว นิสิตจะสามารถไปเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะจัดบทเรียนเพื่อเสริมความรู้ หรือนิสิตจะเข้าชั้นเรียนในลักษณะรายวิชาเลือกก็ได้ ก่อนที่จะมาทดสอบครั้งต่อไป ในระยะปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ มหาวิทยาลัยได้จัดทำแบบทดสอบความรู้ทางคอมพิวเตอร์ (computer literacy) ๒ ชุด แบบทดสอบภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอีก ๑ ชุด แบบทดสอบภาษาไทย ๓ ชุด นอกจากนั้นได้จัดให้มีการสอบของนิสิตชั้นปีที่ ๑ และปีสุดท้ายของทุกคณะ สาขาวิชาในเรื่องความรู้ทางคอมพิวเตอร์ และภาษาไทย เพื่อทราบระดับความรู้ความสามารถทั้ง ๓ เรื่องของนิสิตว่ามีความสามารถมากขึ้นหรือน้อยลงในขณะที่ศึกษาอยู่ในจุฬาฯ และทราบว่าทักษะใดในเรื่องของภาษาที่ยังต้องการการแก้ไข และมีการจัดให้มีการทำบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ สำหรับเรียนรู้ด้วยตนเองในทักษะการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

และความรู้ทางคอมพิวเตอร์ด้วย การดำเนินงานที่ผ่านมามีจำนวนนิสิตที่มาสอบสรูปได้ดังนี้

จำนวนนิสิตที่มาสอบ	๒๕๓๙	๒๕๔๒
ภาษาอังกฤษ	๔,๖๐๐	๑,๖๘๔
ภาษาไทย	๔,๖๐๐	๓,๒๙๗
คอมพิวเตอร์	๔,๐๔๘	๓,๑๘๐

ซึ่งแสดงว่านิสิตและอาจารย์ยังไม่เห็นประโยชน์จากโครงการนี้นัก จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น และจำเป็นต้องให้ตลาดรับรู้และขอใบแสดงผลสอบในการสมัครงาน

จ.การเรียนรู้ด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยตระหนักดีว่าความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพิ่มพูนอย่างรวดเร็วมาก และเป็นการสมควรที่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยจะต้องถูกฝึกฝนให้เป็นผู้ที่ใฝ่ใจในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเป็น ๒ เรื่องใหญ่ คือ เรื่องแรกได้แก่การจัดเตรียมเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เป็นอุปกรณ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Hardware)* เรื่องที่สองคือ การจัดเตรียมสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ การดำเนินการให้มีการใช้เทคโนโลยีในการสอน และการส่งเสริมให้นิสิตได้ใช้เครื่องมือและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยได้จัดงบประมาณและการร่วมมือกับภาคเอกชน ได้แก่การสนับสนุนด้านโครงการทุนสนับสนุนโครงการจัดทำสื่อการสอน โดยได้จัดทำเกณฑ์การพิจารณาการจัดสรรทุน การประกันคุณภาพงานเพื่อให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือในด้านการผลิตทั้งในส่วนคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและการจัดฝึกอบรมอย่างเข้มข้นเพื่อให้งานได้บรรลุตามที่คาดหวัง ผลการดำเนินงานปรากฏว่า ผลิตบทเรียน CAI รวมทั้งสิ้น ๑๐๙ โครงการ แบ่งตามกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้ วิทยาศาสตร์กายภาพ ๒๕ โครงการ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ๕๒ โครงการ สังคมศาสตร์ ๑๙ โครงการ มนุษยศาสตร์ ๑๓โครงการ โครงการนี้เห็นผลสำเร็จไว้ที่อาจารย์ผู้สนใจเข้าร่วมการผลิตสื่อให้แก่ผลิตเพิ่มจำนวนมากขึ้น อีกทั้งบางท่านมีการพัฒนางาน

*การดำเนินงานในเรื่องนี้โปรดดูงานของสถาบันวิทยบริการ และสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัย

ของตนเองอย่างต่อเนื่องได้ผลงานที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากสื่อการสอนหลายชิ้นได้รับความสนใจจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ขอความอนุเคราะห์นำไปใช้ในการเรียนการสอนโดยเฉพาะโครงการผลิตสื่อ CD ROM (บริหารโดยสำนักพิมพ์จุฬาฯ) ได้พิจารณาอนุมัติสนับสนุนสื่อการสอนเรื่อง Introduction of Design และสารพันธุกรรม เพื่อพัฒนาให้เกิดผลประโยชน์ต่อไป

มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนการจัดทำสื่อบทเรียน CAI สำหรับวิชาที่ใช้กับนิสิตจำนวนมากต่อไป รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำวิชาที่ต้องพัฒนาต่อเนื่อง ได้แก่ บทเรียนภาษาไทย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรจัดระบบสนับสนุนให้กับกลุ่มวิชาที่มีผู้สนใจผลิตมาก เช่น วิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาศาสตร์กายภาพ โดยมีกระบวนการประสานไม่ให้เกิดการผลิตเนื้อหาที่ซ้ำซ้อน แต่ให้มีความร่วมมือในการแบ่งปันและจัดสรรความเชี่ยวชาญของแต่ละอาจารย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สื่อที่ผลิตขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้อาจารย์ได้ทำการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพงานเดิมเพื่อนำไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง สนับสนุนให้มีกระบวนการเรียนการสอนโดยประยุกต์การใช้ระบบ web base เพื่อเป็นการเสริมการเรียนการสอนในปัจจุบัน และจัดการประชาสัมพันธ์ให้หนังสือทราบและรณรงค์ให้มีการใช้ประโยชน์จากสื่อการสอน กับให้มีการติดตามการใช้สื่อของนิสิตเพื่อทราบการใช้ประโยชน์จริงและเพื่อแก้ไขดำเนินการสนับสนุนการใช้สื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง

(๒.) การพัฒนาอาจารย์

ในระบบการประกันคุณภาพทางวิชาการในระบบย่อยกำกับ ได้แก่ การรับเข้าอาจารย์นั้น การรายงานการดำเนินงานอยู่ในส่วนของสำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์และระบบงาน ส่วนระบบภาระงานที่จัดอยู่ในระบบกำกับได้นั้น มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการกระจายความรับผิดชอบไปสู่คณะ ด้วยเหตุนี้การดำเนินงานในระบบภาระงานจึงอยู่ในระดับคณะ คาดว่าจะมีการประสานงานในระดับมหาวิทยาลัยต่อไป

ในส่วนระบบย่อยการสนับสนุนนั้น มหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานในส่วนนี้หลายเรื่องด้วยกันดังต่อไปนี้

ก. การให้ทุนปริญญาชั้นสูง มหาวิทยาลัยจัดแผนการพัฒนาอาจารย์ให้ได้รับการศึกษาถึงระดับปริญญาเอก การพัฒนาอาจารย์ดังกล่าวมุ่งหวังเพื่อพัฒนาอาจารย์เข้าทดแทนที่เกษียณอายุหรือเพื่อพัฒนาอาจารย์ไว้ในสายวิชาการที่เป็นความจำเป็นของชาติในอนาคต แม้ปัจจุบันอาจยังไม่จำเป็น หรือเพื่อให้สามารถ

เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ในช่วงปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ คณะกรรมการทุนปริญญาชั้นสูงได้พิจารณาสนับสนุนการส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อ โดยทุนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวม ๑๑ คน นอกจากนี้ได้พิจารณาการสนับสนุนการให้อาจารย์ไปสอบแข่งขันรับทุนจากหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานขององค์กรระหว่างประเทศ รวม ๑๙๔ คน และได้พิจารณาสนับสนุนการให้อาจารย์ไปศึกษาด้วยตนเอง โดยมหาวิทยาลัยจ่ายเงินค่าเครื่องบินในการเดินทาง และจะให้ทุนสนับสนุนปีสุดท้ายของการศึกษา ถ้าหากผู้รับทุนมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์

	ปี พ.ศ.	จำนวนผู้สมัครและได้รับการคัดเลือก	
	ทุนปริญญาชั้นสูง	๒๕๓๙	ผู้สมัคร ๔๕ คน
	๒๕๔๐	ผู้สมัคร ๑ คน	สอบได้ ๑ คน
	๒๕๔๒	ผู้สมัคร ๑๕ คน	สอบได้ ๓ คน
ทุนอื่น ๆ	๒๕๓๙	ผู้สมัคร ๑๐๕ คน	สอบได้ ๖๘ คน
	๒๕๔๐	ผู้สมัคร ๑๓๑ คน	สอบได้ ๘๔ คน
	๒๕๔๑	ผู้สมัคร ๕๕ คน	สอบได้ ๒๒ คน
	๒๕๔๒	ผู้สมัคร ๔๙ คน	สอบได้ ๒๐ คน
		๓๔๐ คน	๑๙๔ คน

ข. การให้ทุนเสนอผลงานทางวิชาการ และทุนระยะสั้น มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการสนับสนุนให้อาจารย์ได้มีโอกาสในการไปประชุมทางวิชาการ หรือไปเข้าเรียนหรือรับการอบรมในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อให้สามารถก้าวทันความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยผ่านทุนที่เรียกว่า ทุนเสนอผลงานทางวิชาการและทุนระยะสั้น ในช่วงปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ นโยบายนี้ได้ปรับให้เป็นการสนับสนุนผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ (ทุนเสนอผลงานทางวิชาการ) และการสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ตามโครงการซึ่งภาคีวิชารับทราบและให้การสนับสนุน (ทุนอบรมระยะสั้น) ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับมาตรฐานผลงานทางวิชาการของอาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัย และเพื่อให้ภาควิชาได้รับรู้ให้การสนับสนุนและใช้ประโยชน์จากความรู้ความสามารถของอาจารย์ได้ตรงและเต็มที่ ในการดำเนินงานนั้นในส่วนของกระบวนการพิจารณาการให้ทุนไปเสนอผลงาน นอกจากจะมีการพิจารณาตัดสินโดยคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยโดยได้มีการหาข้อมูลคุณค่าและความเหมาะสมทางวิชาการและการแก้ไขบทความที่มีคุณค่าและ

เหมาะสมแก่การสนับสนุนยิ่งขึ้นโดยการขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Readers) ในสาขาวิชานั้น ๆ ทั้งที่เป็นบุคคลภายนอกและเป็นอาจารย์/นักวิจัยของมหาวิทยาลัยเอง ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวนี้นำมาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการตัดสินใจของคณะกรรมการด้วย และในส่วนของกาให้คณะและภาควิชาได้รับรู้และสนับสนุนความพยายามในการพัฒนาตนเองของอาจารย์ และเพื่อให้มีการกระจายโอกาสให้ผู้ได้รับทุนมากขึ้นในมหาวิทยาลัย จึงมีการดำเนินงานให้คณะมีส่วนร่วมในการสนับสนุน การให้ทุนไปเสนอผลงานทางวิชาการและทุนระยะสั้นในสัดส่วน ๕๐:๕๐ กับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้โดยที่มหาวิทยาลัยได้ปรับระบบการจัดสรรเงินค่าเล่าเรียนใหม่ที่ทำให้คณะสามารถให้การสนับสนุนอาจารย์และบุคลากรของคณะ/สถาบันได้ ในกรณีที่เป็นคณะเล็กซึ่งยังมีรายได้น้อย มหาวิทยาลัยก็อาจพิจารณาสนับสนุนทั้งหมดได้

ผลการดำเนินงานในช่วงปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ มีอาจารย์ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนกาญจนาภิเษกเฉลิมพระเกียรติ ดังนี้

ทุนเสนอผลงาน	๒๕๓๙	๒๕๔๐	๒๕๔๑	๒๕๔๒	รวม
อาจารย์/นักวิจัยสาขาวิทย์-ชีวภาพ	๑๕	๑๘	๖	๑๓	๕๒
อาจารย์/นักวิจัยสาขาวิทย์-กายภาพ	๖	๕๑	๗	๑๑	๗๕
อาจารย์/นักวิจัยสาขาสังคมศาสตร์	๓	๓	๓	๕	๑๔
อาจารย์/นักวิจัยสาขามนุษยศาสตร์	๔	๕	๑	๑๐	๒๐

ทุนระยะสั้น	๒๕๓๙	๒๕๔๐	๒๕๔๑	๒๕๔๒	รวม
อาจารย์/นักวิจัยสาขาวิทย์-ชีวภาพ	๑	๔	-	๑	๖
อาจารย์/นักวิจัยสาขาวิทย์-กายภาพ	-	๑	-	-	๑
อาจารย์/นักวิจัยสาขาสังคมศาสตร์	๑	๒	-	-	๓
อาจารย์/นักวิจัยสาขามนุษยศาสตร์	๒	๒	-	-	๔

นอกจากนั้นในจำนวนอาจารย์ / นักวิจัยที่ได้รับทุนไปเสนอผลงานทางวิชาการ มีงานที่เป็นผลจากการวิจัยที่ได้รับทุนจากกองทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช ๑๓ ราย นับเป็นการสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ให้ความเกี่ยวเนื่องระหว่างการวิจัยและการสนับสนุนในเรื่องการเผยแพร่ผลวิจัย ต่อจากนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการเผยแพร่ชื่อบทความ/โครงการในเครือข่ายของมหาวิทยาลัย (เรื่องนี้ได้มอบนโยบายให้มีการดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง) เพื่อให้ผู้ที่

ทำวิจัยหรือสนใจเรื่องเดียวกันในมหาวิทยาลัยได้ข้อมูลและนำไปสู่การดำเนินงานติดต่อกันต่อไป และควรจัดให้มีการเผยแพร่ชื่อบทความอื่น ๆ ที่ผู้ไปเสนอผลงาน/ออบรมเห็นว่าเป็นประโยชน์ลงในเครือข่าย เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้ผู้ทำวิจัยหรือผู้สนใจได้รับข้อมูลที่ทันสมัย และอาจขอรายละเอียดหรือสำเนาบทความจากผู้ไปเสนอผลงาน/ออบรมได้

ค. การพัฒนาคณาจารย์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะฝึกปฏิบัติการอาจารย์ที่สนใจให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน โดยมีหลักสูตรหลายระดับ ตั้งแต่หลักสูตรเบื้องต้นให้เรียนรู้การใช้เครื่อง การใช้โปรแกรมในการช่วยจัดทำเอกสารคำสอน (MS Word) การใช้สื่อนำเสนอการสอน (Power Point) ในระดับกลางทักษะการใช้ทักษะการสื่อสารด้วย e-mail การจัดทำบทเรียนบน WWW ด้วย ในระดับสูงเป็นการพัฒนาการใช้ Web เพื่อการเรียนการสอนรวมทั้งผลิตสื่อบทเรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งหวังผลให้เกิดวิชาการอย่างมีคุณภาพ การดำเนินงานที่ผ่านมามหาวิทยาลัยจัดการฝึกปฏิบัติการ ดังนี้

ปี ๒๕๓๙ มีการฝึกปฏิบัติการ จำนวน ๒๕ โครงการ มีอาจารย์เข้าร่วมจำนวน ๑,๑๘๐ คน

ปี ๒๕๔๐ มีการฝึกปฏิบัติการ จำนวน ๑๙ โครงการ มีอาจารย์เข้าร่วมจำนวน ๖๘๐ คน

ปี ๒๕๔๑ มีการฝึกปฏิบัติการ จำนวน ๑๗ โครงการ มีอาจารย์เข้าร่วมจำนวน ๗๑๐ คน

ปี ๒๕๔๒ มีการฝึกปฏิบัติการ จำนวน ๑๐ โครงการ มีอาจารย์เข้าร่วมจำนวน ๔๑๐ คน

ปรากฏผลว่าได้เกิดความตื่นตัวในการนำไปใช้การเรียนการสอนทำให้คณะได้พยายามจัดหาอุปกรณ์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โครงการฝึกทักษะลักษณะนี้ควรเป็นงานประจำที่สำนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และระบบงานสามารถนำไปดำเนินการต่อในลักษณะโครงการฝึกอบรมพัฒนาอาจารย์

ง. จัดกลุ่มอาจารย์เสวนาการพัฒนาการเรียนการสอนโดยเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจัดกิจกรรมกลุ่มให้แก่อาจารย์ที่ได้ติดตามการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งผู้ผลิตสื่อได้เข้าร่วมเสวนาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเสนอการพัฒนาโครงการต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาความก้าวหน้าของสื่อออกสถานที่ ผลปรากฏว่าเกิดบรรยากาศการช่วยเหลือกันและสนับสนุนกิจกรรมให้กับโครงการที่ฝ่ายจัดทำขึ้น รวมทั้งได้เกิดโครงการนำ

ร่องเพื่อทดสอบความเป็นไปได้ที่จะให้มีการเรียนการสอนระบบ Web base ซึ่งมีกลุ่มสนใจทำขึ้นประมาณ ๑๐ รายวิชา โดยใช้ Server ที่ฝ่ายวิชาการจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนภายใต้ชื่อ www.media.academic.chula.ac.th ซึ่งอาจารย์เหล่านี้จะเป็นผู้ขยายผลการดำเนินการต่อเนื่อง

- (๓) ระบบที่มหาวิทยาลัยใช้ในการกำกับ สนับสนุน และตรวจสอบในเรื่องการวิจัย
- ก. การดำเนินงานในระบบกำกับ มีระบบการเสนอโครงการวิจัย/สิ่งประดิษฐ์ การอนุมัติ การติดตามการดำเนินงานและฐานข้อมูลโครงการที่แล้วเสร็จและผ่านการประเมิน รวมทั้งโครงการที่ถูกลด
 - ข. การดำเนินงานในระบบสนับสนุนและระบบตรวจสอบ สำหรับการสนับสนุน ประเภทโครงการวิจัย/สิ่งประดิษฐ์ จัดสนับสนุนตลอดปีและเน้นที่คุณภาพของ proposal โดยมีการพิจารณาโดยคณะอนุกรรมการกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช และบางครั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะ ได้มีการสนับสนุนประมาณ ๓๐ - ๕๐ โครงการ/ปี โดยมีการติดตามประเมินผลโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อจากนี้มหาวิทยาลัยคงต้องเน้นคุณภาพงานวิจัยที่มีศักยภาพจะไปขอทุนจากภายนอก นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยจัดการส่งเสริมการวิจัยของอาจารย์ใหม่ โดยจัดให้มีเงินวิจัยกักตุนสำหรับอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ที่จบปริญญาเอกใน ๒ ปีแรก โดยมี Ad-hoc committee ดูแล/มีการประชุมชี้แจง/มีการติดตามผลเป็นระยะ/มี Workshop ด้านกลยุทธ์วิจัยสำหรับอาจารย์ใหม่ มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนงบประมาณ ๕๐-๖๐ ทุนต่อปี สำหรับการส่งเสริมชุดโครงการวิจัย ได้สนับสนุนผู้ที่มีผลงานวิจัยที่ดีและต่อเนื่องเป็นหลัก/ให้มีการเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ (ชีวภาพ/กายภาพ/สังคม/มนุษย์) อยู่ภายใต้หัวข้อ Urbanization ตามข้อเสนอแนะของ Professor Forum โดยใช้ Ad-hoc committee พิจารณาและติดตามผล มีการเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณะ ที่ผ่าน มาได้สนับสนุน ๓ ชุดโครงการวิจัย ได้แก่ โครงการโรงงานต้นแบบเผาขยะ ด้วยเตาแบบฟลูอิดไอเซชัน โครงการปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุของรถจักรยานยนต์ ในประเทศไทยและมาตรการแก้ไข โครงการชุดเครื่องมือสำหรับคนพิการทาง แขนและขา สำหรับการสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยที่มี peer review เพื่อให้มีการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารที่มี peer review โดยมหาวิทยาลัย สนับสนุนค่าตีพิมพ์สำหรับบทความที่มีการตอบรับ / ช่วยตรวจสอบด้าน ภาษาของบทความที่จะส่งไปตีพิมพ์ ปรากฏว่ามีผลงานประมาณ ๒๐ บทความ (ตีพิมพ์) และอีก ๔๐ บทความ (ตรวจสอบภาษา) และประการสุดท้ายคือการ

จัดทำฐานข้อมูลการวิจัย ซึ่งรวมทั้งฐานข้อมูลด้านวิจัย / Research Abstracts
ทำ Web site ด้านกิจกรรมวิจัย / แหล่งทุนวิจัย / รางวัล / สิทธิบัตร

๓. การปฏิรูประบบงานวิจัย

๓.๑ หลักการและแนวทางปฏิรูประบบงานวิจัย

ฐานของความคิดเพื่อการกำหนดแนวทางและหลักการเพื่อการปฏิรูประบบงานบริหารในส่วนต่าง ๆ นั้นจะตั้งอยู่บนหลักการเดียวกัน คือ จากการสืบสาน-สืบทอดนโยบายหรือหลักการต่าง ๆ ที่เป็นการรักษาไว้ซึ่ง “ปณิธาน” ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากการวิเคราะห์-ทบทวนเพื่อสรุปหาประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาเพื่อนำมาสู่การแก้ไขและการพัฒนาต่อไป

ดังนั้นด้วยฐานความคิดดังกล่าวนี้จึงถูกถอดออกมาเป็นแนวทางหรือปรัชญาที่สำคัญของการปฏิรูประบบงานบริหารด้านการวิจัยคือ การเป็น “มหาวิทยาลัยวิจัย” ทั้งนี้ด้วยบทบาทและหน้าที่ของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาคือ การสร้างบัณฑิตควบคู่ไปกับการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งองค์ความรู้ใหม่นั้นจะถูกนำกลับมาสู่การเรียนการสอนต่อไป และจากแผนพัฒนาฯ ระยะที่ ๘ ของมหาวิทยาลัยซึ่งเน้นจุดยืนในเรื่องคุณภาพคือ “ความเป็นเลิศทางวิชาการ” โดยมีการประสานกันระหว่าง “การเรียนการสอน การวิจัยและกิจการนิสิต”

“ความเป็นสหสาขาวิชา” เป็นจุดเด่นของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากการวิเคราะห์และทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ทางการวิจัยจนเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชาของตนซึ่งได้รับการยกย่องเป็น “ศาสตราจารย์” ของจุฬาฯ รวม ๕๒ ท่าน (ในปี ๒๕๓๙) นั้น ได้ร่วมกันคิดและวิเคราะห์ในการประชุม “Professor Forum” ซึ่งสามารถถอดออกมาเป็นปรัชญาของการปฏิรูปที่สำคัญคือ การสนับสนุนให้เกิดงานวิจัยระหว่างศาสตร์หรือเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ขึ้นภายใต้การสนับสนุนในลักษณะชุดโครงการ รวมทั้งปรัชญาข้อที่ ๔ คือ “การเตรียมคนรุ่นใหม่” เป็นสิ่งซึ่งถอดได้จากความคิดวิเคราะห์ของ Professor Forum เช่นกัน

๓.๒ การปฏิรูประบบงานวิจัย

จากปรัชญาทั้ง ๔ ได้ถูกถอดออกมาเป็นแนวทางของการปฏิรูประบบงานวิจัย นับได้ว่าการดำเนินการเพื่อการปฏิรูปนี้ได้ถูกกำหนดและจัดดำเนินการโดยครบวงจรของการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถแบ่งการดำเนินการได้เป็น ๓ ด้านคือ

- ก. ปัจจัยนำเข้า (INPUT) องค์ประกอบที่สำคัญของปัจจัยนำเข้าสำหรับงานวิจัย อาจแบ่งออกได้เป็น นักวิจัยหรืออาจารย์ผู้ทำวิจัย และงบประมาณ ตลอดจนสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ หรือเรียกว่าเป็น Infrastructure ที่สำคัญเพื่อรองรับงานวิจัย

- (๑) การดำเนินงานเพื่อการปฏิรูป : อาจารย์/นักวิจัย นับเป็นความร่วมมือระหว่าง คณะ/สถาบันและมหาวิทยาลัย ในการเตรียมความพร้อมของอาจารย์และนักวิจัย ซึ่งเป็นบุคลากรที่เป็นกำลังสำคัญที่จะสร้างงานวิจัยโดยตรง โดยการจัดงบประมาณ ในแต่ละปีการเงิน เพื่อจัดดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนนโยบายการปฏิรูป โดยเฉพาะในด้านการวิจัย การที่จะมุ่งการประกันคุณภาพงานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศในระดับนานาชาติได้นั้นจึงต้องมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในมหาวิทยาลัยให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยให้อยู่ในระดับแนวหน้าอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงได้จัดสรรงบประมาณในแต่ละปีเพื่อกิจกรรมของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการภายใต้หัวข้อ “กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการวิจัย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบุคลากรด้านการวิจัยให้มีความสามารถและวิสัยทัศน์ในการวิจัยตามสาขา และสหสาขาวิชามากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้อาจารย์และนักวิจัยได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการวิจัยตามสาขาและสหสาขาวิชา นอกจากนี้จะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในกระบวนการอยู่อย่างสม่ำเสมอแล้ว นับได้ว่าการดำเนินงานในด้านนี้สามารถสนับสนุนกลุ่มอาจารย์และนักวิจัยผ่านการสัมมนาไปแล้วรวมกว่า ๒๐๐ คน

นอกจากนั้นการปฏิรูปในแนวทางของ Professor Forum ที่ให้คิดถึงการสร้างคนรุ่นใหม่ด้วยนั้น ได้ถูกนำมาปฏิบัติด้วยการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีการเงิน เพื่อพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ ซึ่งเริ่มให้ทุนตั้งแต่ปลายปีการเงิน ๒๕๕๐ จนถึง ปีการเงิน ๒๕๕๒ รวมทั้งสิ้น ๑๗๕ ทุน ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของการให้ทุนแก่อาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ คือให้อาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ที่เข้ามาเป็นกำลังรุ่นใหม่ของมหาวิทยาลัย สามารถดำเนินการหรือประกอบกิจกรรมด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ก้าวแรกที่มาเป็นอาจารย์ ดังนั้นทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่จึงเปิดกว้างในลักษณะ “เงินก้นถุง” ให้อาจารย์เหล่านั้นได้มีโอกาสตั้งแต่ในโลกของความเป็นอาจารย์ที่ต้องประกอบภารกิจทั้งสอนและวิจัยควบคู่กันไป โดยเงินก้นถุงนี้อาจารย์/นักวิจัยใหม่สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ คือ เพื่อการทำวิจัยหรือใช้ในการไปเข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือไปเสนอผลงานต่างประเทศหรือใช้จ่ายในการสมัครเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพต่าง ๆ

- (๒) กองทุนเพื่อการวิจัย สภามหาวิทยาลัยได้มีมติจากการประชุมครั้งที่ ๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๙ ได้จัดตั้งกองทุนและกำหนดระเบียบ ว่าด้วย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ทั้งนี้เพื่อให้ดำเนินการผนวกกองทุนวิจัยซึ่งเป็นเงินผลประโยชน์

ของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมกับเงินทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช ซึ่งเป็นเงินทุนวิจัยที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทูลเกล้าฯถวายเพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์ ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมฉลองรัชดาภิเษก เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๑๔ และได้รับพระราชทานกลับมาเป็นกองทุนฯนั้น เข้าเป็นกองทุนเดียวกันในนามเดิมว่า “กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช” ทั้งนี้เพื่อให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถนำเงินผลประโยชน์จากกองทุนนี้ในแต่ละปีมาใช้ในวัตถุประสงค์เพื่อการจัดการด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ กล่าวคือ ๑) เพื่อเป็นเงินอุดหนุนโครงการวิจัย ๒) เงินรางวัลการวิจัย ๓) เงินอุดหนุนโครงการสิ่งประดิษฐ์ ๔) ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย ๕) บริหารงานวิจัย ๖) รายจ่ายอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช* เห็นสมควรหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากสภามหาวิทยาลัย

- (๓) **บัณฑิตศึกษากับงานวิจัย** ตามแนวนโยบายของการผสมผสานกิจการศึกษา การวิจัยและกิจการนิสิตเข้าด้วยกันตามแผนพัฒนาฯระยะที่ ๘ ของมหาวิทยาลัย จึงเกิดแนวนโยบาย “บัณฑิตศึกษากับงานวิจัย” ที่ผสมผสานเป็นบูรณาการ กล่าวคือในช่วงของการปฏิรูปการพัฒนาปัจจัยนำเข้าในส่วนของบัณฑิตศึกษานั้นได้มีการจัดสรรทุน “ผู้ช่วยวิจัย” ผนวกเข้าไว้ในโครงการวิจัย โดยข้อเสนอโครงการวิจัยของอาจารย์ที่ส่งเข้ามาขอรับการสนับสนุนจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภชนั้นสามารถขอทุนสำหรับ “ผู้ช่วยวิจัย” ทั้งระดับวุฒิปริญญาโทและเอกภายใต้ข้อเสนอโครงการนั้น ๆ ได้ ดังนั้นจึงเป็นการสนับสนุนทั้งโครงการวิจัยพร้อมกันกับผู้ช่วยวิจัยไปในคราวเดียวกันและสามารถทำได้ตลอดทั้งปีเช่นเดียวกัน การเสนอขอทุนสำหรับโครงการวิจัยซึ่งนับว่าเป็นการประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างอาจารย์และบัณฑิตผู้ซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยวิจัย รวมทั้งก่อให้เกิดผลที่ตามมาคือสามารถรองรับจำนวนผู้รับการสนับสนุนเป็นผู้ช่วยวิจัยได้มากขึ้นและเป็นไปตามเนื้องานวิจัยซึ่งนิสิตจะต้องรับผิดชอบโดยตรง จึงกล่าวได้ว่าการดำเนินงานในส่วนนี้ก่อให้เกิดผล

*คณะกรรมการบริหารกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ซึ่งประกอบด้วยอธิการบดีเป็นประธาน รองอธิการบดี(กำกับงานวิจัย) และรองอธิการบดี (กำกับงานวิชาการ) เป็นรองประธาน คณบดีและผู้อำนวยการสถาบัน ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งไม่เกิน ๔ คน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งไม่เกิน ๔ คน เป็นกรรมการและมีผู้ช่วยอธิการบดีคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ

ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพที่ดีในการจัดการหาปัจจัยนำเข้าที่สำคัญและมีคุณภาพให้การสร้างผลงานวิจัยและวิชาการควบคู่ไปกับสร้างบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การดำเนินงานเพื่อการปฏิรูปของบัณฑิตศึกษาในด้านของทุน “ผู้ช่วยวิจัย” เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบงานของบัณฑิตศึกษา ซึ่งถูกจัดเป็นแผนที่สำคัญแผนหนึ่งใน ๖ แผนของการปฏิรูประบบงานทั้งหมด* นับได้ว่าการปฏิรูปองค์กร โครงสร้าง และพันธกิจของบัณฑิตวิทยาลัยเป็นนโยบายที่จำเป็นและที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับปรัชญาของการปฏิรูปการเรียนการสอนและการวิจัยคือการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย แนวโน้มของงานวิจัยที่ปรากฏผลในขณะนี้ได้สะท้อนภาพของความจำเป็นที่จะต้องประสานกันระหว่างวิชาการ-วิจัย-บัณฑิตศึกษา รวมทั้งการขยายฐานหรือจำนวนของบัณฑิตที่เพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไปในเอกสารนี้

อาจกล่าวได้ว่าจากการปฏิรูปปัจจัยนำเข้าที่จำเป็นคืองบประมาณในลักษณะของกองทุนฯดังกล่าวนี้มีผลทำให้เงินสนับสนุนเพื่อการวิจัยของคณาจารย์และนักวิจัยของจุฬาฯเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้ด้วยการจัดดำเนินการบริหารที่ได้รับการปฏิรูปไปพร้อม ๆ กันคือ การปฏิรูประบบงบประมาณ การเงินและการตรวจสอบ แผนและนโยบายถูกถอดออกเป็นแผนการดำเนินงานซึ่งรองรับด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนได้ด้วยการจัดการกองทุนในลักษณะนี้ รวมทั้งเป็นการเตรียมการเพื่อการดำเนินการต่อไปในอนาคต ซึ่งจะเป็ผลระยะยาวจากการเติบโตของทุนรัชดาภิเษกสมโภชน์นี้ด้วยมหาวิทยาลัยของเราเอง

ข. กระบวนการ (PROCESS) การดำเนินการเพื่อการปฏิรูปงานวิจัยนั้นเริ่มต้นจากการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย และปัญหาอุปสรรค เป็นการดำเนินงานภายในกลุ่มคณะทำงานในตอนต้นปี ๒๕๓๙ กล่าวคือภายในกองส่งเสริมและประสานงานวิจัย(เดิม) มีการทำ SWOT ANALYSIS จนได้ข้อสรุปที่เป็นรูปธรรมเพื่อการพัฒนาและปฏิรูปขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของการปฏิรูป ซึ่งพอสรุปได้เป็นหลักการสำหรับการดำเนินงานในครั้งนั้นคือ

* ดูรายละเอียดในเอกสารจุฬาฯของเรา ลำดับที่ ๔

- ต้องเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากและเพื่อให้ได้ผลสนองต่อหน้าที่ขององค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง
- ต้องเป็นระบบที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนางานของอาจารย์และนักวิจัยผู้สร้างผลงานวิจัยให้ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและไปสู่ระดับนานาชาติ
- ต้องเป็นระบบที่สนองนโยบายของการปฏิรูปที่จะพัฒนาทั้งการศึกษาระดับปริญญาตรีและเรื่องของบัณฑิตศึกษาไปด้วยกัน

ดังนั้นจากนโยบายของการปฏิรูปประกอบกับการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน จึงสามารถพิจารณาระบบการประกันคุณภาพงานวิจัยได้ดังนี้

(๑) ระบบกำกับ โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีหน้าที่คือ กำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารเงินของกองทุนฯ และจัดทำงบประมาณของกองทุนฯ เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยอนุมัติ รวมทั้งเป็นผู้ที่คอยติดตามและประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ได้มอบหมายตามนโยบายที่กำหนดลงมาสู่ผู้ปฏิบัติ แล้วจึงนำเสนอสภามหาวิทยาลัยทุกสิ้นปีการเงิน

ทั้งนี้จากคณะกรรมการบริหารกองทุนรัชดาภิเษกสมโภชจะมอบหมายคณะกรรมการที่จะทำหน้าที่และรับผิดชอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะอีกลำดับหนึ่งคือ

(๑.๑) คณะอนุกรรมการบริหารทุนวิจัย/สิ่งประดิษฐ์ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๔ สาขา สาขาละ ๒ ท่าน คือ สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาสังคมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์ และจากทางสิ่งประดิษฐ์อีก ๒ ท่านเป็นกรรมการ มีรองอธิการบดี เป็นประธาน ผู้ช่วยอธิการบดีเป็นกรรมการและเลขานุการและผู้อำนวยการสำนักบริหารวิชาการกับเจ้าหน้าที่สำนักบริหารวิชาการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(๑.๒) คณะอนุกรรมการบริหารกิจกรรมวิจัย ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดนี้จะมีหน้าที่ในเรื่องการพิจารณาข้อเสนอโครงการ เช่น โครงการอาศรมความคิด unit cell การจัดประชุมนานาชาติและการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน เป็นต้น ซึ่งเท่ากับว่าเป็นคณะกรรมการที่รับผิดชอบในเรื่องของการสนับสนุน infrastructure และการเผยแพร่ผลงาน

ในระบบกำกับนี้จะมีการให้ทุนสนับสนุนซึ่งคณะอนุกรรมการจะทำหน้าที่วินิจฉัยข้อเสนอโครงการซึ่งจัดทำตามระบบหลักเกณฑ์ของกองทุนฯ ทั้งนี้โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจะต้องผ่านการพิจารณาทั้งในเรื่องของ Merit Credit และ Feasibility ของโครงการซึ่งยังผลไปสู่ความสำเร็จของโครงการของผู้วิจัยเองมากขึ้นใน

ระดับหนึ่ง* สำหรับระบบนั้นยังมีการขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะศาสตร์ด้วย ในบางครั้งที่คณะกรรมการพบว่าข้อเสนอโครงการนั้นน่าจะได้รับความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยเฉพาะเพื่อประกอบการพิจารณาให้ทุนด้วย โดยสรุปแล้วสามารถแสดงเป็น แผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินงานในเรื่องของกิจการวิจัยในส่วนของมหาวิทยาลัยคือการจัดสรรจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภชและการประสานงานกับคณะ โดยคณะกรรมการประสานงานวิจัย ซึ่งจากการปฏิรูปกระบวนการดำเนินงานจึงได้ขั้นตอนที่สั้นและลดจำนวนกรรมการ ซึ่งแต่เดิมมีหลายคณะกรรมการ รวมทั้งสนองต่อความต้องการของผู้ทำและสร้างผลงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

*Ac-hoc committee ในบางกิจกรรม เช่น ทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ การดูแลทุนอุดหนุนชุดโครงการวิจัยของแต่ละชุดโครงการ ตลอดจน Chair Professors ในสาขาพอลิเมอร์ ได้มีการจัดทำเป็นลักษณะ Ac-hoc committee ซึ่งทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว โดยเฉพาะจะสะดวกสำหรับท่านผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีเวลาค่อนข้างน้อยหรือเวลาจำกัด เช่น บางท่านต้องเดินทางมาจากต่างประเทศ เป็นต้น

*รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการที่ได้รับการสนับสนุนแสดงไว้แล้วในรายงานประจำปีทุกปีก่อนหน้านี้

- (๒) ระบบตรวจสอบ ในส่วนของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วจะมีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านนั้น ๆ ทั้งภายในและภายนอกเป็นกรรมการติดตามและประเมินผลเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นเสมือนผู้ที่คอยช่วยเหลือหรือให้ความเห็น/ข้อเสนอแนะ/แลกเปลี่ยนกับผู้ทำวิจัยโดยหลักการในลักษณะที่เป็นจริงเชิงบวกมากกว่าการตรวจสอบประเมินผล
- (๓) ระบบสนับสนุน มหาวิทยาลัยได้จัดให้ مبلغประมาณส่วนหนึ่งจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์/นักวิจัยได้นำผลงานไปตีพิมพ์เผยแพร่สู่ระดับนานาชาติ รวมถึงมีการตรวจแก้ภาษาอังกฤษด้วยผู้เชี่ยวชาญ* นอกจากนี้จากกิจกรรมการจذبธรรมสัมพันธ์ยังช่วยให้การเขียนข้อเสนอโครงการของอาจารย์/นักวิจัยไปสู่ความสำเร็จในการได้ทุนมาด้วยในระดับหนึ่ง

ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวทั้งหมดนี้ดำเนินการไปด้วยการประสานกันภายใต้นโยบายที่ค่อนข้างชัดเจนคือการใช้เงินของกองทุนฯ เป็นเพียง Seed money ที่จะนำไปสู่การขอทุนจากแหล่งทุนภายนอก โดยสรุปการปฏิรูปกระบวนการของระบบงานวิจัยโดยเฉพาะในส่วนของกองทุนรัชดาภิเษกสมโภชจะเน้นการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประสิทธิภาพของผู้ดำเนินงานและขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกิจกรรมได้ตั้งแต่แผนผังข้างท้ายนี้ นอกจากนี้ประสิทธิภาพในที่นี้ยังครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวกต่ออาจารย์/นักวิจัยโดยตรง คือมีการปรับเปลี่ยนให้บริการที่รวดเร็วและทันใจผู้ที่ต้องการใฝ่สร้างองค์ความรู้ อยู่เสมอด้วยการเปิดรับสมัครขอรับทุนตลอดทั้งปี ซึ่งโดยเฉลี่ยพบว่าจะมีการส่งข้อเสนอโครงการวิจัยเข้ามาครั้งละ ๗-๑๐ โครงการ ในช่วงเวลาทุกสองเดือน ซึ่งจะจัดให้มีการประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการเหล่านั้นเพื่อการอนุมัติงบประมาณต่อไป นอกจากนี้ในส่วนของการส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ยังเอื้อต่อการที่อาจารย์และนักวิจัยจะได้ประโยชน์จากผลงานวิจัยได้โดยตรง ซึ่งอาจารย์อาจนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ได้และใช้ผลงานนั้นแทนการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ซึ่งเป็นการทำงานที่อาจซ้ำซ้อนและไม่ได้ผลงานเพิ่มขึ้น อาจกล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญของกระบวนการหรือขั้นตอนการทำงานในลักษณะที่

*ไม่รวมทุนสนับสนุนการเดินทางไปเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศ ซึ่งจัดไว้ในขอบข่ายของกองทุนกาญจนาภิเษกเฉลิมพระเกียรติ

ดำเนินการในช่วงของการปฏิรูปนี้คือการให้เกียรติและเชื่อใจกัน (honor)ต่อหัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยเองโดยตรงไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรทุนวิจัย/สิ่งประดิษฐ์หรือทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ก็เช่นเดียวกัน

ส่วนในระดับคณะนั้น มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประสานงานกันในหลักการทำงานโดยผ่านคณะกรรมการประสานงานซึ่งประกอบด้วยรองคณบดีฝ่ายวิจัยของทุกคณะ/สถาบัน โดยที่ระบบปฏิรูปในการบริหารจัดการยังสอดคล้องถึงแนวนโยบายของการบริหารในภาพรวมคือการกระจายอำนาจบริหาร (decentralization) จึงเป็นการเปิดโอกาสให้คณะมีอิสระของการส่งเสริมกิจการวิจัยของตนเอง รวมทั้งมีส่วนที่มาเสริมกันกับมหาวิทยาลัยในระบบแบ่งรับภาระค่าใช้จ่าย (cost sharing) ในกิจกรรมการจัดประชุมสัมมนาตลอดจนการอบรมต่างๆ ซึ่งเป็นทางหนึ่งซึ่งช่วยให้กิจกรรมต่าง ๆ เสริมและสอดคล้องกันโดยไม่เกิดการซ้ำซ้อน

ค. ผลผลิต (OUTPUT) ถ้าจำแนกผลงานด้านการสนับสนุนการวิจัยในมหาวิทยาลัยในช่วงปี ๒๕๓๙/๒๕๔๒ นี้สามารถแบ่งจำนวนได้เป็น

- (๑) การสนับสนุนภายในโดยกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ปรากฏว่าการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามแนวทางของการปฏิรูปงานวิจัยนั้นก่อให้เกิดผลโดยตรง คือ จำนวนโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนไปนั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งพอสรุปได้ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

โครงการวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช

พ.ศ.	จำนวนโครงการที่เสนอขอ	จำนวนโครงการที่ได้รับการสนับสนุน	ผู้ช่วยวิจัย
๒๕๓๙	๔๔	๓๒	-
๒๕๔๐	๔๑	๒๐	๘*
๒๕๔๑	๗๑	๔๐	๒๗*
๒๕๔๒	๕๕	๓๘	๒๑*

*เริ่มดำเนินการแยกจากบัณฑิตวิทยาลัย

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จำแนกตามสาขาวิชา

	ปีการเงิน ๒๕๓๙	ปีการเงิน ๒๕๔๐	ปีการเงิน ๒๕๔๑	ปีการเงิน ๒๕๔๒
วิทยาศาสตร์กายภาพ	๑๒	๖	๑๕	๑๒
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	๑๐	๒	๑๓	๑๖
สังคมศาสตร์	๑๗	๒	๓	๔
มนุษยศาสตร์	๓	๑	๕	๒

งบประมาณการวิจัยจากการสนับสนุนภายนอกโดยแหล่งทุนภายนอกและงบประมาณแผ่นดิน

พ.ศ.	งบประมาณแผ่นดิน (ล้านบาท)	แหล่งทุนภายนอกอื่น ๆ (ล้านบาท)
๒๕๓๙	๒๖	๑๔๒
๒๕๔๐	๒๖	๓๔๕
๒๕๔๑	๒๗	๔๙๑
๒๕๔๒	๒๗	๕๐๐*

*ประมาณการ

ในส่วนของคุณโครงการวิจัย ซึ่งนับได้ว่าเป็นนโยบายหนึ่งที่ได้มีความพยายามและผลักดันให้เกิดขึ้นมาช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วนั้น ในปัจจุบันช่วงปี ๒๕๓๙-๒๕๔๒ นี้ มีชุดโครงการวิจัยที่เกิดขึ้นได้รวม ๓ โครงการคือ

ชุดโครงการต้นแบบเตาเผาขยะแบบฟลูอิดไอเซชัน ซึ่งเป็นโครงการ ๓ ปี งบประมาณ ๗ ล้านบาท โครงการนี้ ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ เป็นหัวหน้าโครงการ ซึ่งเป็นโครงการวิจัยเชิงสิ่งประดิษฐ์ เพื่อสร้างและทดลองโรงงานต้นแบบเตาเผาขยะ ซึ่งใช้เทคโนโลยีช่วยให้เป็นเตาเผาขยะที่ไร้มลพิษคือไม่มีกลิ่น ไม่มีสีและควัน องค์ความรู้ที่เกิดขึ้น นอกจากจะสามารถพัฒนาไปสู่การช่วยลดปัญหาของสังคมในด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพแล้ว โรงงานต้นแบบเมื่อแล้วเสร็จนี้สามารถนำมาใช้กำจัดขยะของมหาวิทยาลัยเองได้ในอนาคต นับว่าเป็นการช่วยมลพิษภายใต้นโยบายของการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวและมหาวิทยาลัยปลอดมลพิษ

ชุดโครงการวิจัยเรื่องปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุของรถจักรยานยนต์ เป็นชุดโครงการวิจัยที่เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันระหว่างศาสตราจารย์ของคณะแพทยศาสตร์และศาสตราจารย์ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ รวมทั้งคณาจารย์ในทั้ง ๒ คณะ และจากวิทยาลัยสาธารณสุขร่วมด้วย โดยมีศาสตราจารย์ นายแพทย์วีระ กสานติกุล เป็นหัวหน้าโครงการ เป็นโครงการ ๓ ปี งบประมาณ ๒๖ ล้านบาท ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบริษัท ฮอนด้า มอเตอร์ จำกัด โดยมีสถาบันวิจัยคือ Head Protection Research Laboratory (HPRL) ซึ่งเป็น non-profit research institution of the state of california, USA. เป็นที่ปรึกษาโครงการ จึงนับได้ว่าผลของงานวิจัยในลักษณะนี้จะยังประโยชน์ให้กับสังคมนอกจากจะเป็นการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาสู่อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาของจุฬาฯ

ชุดโครงการวิจัยเรื่อง ชุดเครื่องมือสำหรับคนพิการแขนและขา ซึ่งมีคณาจารย์จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์ ร่วมกันดำเนินการ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ศรียุทธศักดิ์ เป็นหัวหน้าโครงการ และเป็นโครงการ ๓ ปี งบประมาณ ๓,๙๘๗,๙๖๐ บาท ชุดโครงการวิจัยนี้ถือว่าเป็นงานวิจัยร่วมกับการทำสิ่งประดิษฐ์ที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อคนพิการแขนและขาได้โดยตรงทำให้คนเหล่านี้สามารถพิมพ์งานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์นี้สามารถนำไปสู่การจดสิทธิบัตรได้ในอนาคต

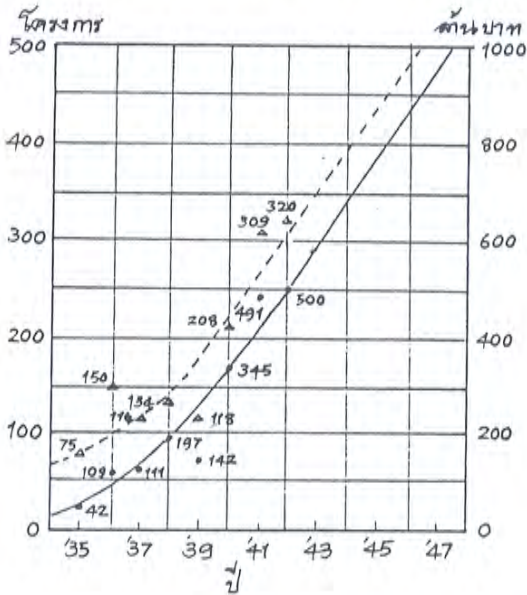
๓.๓ ฐานข้อมูลวิจัย

ในช่วงของการปฏิรูปในส่วนอื่นของระบบงานบริหารของมหาวิทยาลัยนั้น ก็ได้จัดทำฐาน ข้อมูลให้สอดคล้องตามนโยบายและปรัชญาของการดำเนินงาน กล่าวคือ เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลที่สะดวกและเอื้อต่อการใช้งานของอาจารย์-นักวิจัย รวมทั้งการติดต่อประสานงานกับองค์กรภายนอก โดยเฉพาะผู้ให้การสนับสนุนแหล่งทุนภายนอก ดังนั้นการจัดทำฐานข้อมูลนักวิจัย (Research directory) จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งขณะนี้ได้จัดทำในรูปของ digital data แทนการใช้พิมพ์เป็นเล่มเอกสาร รวมไปถึงการรวบรวมฐานข้อมูลผลงานวิจัยในลักษณะของบทคัดย่อ (abstract) และในส่วนบัณฑิตศึกษา ก็ได้มีการทำฐานข้อมูลงานวิทยานิพนธ์เช่นกัน

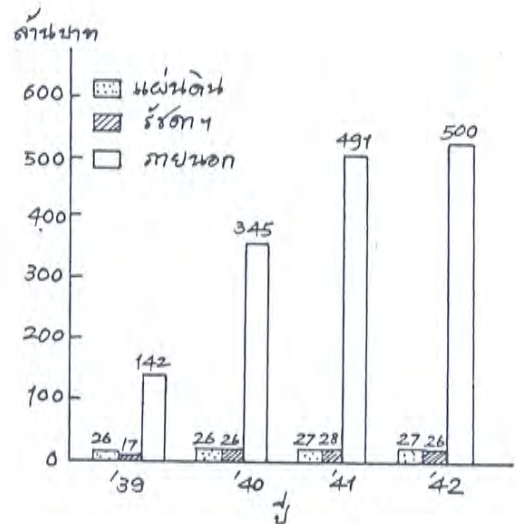
นอกจากนั้นในส่วนของการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและวิจัย ได้มีการจัดทำ Web site แสดงผลงานของบุคคลซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติหรือท่านที่ได้รับการยกย่องจากรางวัลด้านอื่น ๆ ทั้งนี้นอกจากจะเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้แล้วยังเป็นส่วนของการสร้างแหล่งอ้างอิงให้กับแวดวงวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ และสำหรับการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาทั่วไปด้วย

๓.๔ สรุปรวมผลการปฏิรูป

จากข้อมูลในตารางที่แสดงไว้ก่อนหน้านี้ กอปรกับการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังในช่วง ๘ ปี พบว่างานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการแสวงหาทุนหรือการได้รับความเชื่อถือให้ดำเนินการวิจัยจากองค์กรภายนอกนั้น มีเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในทุกช่วงปี ดังสรุปในกราฟรูปที่ ๑ นี้และจากกราฟแสดงให้เห็นว่าโดยประมาณการสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๘ งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอกน่าจะมีค่าโดยรวมถึง ๑,๐๐๐ ล้านบาท

รูปที่ 1

รูปที่ 2

และจากการวิเคราะห์ภาพรวมคือการเปรียบเทียบงบประมาณที่สนับสนุนจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภชกับการสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอก ดังสรุปในรูปที่ ๒ นี้ แสดงให้เห็นชัดเจนว่า การสนับสนุนด้วยงบประมาณจากภายนอกและภายใน ได้เพิ่มมากขึ้นจากอัตราส่วน ๓ : ๑ (ในปี ๒๕๓๙) เป็น ๙ : ๑ (ในปี ๒๕๕๒) ในขณะนี้ ดังนั้นแนวนโยบายของการใช้เงินจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภชซึ่งเป็นกองทุนเพื่อการวิจัยเพื่อเป็นเงินก้นถุง (seed money) นั้นน่าจะเป็นกุญแจสำคัญและเหมาะสมร่วมกันกับนโยบายจากการมองของผู้มีประสบการณ์คือจาก Professor Forum ให้ “เตรียมคนรุ่นใหม่” นั้นจะเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกเช่นกันในการรองรับคุณภาพงานวิจัยที่จะเกิดขึ้นโดยทวีเพิ่มมากขึ้นดังกล่าวนี้ในอนาคต หรืออีกนัยหนึ่งคือการสร้างความน่าเชื่อถือ และศรัทธาของอาจารย์-นักวิจัยของมหาวิทยาลัยให้คงอยู่และพัฒนาต่อไปตามที่บุคคลรุ่นเก่าได้สร้างสมกันมา

ในส่วนของคุณโครงการวิจัย พบว่าถึงแม้ผลงานจะออกมาและสำเร็จได้ แต่ก็ไม่ราบรื่นนักอาจเป็นเพราะผู้ร่วมงาน หรือทีมงานที่มาจากต่างศาสตร์กันนั้นยังไม่รู้จักกันดีมาก่อน ดังนั้นจึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำคัญของการสร้างนโยบายในอันที่จะทำให้อาจารย์และนักวิจัยรุ่นใหม่ของมหาวิทยาลัยซึ่งนอกจากจะรับทุนไปแล้วยังได้มีโอกาสทำกิจกรรมหรือพบปะกันเป็นครั้งคราว รวมทั้งมีการทำทบทวนเว็บไซต์ไว้ จะเป็นการส่งเสริมทางหนึ่งในการแก้ปัญหานี้ได้ต่อไป โดยเฉพาะการสร้างทีมวิจัยเพื่อสร้างงานเช่นชุดโครงการวิจัยซึ่งเป็นงานระดับใหญ่ให้สำเร็จได้ต่อไปในอนาคต

นอกจากนั้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบว่า ในจุดที่อาจใช้เงินสนับสนุนไม่มาก แต่มีความสำคัญมาก คือการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติที่มี Peer Review ใน ๓ ปีที่ผ่านมา มีบทความวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนค่าตีพิมพ์ เพิ่มจาก ๑๕ → ๑๗ → ๓๓ บทความ* และมีบทความวิจัยที่ส่งมาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาแก้ไขภาษาอังกฤษก่อนการตีพิมพ์เพิ่มจาก ๒๐ → ๔๖ ในเชิงวิชาการ ดัชนีตัวนี้มีความสำคัญต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยและการเลื่อนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ด้วยอีกทั้งยังผูกกับการพัฒนานิสิตบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีเงื่อนไขบังคับเกี่ยวกับการมีผลงานตีพิมพ์ในระดับนานาชาติก่อนการเสนอวิทยานิพนธ์เพื่อจบการศึกษาด้วย

การบริหารจัดการเรื่องงานวิจัย ฟังเน้นที่ระบบให้เกียรติ (Honor System) ต้องปลูกฝังระบบนี้ให้เกิดขึ้นให้ได้ โดยเฉพาะกับอาจารย์รุ่นใหม่ที่จะเป็นกำลังสำคัญต่อไป เพราะธรรมชาติของงานวิจัยต้องการอิสระ ต้องการความคิดสร้างสรรค์ ต้องต่อสู้กับตนเองในด้านความรับผิดชอบและด้านวิชาการ ผลงานวิจัยที่เป็นลบบกก็มีความสำคัญเช่นกัน การประเมินผลความสำเร็จไม่ได้อยู่ที่ปริมาณบวกเสมอไป

* คาดว่ามีบทความวิจัยที่ตีพิมพ์โดยไม่ได้ขอการสนับสนุนอีกจำนวนหนึ่ง

๔. การปฏิรูปงานกิจการนิสิต

นโยบายประการหนึ่งในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๕) กำหนดพัฒนาคุณภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้เป็นผู้เทียบพร้อมด้วยความรู้ความสามารถ พละนามัย คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของประเทศและของโลกในกระแสการเปลี่ยนแปลง มหาวิทยาลัยจึงมุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เป็นผู้นำความคิดในระดับนานาชาติ สนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อให้โอกาสนิสิต ได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้หลักความรู้เชิงวิชาการเพื่อบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ ส่วนในด้านการจัดให้บริการสวัสดิการแก่นิสิตนั้น เนื่องด้วยการเผชิญต่อปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำของประเทศ มหาวิทยาลัยจึงปฏิรูปการจัดระบบการให้ทุนการศึกษาเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันและได้เน้นให้ความสำคัญต่อกระบวนการพิจารณาคัดเลือกนิสิตรับทุน ให้สามารถดูแลให้ความช่วยเหลือนิสิตที่จำเป็นจริงได้ทุน รวมทั้งปรับระบบทุนโดยจัดจำนวนเงินทุนให้แก่ นิสิตเพียงพอต่อความจำเป็นของนิสิต ตลอดจนจัดอำนวยความสะดวกด้านบริการสวัสดิการอื่น ๆ อาทิเช่น บริการแนะแนวและจัดหางาน บริการให้การปรึกษา บริการหอพัก เพื่อเอื้ออำนวยให้นิสิตสามารถแสวงหาความรู้และประสบการณ์อย่างเต็มที่ อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนิสิตซึ่งจะเป็นบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม

๔.๑ การพัฒนานิสิตด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ

ในสภาวะการแข่งขันของตลาดแรงงาน คุณภาพของบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยผลิตออกไปปรับใช้สังคมนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ด้านวิชาการเป็นอย่างดีแล้ว บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ และความเป็นผู้นำ เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ต้องพิจารณาควบคู่ไปกับความรู้ความสามารถทางวิชาการ มหาวิทยาลัยจึงดำเนินการเพื่อเสริมสร้างให้นิสิตมีบุคลิกภาพที่ดี มีความพร้อมในการพัฒนาตนเอง สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ด้วยการจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ เพื่อพัฒนาด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำแก่นิสิต จัดดำเนินการให้แก่มุขปาฐะซึ่งเป็นนิสิตผู้นำกิจกรรม กลุ่มนิสิตหอพักและกลุ่มนิสิตทั่วไปตามความสนใจของนิสิต ดังนี้

- (๑) โครงการอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้นำนิสิต เพื่อให้ความรู้ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการบริหารจัดการให้แก่ผู้นำกิจกรรมในระดับคณะและส่วนกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิตที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมของนิสิตได้มีความรู้พื้นฐาน

ด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารการจัดการ จิตวิทยาแห่งการทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำที่ดี สามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกิจกรรมการให้การอบรมนี้มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า ๑๕ ปีแล้ว กล่าวได้ว่ากิจกรรมของนิสิตที่สร้างสรรค์ซึ่งเกิดขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้นำกิจกรรม นิสิตดังกล่าว

- (๒) โครงการอบรมมนุษยสัมพันธ์สำหรับนิสิตใหม่หอพัก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้การปรับตัวและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ในปี ๒๕๔๑ มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงหลักสูตรการจัดอบรม เพื่อให้สามารถรองรับนิสิตใหม่หอพักได้เข้ารับการอบรมจำนวนมากขึ้น กำหนดหลักสูตรจัดอบรมในวันเดียวแทนหลักสูตรเดิมที่กำหนด ๒ วัน และจัดทั้งหมด ๘ รุ่น ทุกหลักสูตรจัดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย มีนิสิตสมัครเข้ารับการอบรมจำนวนมาก
- (๓) โครงการอบรมบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำสำหรับนิสิตทั่วไป มหาวิทยาลัยได้จัดหลักสูตรนี้เพื่อเน้นส่งเสริมการกล้าแสดงออก การฝึกความเชื่อมั่นและการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ
- (๔) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่อง เทคนิคการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา โครงการดังกล่าวนี้เป็นโครงการที่ได้ดำเนินการต่อเนื่องกันมาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณาจารย์ทุกคณะได้มีความรู้ทักษะการให้การปรึกษาที่สามารถที่จะให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนิสิตที่อยู่ในความดูแลได้เมื่อนิสิตประสบปัญหาต่าง ๆ อาทิเช่น การเรียน การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ครอบครัวซึ่งสามารถที่จะช่วยให้นิสิตผ่านพ้นอุปสรรคที่เผชิญอยู่และสามารถใช้ศักยภาพเพื่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่

๔.๒ การพัฒนานิสิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม

นอกเหนือจากการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำให้แก่นิสิตแล้ว มหาวิทยาลัยยังได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนานิสิตในด้านความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดและถือเป็นภารกิจสำคัญยิ่งประการหนึ่งซึ่งมีผลต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมควบคู่กับความรอบรู้ด้านวิชาการ มหาวิทยาลัยได้เน้นการดำเนินงานรณรงค์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม โดยกิจกรรมรณรงค์ส่วนหนึ่งยังคงดำเนินกิจกรรมในรูปแบบที่มีความต่อเนื่องและที่ริเริ่มมุ่งเน้นเป็นพิเศษ คือ การยกย่อง ชมเชย ผู้ประพฤติดี ควบคู่กับการรณรงค์ให้ความรู้

สร้างความเข้าใจในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกาลเทศะ ความมีมารยาทที่งดงามสมกับความเป็นไทย การดำเนินการเพื่อส่งเสริมความมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นิสิต มีการดำเนินการดังนี้

(๑) ส่งเสริมให้นิสิตเป็นผู้มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบของสังคมโดยยังคงเน้น วรรณคดีส่งเสริมให้นิสิตแต่งเครื่องแบบนิสิตให้ถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย และการแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะเช่นที่ผ่านมา และได้กำหนดแนว ปฏิบัติในการรณรงค์เพิ่มเติมจากปีที่ผ่านมาดังนี้

- สร้างความเข้าใจในเรื่องการแต่งกายที่ถูกต้องแก่นิสิต โดยมหาวิทยาลัยสนับสนุนให้ ทุกคณะจัดกิจกรรมรณรงค์ในรูปแบบนิทรรศการด้วยสื่อ ซึ่งทั้งมหาวิทยาลัยและ คณะจัดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน เริ่มตั้งแต่เปิดภาคเรียนรวมทั้งได้รับรางวัลสร้างความ เข้าใจและขอความร่วมมือจากคณาจารย์ในการดูแล โดยได้จัดทำคู่มือการดูแลเรื่อง การแต่งกายแจกคณาจารย์ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ได้ดำเนินการ เพิ่มเติมคือการติดตามผล โดยจัดเจ้าหน้าที่ไปดูแลให้คำแนะนำนิสิตในวันลง ทะเบียนของนิสิตใหม่ และแจ้งสรุปผลทุกคณะโดยแจ้งผ่านที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานกิจการนิสิตเป็นระยะๆ เพื่อให้การดูแลนิสิตเป็นไปในแนว ทางเดียวกันทุกคณะ
- ดำเนินการให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมการรณรงค์ส่งเสริมเรื่องการแต่งกาย โดยริ เริ่มจัดให้มีการประกวดออกแบบ สื่อโปสเตอร์รณรงค์การแต่งกายของนิสิต เน้น กระบวนการพิจารณาคัดเลือกให้มีตัวแทนนิสิตเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คะแนนคัด เลือกผลงานร่วมกับอาจารย์ที่เป็นกรรมการพิจารณาคัดเลือก ซึ่งได้รับความร่วมมือ อย่างดีเยี่ยมจากนิสิตทั้งในการส่งผลงานเข้าประกวดและการเข้าร่วมเป็นกรรมการ พิจารณาตัดสินคัดเลือกผลงานที่นิสิตส่งเข้าประกวด มีนิสิตส่งผลงานเข้าประกวด ๓๘ คน จำนวนผลงานที่ส่งเข้าประกวดรวม ๘๒ ชิ้น มีผลงานผ่านการพิจารณา ๒๐ ภาพ และผู้ที่มีผลงานผ่านการพิจารณาต้องจัดทำผลงานเป็นโปสเตอร์ด้วย และได้้นำโปสเตอร์ทั้งหมดที่ชนะการประกวดจัดแสดงเป็นนิทรรศการเคลื่อนที่ตาม จุดต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย รวม ๗ แห่ง ทั้งนี้ ภาพชนะการประกวด มหาวิทยาลัยจะได้นำไปจัดทำเป็นสื่อรณรงค์เรื่องการแต่งกายเป็นโครงการต่อเนื่อง ในปีต่อไป

(๒) ส่งเสริมยกย่องนิสิตที่ประพฤติดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นิสิตทั่วไป ได้มีการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติเดิมที่เคยดำเนินการในปีที่ผ่านมา และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมใหม่ ดังนี้

- จัดดำเนินการโครงการสรรหาและคัดเลือกนิสิตดีเด่น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของนิสิตจุฬาฯ รวมถึงเพื่อเป็นกำลังใจให้กับนิสิตที่มีความประพฤติดีและถือเป็นการดำเนินงานที่เสริมกับการรณรงค์การแต่งกายของนิสิต โดยเน้นกระบวนการดำเนินงานที่ให้คณาจารย์และนิสิตมีส่วนร่วมในการสรรหาคัดเลือก ทั้งนี้ได้มีการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาครอบคลุมในเรื่อง การมีวินัยในตนเอง มีกิจกรรมายาที่เรียบร้อย มีค่านิยมที่ถูกต้องดีงาม มีความรับผิดชอบตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะและมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ยังคงดำเนินการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการพิจารณาส่งนิสิตที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของหน่วยงานที่จัดดำเนินการประกวดกำหนดขึ้นเพื่อรับการยกย่องเชิดชูเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งมีนิสิตจุฬาฯ ได้รับรางวัลสำคัญ ๆ จากหน่วยงาน ๆ เช่น

- รางวัลเยาวชนดีเด่น จากสภาสังคมสงเคราะห์
- รางวัลเยาวชนดีเด่น ด้านศิลปวัฒนธรรมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.)
- รางวัลยุวทูตสิ่งแวดล้อม จากโครงการสิ่งแวดล้อม เพื่อสหประชาชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

(๓) โครงการรณรงค์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการสร้างมหาวิทยาลัยสีเขียว มหาวิทยาลัยปลอดมลพิษตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ดังนั้นจึงได้จัดโครงการนี้ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ๒๕๔๑ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้นิสิตตระหนักในการช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาด สวยงามมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเริ่มจากการรณรงค์ไปที่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำของนิสิตทุกระดับ จัดให้มีคณะกรรมการตรวจเยี่ยมและทำการประเมินสภาพแวดล้อมของสถานที่ภายในคณะ หอพักนิสิต สโมสรนิสิตและสภานิสิต ซึ่งเป็นบริเวณที่นิสิตใช้ในการจัดกิจกรรม ๔ จุด คือบริเวณโต๊ะทำงานของนิสิต บริเวณสนามรอบอาคารเรียน สถานที่ทำงานสโมสรนิสิต และบอร์ดประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเน้นความสะอาด ความเป็นระเบียบในการจัดวางอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมต่อการใช้งาน สภาพความปลอดภัย จากการพิจารณาของคณะกรรมการ

มีหน่วยงานที่มีสภาพแวดล้อมผ่านเกณฑ์การประเมินรวม ๔ แห่ง คือ คณะครุศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และหอพักนิสิตจุฬาฯ

- (๔) จัดโครงการเพื่อส่งเสริมพัฒนานิสิตหอพักด้านคุณธรรมและจริยธรรม มหาวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการบำเพ็ญประโยชน์และจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกในเรื่องการประหยัดอดออม ทั้งนี้มุ่งให้ความรู้และให้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษและนำนิสิตออกไปเรียนรู้จากกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่น สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน และสถานแรกรับเด็กชาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดให้มีการแสดงดนตรีให้นิสิตได้ชมเพื่อสร้างสุนทรีย์ภาพและสร้างบรรยากาศที่ดี เป็นการพัฒนาจิตใจให้กับนิสิตอีกทางหนึ่งด้วย กิจกรรมที่จัดดำเนินการมีดังนี้ โครงการเรียนรู้เพื่อเป็นคนเก่งและคนดี โครงการนิทรรศการคุณแม่ของเรา โครงการนิสิตหอพักร่วมใจประหยัดการใช้พลังงาน โครงการทำบุญตัดบาตรทำความสะอาดหอพัก โครงการอบรมเพื่อพัฒนานิสิต นักกิจกรรมอาสาพัฒนา โครงการแสดงดนตรีในมหาวิทยาลัย โครงการเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคเอดส์ และโครงการรักเมืองไทย ใช้ของไทย ช่วยกันประหยัด

๔.๓ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิต

มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตจัดกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง ภายใต้การบริหารกิจกรรมในรูปสโมสรนิสิต ซึ่งประกอบด้วยองค์การบริหารสโมสรนิสิต สภานิสิต และชมรมต่าง ๆ กว่า ๔๐ ชมรม ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เป็นการศึกษารับรู้ด้วยตนเอง ให้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ในแต่ละปีการศึกษามหาวิทยาลัยสนับสนุนให้นิสิตดำเนินกิจกรรมตามความสนใจในกรอบแนวทางการสร้างสรรค์กิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม ดังนี้

- (๑) **ปฐมนิเทศนิสิตใหม่และการรับน้องใหม่** มหาวิทยาลัยยังคงสนับสนุนให้สโมสรนิสิตจัดกิจกรรมการรับน้องใหม่เป็นกระบวนการต่อเนื่องเดียวกันกับกิจกรรมการจัดปฐมนิเทศนิสิตใหม่ของมหาวิทยาลัย และจัดขึ้นก่อนวันเปิดเรียนของทุกปี โดยจัดขึ้นภายในบริเวณมหาวิทยาลัย กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนของนิสิตใหม่ต่อพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระปิยมหาราชและสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า แนะนำมหาวิทยาลัย แนะนำหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนแนะนำการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย กิจกรรมดังกล่าวนี้มีนิสิตใหม่กว่าร้อยละ ๙๐ เข้าร่วมกิจกรรม สำหรับกิจกรรมรับน้องใหม่ที่สโมสรนิสิตจัดขึ้น มีนิสิตใหม่กว่าร้อยละ ๖๐ เข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรม

ย่อมส่งผลให้นิสิตผู้จัดได้รับประสบการณ์เป็นอย่างมากจากการทำงานร่วมกัน และสร้างความประทับใจให้แก่นิสิตใหม่ที่เข้าร่วมงานได้เป็นอย่างดี

- (๒) จัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชมรมและสโมสรนิสิต จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมที่อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ตลอดถึงส่งเสริมกิจกรรมในรูปแบบที่สร้างสรรค์บรรยากาศด้านศิลปวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ๆ เช่น
- กิจกรรมวันสงกรานต์ จัดโดยชมรมฝ่ายศิลปวัฒนธรรม
 - กิจกรรมวันทูลกระหม่อมบริพัตร จัดโดยชมรมดนตรีไทย
 - กิจกรรมวันลอยกระทง จัดโดยฝ่ายศิลปวัฒนธรรม สโมสรนิสิตส่วนกลางและสโมสรนิสิตคณะต่าง ๆ
 - กิจกรรม “ไหว้ครู” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดเป็นประจำและดำเนินการต่อมาทุกปี โดยในยุคนี้นี้ได้มีการประสานรวม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาและนิสิตหลักสูตรนานาชาติ เข้าร่วมพิธีไหว้ครูเพิ่มขึ้นด้วย เป็นต้น
- (๓) สนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านพัฒนาสังคม สืบเนื่องจากการที่มหาวิทยาลัยได้เน้นส่งเสริมการจัดกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท ในรูปแบบ “ค่ายรวม” นั้น ในปี ๒๕๕๑ นี้ มหาวิทยาลัยยังคงส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม “ค่ายรวม” ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยจัดอบรมนิสิตอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งผู้เข้าอบรมประกอบด้วยประธานฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ของ อบจ. ประธานฝ่ายพัฒนาสังคมฯ ของนิสิตทุกคณะ และประธานชมรมด้านพัฒนาสังคมของสโมสรนิสิต รวม ๗๐ คน ทั้งนี้เพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในแนวทางการจัด “ค่ายรวม” และได้สนับสนุนให้นิสิตจัดค่ายรวม ซึ่งมีกิจกรรมหลัก ๆ อาทิ ให้ความรู้แก่เยาวชน และสร้างสัมพันธ์กับชาวบ้าน ศึกษาและอนุรักษ์ธรรมชาติ สร้างความสัมพันธ์ชุมชน และศึกษาการดำรงชีวิตของชุมชน ให้ความรู้ทางสาธารณสุขอนามัยแก่ชุมชน
- (๔) สนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านกีฬา โดยมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้สโมสรนิสิตจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพและสร้างความสามัคคี ตลอดจนเป็นการพัฒนาทักษะด้านกีฬาเพื่อเตรียมตัวเป็นนักกีฬามหาวิทยาลัย ด้วยการสนับสนุนให้มีการจัดแข่งขันกีฬาน้องใหม่ กีฬาระหว่างคณะ ตลอดจนสนับสนุนการส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากายนอก ๘ สถาบัน และสนับสนุนการส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

๔.๔ สวัสดิการทุนอุดหนุนการศึกษานิสิต

การจัดสวัสดิการด้านทุนการศึกษาเป็นภารกิจหนึ่งที่มหาวิทยาลัยดำเนินการตลอดมา ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสแก่นิสิตในทุกฐานะสามารถศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษาได้โดยไม่มีปัญหาทางการเงินเป็นอุปสรรค และโดยที่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ประกอบกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัยที่ว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาผู้เรียนควรแบ่งรับภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาตามสัดส่วนของประโยชน์ที่ตนได้รับ เป็นผลให้มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับอัตราค่าเล่าเรียนเพื่อนำส่วนที่เพิ่มนี้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยตระหนักถึงผลกระทบที่จะมีต่อผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถทางวิชาการแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบการให้ทุนอุดหนุนการศึกษานิสิตจึงเป็นแนวทางหลักและมหาวิทยาลัยสามารถให้หลักประกันแก่นิสิตทุกคนได้ว่านิสิตจะเรียนได้จนสำเร็จการศึกษาโดยไม่มีปัญหาทางการเงินมาเป็นอุปสรรคได้

(๑) ปฏิรูประบบการบริหารเงินทุน เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยจึงได้ปฏิรูประบบบริหารเงินกองทุนเงินบริจาคเพื่อการศึกษาจากเงินทุนย่อยๆ และจากการมีระเบียบกองทุนย่อยต่างๆ ซึ่งเดิมมีกว่า ๒๐๐ กองทุนนำมาบริหารในรูปแบบกองทุนรวมกองทุนเดียว ภายใต้ระเบียบฉบับเดียวในชื่อ “กองทุนอุดหนุนการศึกษานิสิต” โดยคงเงินต้นและชื่อทุนผู้บริจาคเดิมไว้ ซึ่งทำให้สามารถจัดการให้ได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น สามารถนำมาจัดสรรเป็นเงินทุนแก่นิสิตระดับปริญญาตรีได้กว้างขวางขึ้น และสามารถบริหารการให้ทุนโดยมีมาตรฐานที่เท่าเทียมและเสมอภาคยิ่งขึ้น ซึ่งที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๙ ได้เห็นชอบและมีมติอนุมัติให้มีการจัดระบบบริหารการเงินในรูปกองทุนพร้อมทั้งได้อนุมัติระเบียบว่าด้วยกองทุนอุดหนุนการศึกษานิสิต (อันเนื่องจากข้อกำหนดในระเบียบเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ “ทุนการศึกษา” ให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน) ทั้งนี้ ยังคงระบุชื่อทุนการศึกษาตามชื่อทุนที่ผู้บริจาคแสดงความจำนงตลอดจนยังมีรายงานการใช้จ่าย รายงานสถานะการเงินคงเหลือ ตลอดจนมีการแจ้งรายชื่อนิสิตผู้ได้รับทุนนั้น ๆ ทุกรอบปีการศึกษาต่อเจ้าของทุนเช่นเดิม

(๒) ปฏิรูประบบการจัดสรรทุนการศึกษา มหาวิทยาลัยมีนโยบายเน้นการจัดให้เงินทุนการศึกษาที่เพียงพอกับความจำเป็นในการใช้จ่ายของนิสิตเพื่อการศึกษา และให้ความสำคัญในการจัดสรรทุนให้นิสิตอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยสามารถรับคำขอความ

ช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาของนิสิตตลอดทั้งปี แทนการให้นิสิตแสดงความจำนงเพียง ช่วงต้นการเปิดภาคการศึกษาต้นเท่านั้น และได้จัดแบ่งประเภททุนการศึกษาเป็น ๔ ประเภทตามเหตุผลและความจำเป็นของนิสิตแต่ละคนคือ

ก. ทุนอุดหนุนการศึกษา (ทุนให้เปล่า)

ทุนประเภท ก. เป็นทุนช่วยเหลือค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าใช้จ่ายรายเดือนประมาณวงเงินทุน ๕๐,๐๐๐-๕๖,๐๐๐ บาทต่อปีต่อคน

ทุนประเภท ข. เป็นทุนช่วยเหลือเฉพาะค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา ประมาณวงเงินทุน ๑๔,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท

ทุนประเภท ค. เป็นทุนช่วยเหลือเสริมค่าใช้จ่ายบางส่วนเพื่อการศึกษา ประมาณวงเงินทุน ๑๐,๐๐๐ บาท

ข. ทุนกั๊ยมเพื่อการศึกษา จัดให้สำหรับนิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษากั๊ยมเพื่อการศึกษาได้ วงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ตลอดหลักสูตรไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ชำระคืนเมื่อสำเร็จการศึกษา อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๕ ต่อปี

ค. ทุนกั๊ยมชั่วคราว สำหรับนิสิตที่มีความจำเป็นและเดือดร้อนด้านการเงินฉุกเฉินเป็นครั้งคราว จัดให้กั๊ยมได้คราวละไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระภายใน ๒ เดือน ไม่คิดดอกเบี้ย

ง. เงินรางวัลสำหรับนิสิตเรียนดีและนิสิตที่ทำคุณประโยชน์

จากการปรับปรุงระบบการบริหารเงินทุน และปรับปรุงระบบการจัดสรรทุนในรอบปี ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยจึงสามารถจัดสรรเงินทุนการศึกษาให้แก่นิสิตได้เต็มจำนวนความต้องการของนิสิตที่ขอทุน และนิสิตได้รับเงินทุนในจำนวนที่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อการศึกษา

นอกจากการจัดสวัสดิการทุนการศึกษาจากเงินกองทุนอุดหนุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยยังได้ดำเนินการตามนโยบายกองทุนให้กั๊ยมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล ซึ่งเป็นโครงการของรัฐบาลที่ดั่งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้มีโอกาสศึกษาต่อถึงระดับปริญญาตรี โดยการให้กั๊ยมเงินเป็นค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการครองชีพระหว่างศึกษา

โดยสรุปแล้วสามารถอธิบายผลของการปฏิรูประบบการจัดสรรทุนการศึกษาได้แสดงดังในตารางต่อไปนี้

การจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่บัณฑิตระดับปริญญาบัณฑิต (๒๕๓๙-๒๕๕๒)

	๒๕๓๙	๒๕๔๐	๒๕๔๑	๒๕๕๒
ก. จำนวนผู้รับทุน (คน)				
- ทุนการศึกษา	๑,๖๓๑	๑,๖๗๒	๒,๒๒๙	๒,๔๕๔
- ทุนกั๊ยมเพื่อการศึกษา	๒๒	๑๗	๕๐	-
- เงินกั๊ยมชั่วคราว	๖๕	๙๗	๒๒๒	๔๓๒
- รางวัลเรียนดีและทำคุณประโยชน์	๑๖๗	๓๑๔	๓๑๘	๓๕๐
ข. จำนวนเงิน (ล้านบาท)				
- ทุนการศึกษา	๑๓.๓๗	๒๒.๑๓	๓๑.๗๖	๓๕.๑๒
- เงินกั๊ยมเพื่อการศึกษา	๐.๔๒	๐.๓๙	๑.๕๐	-
- เงินกั๊ยมชั่วคราว	๐.๑๕	๐.๑๕	๐.๖๕	๐.๖๕
- รางวัลเรียนดีและทำคุณประโยชน์	๐.๔๒	๐.๖๐	๑.๕๑	๑.๕๙

ในส่วนของบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา การสนับสนุนเงินทุนการศึกษาแก่นิสิตนั้น บัณฑิตวิทยาลัยมีงบประมาณทั้งในส่วนของงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย และเงินทุนที่ภาคเอกชนให้การสนับสนุน เพื่อจัดสรรเป็นทุนการศึกษาแก่นิสิต โดยแบ่งจัดสรรเป็นทุนประเภทต่าง ๆ ๖ ประเภท ดังนี้ ทุนอุดหนุนการศึกษาเพื่อทำหน้าที่ “ผู้ช่วยสอน” และ/หรือวิจัย” ทุนโครงการ “ผู้ช่วยวิจัย” ของบัณฑิตวิทยาลัยและฝ่ายวิจัยจุฬาฯ ทุนกั๊ยมเพื่อการศึกษา ทุนอุดหนุนการวิจัยหรือค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ทุนการศึกษาต่างประเทศ ดังนี้

- ก. ทุนอุดหนุนการศึกษาเพื่อทำหน้าที่ “ผู้ช่วยสอน และ/หรือวิจัย” เป็นทุนเพื่อส่งเสริมให้นิสิตผู้รับทุนได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานทางด้านวิชาการให้กับภาควิชาที่ตนศึกษาอยู่ โดยผู้รับทุนต้องทำงานตอบแทนเป็นเวลาประมาณ ๑๐ ชั่วโมง/สัปดาห์ ในแต่ละปีที่ผ่านมาให้จัดสรรทุนให้แก่ นิสิตประมาณ ๑๙๕ ทุน
- ข. ทุนโครงการ “ผู้ช่วยวิจัย” ของบัณฑิตวิทยาลัยและฝ่ายวิจัย (เดิม) เป็นทุนที่ตั้งขึ้นจากความร่วมมือของทั้งสองหน่วยงาน เพื่อเป็นการดึงดูดผู้ที่มีคุณภาพสูงเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยผู้รับทุนต้องทำงานตอบแทนในหน้าที่ผู้ช่วยวิจัยของอาจารย์เจ้าของโครงการวิจัย เป็นเวลาประมาณ ๑๐-๑๕ ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยอาจารย์เจ้าของ

โครงการวิจัยยินยอมให้ผู้รับทุนวิจัยนำส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยที่ผู้รับทุนช่วยวิจัยในโครงการนั้น ๆ ไปทำวิทยานิพนธ์ได้ ในระดับปริญญาโท ได้รับทุนเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเวลา ๒ ปี ระดับปริญญาเอก ได้รับทุนเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเวลา ๓ ปี นอกจากนั้นยังได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียน รวมทั้งฝ่ายวิจัยได้ให้เงินสนับสนุนการทำวิจัยในระดับปริญญาเอก โครงการละ ๒๐,๐๐๐ บาท ระดับปริญญาโทโครงการละ ๑๐,๐๐๐ บาท

อย่างไรก็ดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดสรรทุน “ผู้ช่วยวิจัย” ของบัณฑิตวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เพื่อให้การจัดสรรทุนลักษณะนี้ผูกเข้ากับโครงการวิจัยโดยตรง และเป็นการประสานกันระหว่างอาจารย์และนิสิตผู้ที่จะมาเป็นผู้ช่วยวิจัยโดยตรงจึงได้มีการโอนการจัดสรรทุนนี้ไปให้กองทุนรัชดาภิเษกสมโภชชุด แลภายใต้แผนงานของการสนับสนุนโครงการวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ของกองทุนดังกล่าว

- ค. ทุนยืมเพื่อการศึกษา ทุนนี้ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน เพื่อจัดสรรให้กับนิสิตที่มีปัญหาในการชำระค่าเล่าเรียน ทุนละ ๖,๐๐๐ บาท ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่าผู้ที่รับทุนจะต้องผ่อนชำระคืนเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท หลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ๔ เดือน โดยไม่เสียดอกเบี้ย อย่างไรก็ตามการยืมเพื่อการศึกษานี้ได้ยกเลิกไปตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เนื่องจากไม่ประสบความสำเร็จและไม่เป็นที่นิยมของนิสิต
- ง. ทุนอุดหนุนการวิจัยหรือค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาจัดสรรให้กับนิสิตที่สมัครขอรับทุนและมีหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะหรือสหสาขาวิชาแล้ว นอกจากนี้มีการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยหรือค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ของหน่วยงานและผู้บริจาคอื่น ๆ ด้วย
- จ. ทุนการศึกษาต่างประเทศ เป็นทุนที่รัฐบาลและมหาวิทยาลัยต่างประเทศได้มอบทุนให้กับนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย โดยมีทุนประเภทต่าง ๆ เช่น ทุนของมหาวิทยาลัยโซเกะประเทศญี่ปุ่น ทุนวิจัยของรัฐบาลประเทศญี่ปุ่นเพื่อไปทำการวิจัยในมหาวิทยาลัยเคโอะ และทุนศึกษาต่อต่างประเทศเป็นทุนที่มหาวิทยาลัยต่างประเทศได้ให้ทุนแก่นิสิตไปศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา
- ฉ. ทุนการศึกษาอื่น ๆ เป็นทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอก เช่น บริษัทห้างร้าน มูลนิธิ ธนาคาร บุคคลทั่วไป เป็นต้น ทุนดังกล่าวนี้จะจัดสรรให้กับนิสิตเป็นเงินทั้งจำนวน โดยอาจจะแบ่งจ่ายเป็นภาคการศึกษา หรือปีการศึกษาแล้วแต่วัตถุประสงค์

ของเจ้าของทุน เช่น ทุนของบริษัทไทยวา จำกัดเพื่อพัฒนาและวิจัยด้านเทคโนโลยีทางอาหาร ทุนการศึกษาของ สวทช. เพื่อให้ทุนกับนิสิตที่ศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีโลหะและวัสดุ และเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ประยุกต์ เป็นต้น

๔.๕ การจัดให้บริการต่าง ๆ แก่นิสิต

นอกเหนือจากการจัดสวัสดิการด้านการเงินอันเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่เอื้ออำนวยให้นิสิตศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีความสุขแล้ว มหาวิทยาลัยยังตระหนักถึงการจัดให้บริการอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อส่งเสริมให้นิสิตใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีคุณค่า ประสบความสำเร็จในด้านการเรียน สามารถปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม และสามารถแก้ปัญหาที่อาจประสบได้อย่างถูกต้อง จึงได้ให้ความสำคัญต่อการจัดให้บริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น

(๑) บริการให้คำปรึกษานิสิต

- ก. จัดบริการให้การปรึกษารายบุคคลในเวลาราชการและการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์นอกเวลาราชการ มีนิสิตมาใช้บริการให้คำปรึกษาปีละประมาณ ๒๓๐ คน อย่างไรก็ตามในระยะหลังพบว่าปัญหาที่นิสิตประสบนั้นมีความซับซ้อนของปัญหาเพิ่มขึ้นและสภาพจิตใจของนิสิตที่ขอรับการปรึกษามีความสับสน และได้รับความกระทบกระเทือนด้านจิตรุนแรงมากกว่าที่ผ่านมา ดังนั้น จึงได้ริเริ่มดำเนินการจัดสำรวจและประมวลปัญหาของนิสิตที่มาขอคำปรึกษา ทั้งในระดับคณะและส่วนกลาง รวมทั้งรวบรวมข้อคิดเห็นในการให้คำปรึกษาแก่นิสิตของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน ฝ่ายกิจการนิสิตคณะ และฝ่ายกิจการนิสิตของมหาวิทยาลัย และได้จัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบมากขึ้น
- ข. เริ่มดำเนินการให้ความร่วมมือแก่คณะในการร่วมคิดสร้างหลักสูตรสำหรับการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการปรับตัวแก่กลุ่มนิสิตที่มีปัญหาทางด้านการเรียนและปัญหาด้านการปรับตัว ซึ่งมีคณะที่สนใจประสานความร่วมมือเพื่อจัดการอบรมนิสิตที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือปัญหาการปรับตัวหลายคณะ ซึ่งนับว่าเป็นโครงการจัดให้การปรึกษาในเชิงรุกที่เป็นประโยชน์ตรงกลุ่มเป้าหมายและมหาวิทยาลัยจะได้จัดให้มีการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นโครงการต่อเนื่องและขยายผลการดำเนินงานไปสู่คณะต่าง ๆ มากขึ้น

(๒) บริการหอพัก มหาวิทยาลัยมีนโยบายพัฒนาหอพักเป็นศูนย์การเรียนรู้ควบคู่กับการจัดหอพักเป็นสวัสดิการนิสิต การพิจารณารับนิสิตเข้าพักจึงพิจารณาทั้งนิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด และนิสิตที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครแต่มีที่พักไม่เอื้อต่อการศึกษา รวมทั้งนิสิตที่ได้ทำประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัยด้านต่าง ๆ และในปี ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณปรับปรุงอาคารหอพักชาย ๕ ชั้น ให้เป็นที่พักสำหรับนิสิตหญิง เพื่อลดปัญหาด้านการจัดที่พักสำหรับนิสิตหญิงซึ่งเดิมมีจำนวนรับได้น้อยกว่านิสิตชาย ขณะที่มีความเสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยมากกว่า นอกจากนี้ ปัญหาการรับนิสิตที่เริ่มเข้าศึกษาปีแรกมีจำนวนจำกัดรับมากนั้นเป็นปัญหาที่มหาวิทยาลัยตระหนักและมุ่งที่จะแก้ไขดำเนินการให้โอกาสนิสิตชั้นปีที่ ๑ เข้าพักในหอพักได้มากขึ้น ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับนโยบายการปรับขยายจำนวนนิสิตให้เข้าพักเพื่อใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยมากขึ้นและมุ่งเน้นให้มีการดำเนินการจัดให้บริการที่พักที่มีความสะอาดปลอดภัย เอื้อต่อการศึกษาของนิสิตอย่างแท้จริง

ก. ดำเนินการปรับระบบการรับนิสิตเข้าพัก เพื่อขยายโอกาสรับนิสิตชั้นปีที่ ๑ ให้เข้าพักในจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดสัดส่วนการรับเข้าพักของนิสิตชั้นปีที่ ๑ และนิสิตชั้นปีอื่น ๆ ในสัดส่วน ๓๕ : ๖๕ ซึ่งดำเนินการได้เป็นผลใกล้เคียงกับสัดส่วนที่กำหนดไว้ และสามารถรับนิสิตหญิงชั้นปีที่ ๑ เข้าพักได้ร้อยละ ๖๘.๐๗ ของจำนวนนิสิตที่สมัคร และนิสิตชายเข้าพักได้ ร้อยละ ๘๘.๖๕ ของจำนวนนิสิตที่สมัคร

ข. ปรับระบบการบริหารและปรับปรุงอาคารสถานที่ของหอพัก จากเดิมแยกงานบริการเป็นหน่วยหอพักชายและหอพักหญิงได้จัดรวมเป็นหน่วยหอพักนิสิต จัดภาระงานและกำลังคนให้มีความเหมาะสมและจัดระบบขั้นตอนงานให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ และมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ขณะเดียวกันได้ดำเนินการปรับปรุงอาคารสถานที่ เพื่อให้หอพักนิสิตเป็นที่พักที่มีความปลอดภัยและมีบริการสะดวกต่อการพักอาศัยเพื่อการศึกษา เช่น ปรับปรุงโรงอาหาร และปรับปรุงถังเก็บน้ำอาคารหอพักหญิง ๑๔ ชั้น เป็นต้น

(๓) บริการด้านสุขภาพอนามัยและบริการประกันสวัสดิภาพของนิสิต การดำเนินงานให้บริการด้านสุขภาพอนามัย ยังคงดำเนินการประจำต่อเนื่องเช่นเดิม คือ จัดให้บริการด้านรักษาพยาบาลเบื้องต้น บริการโรคเฉพาะทาง และทันตกรรม นิสิตมาใช้บริการประมาณกว่า ๕,๐๐๐ ครั้งต่อปี และจัดบริการสำหรับบุคลากรจำนวนกว่า ๗,๐๐๐ ครั้ง นอกจากนี้ ยังให้การรักษาพยาบาลนอกสถานที่เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิต

เป็นครั้งคราว และได้จัดบริการกระเป๋ายาสำหรับกิจกรรมของนิสิตทั้งระดับคณะและมหาวิทยาลัย

สำหรับด้านสวัสดิภาพของนิสิต มหาวิทยาลัยดำเนินการจัดประกันอุบัติเหตุให้แก่นิสิตตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๑ สามารถดำเนินการได้ครบจำนวนของนิสิตที่ศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตหลักสูตร ๔ ปี และหลักสูตร ๕ ปี และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โครงการดังกล่าวสามารถช่วยเหลือนิสิตที่ประสบอุบัติเหตุ สร้างความมั่นใจให้แก่นิสิตที่สามารถจะมีค่ารักษาพยาบาลกรณีบาดเจ็บจากอุบัติเหตุได้

- (๔) บริการเรียนวิชาทหารและผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร ได้ประสานงานกับกรมการรักษาดินแดนและสำนักทะเบียนและประมวลผลในการกำหนดตารางเรียนและกำหนดวันเรียนวิชาทหาร ให้นิสิตสามารถมีทางเลือกเพิ่มขึ้น คือ กำหนดเงื่อนไขให้นิสิตสามารถเลือกเรียนวิชาทหารได้ตั้งแต่วันจันทร์ - ศุกร์ ไม่เฉพาะสำหรับวันที่กรมการรักษาดินแดนจัดให้เฉพาะนิสิตจุฬาฯ นอกจากนี้ยังประสานงานและขอความร่วมมือคณะในการประชาสัมพันธ์ดูแลให้นิสิตที่จะต้องขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหารได้ดำเนินเรื่องในช่วงเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อมิให้เกิดปัญหาที่ส่งผลเสียต่อนิสิต
- (๕) บริการจัดหางานและแนะแนวการศึกษาต่อ ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแหล่งงานให้แก่บัณฑิตจุฬาฯ และนิสิตที่สนใจในรูปแบบการปิดประกาศประชาสัมพันธ์ที่คณะและบริเวณส่วนกลาง และจัดส่งข่าวสารแหล่งงานให้แก่สมาชิก นอกจากนี้ก็ได้ประสานงานกับบริษัทในการคัดเลือกบัณฑิตส่งให้บริษัทพิจารณาคัดเลือกเข้าทำงาน รวมถึงการประสานกับบริษัทในการมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการสมัครงาน และการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลและเอกชน ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อ ตลอดจนการจัดรับสมัครงานในโครงการนิทรรศการจัดหางานและแนะแนวอาชีพ ซึ่งจัดดำเนินการปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง

๔.๖ การสร้างเสริมนิสิตสู่ระดับนานาชาติ

เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล พร้อมทั้งจะก้าวสู่สังคมในระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญและสนับสนุนกิจกรรมของนิสิตในส่วนที่เกี่ยวกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระดับผู้นำนิสิต และกิจกรรมพิเศษเฉพาะ เช่น การแข่งขันโต้วาทีภาษาอังกฤษซึ่งมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนมาอย่างต่อเนื่อง เช่น

- จัดส่งนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันโต้วาที All Asian Inter-Varsity Debating Championship ครั้งที่ ๕ ณ ประเทศมาเลเซีย จำนวน ๑๑ คน ระหว่างวันที่ ๙-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันโต้วาทีชิงแชมป์โลก ครั้งที่ ๑๙ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ จำนวน ๙ คน ระหว่างวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ - ๗ มกราคม ๒๕๕๒
- ประสานงานบริษัทฮิตาชิในการพิจารณาคัดเลือกนิสิตเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมสัมมนา The 3rd Hitachi Young Leaders Initiative 1999 จำนวน ๘ คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม - ๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
- ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ALL Asian Inter-Varsity Debating Championship ครั้งที่ ๖ ซึ่งจัดในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยจึงสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อการเตรียมการเรื่องนี้ ๓ กิจกรรมใหญ่ คือ
- โครงการสาธิตการโต้วาที 1998 CU Exhibition Debate & Workshop 1998 เป็นการ จัดสาธิตให้ความรู้เรื่องเกณฑ์กติกาการแข่งขันโต้วาทีสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาใน ประเทศ จัดระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๑ มีจำนวน ๑๒๓ คน
- โครงการฝึกซ้อมโต้วาทีภาษาอังกฤษเป็นการจัดอบรมเฉพาะกลุ่มนิสิตจุฬาฯ มีผู้เข้าร่วม จำนวน ๑๔ คน
- โครงการอบรมและทดสอบกรรมการตัดสินโครงการแข่งขันโต้วาทีภาษาอังกฤษชิงแชมป์ เอเชีย ครั้งที่ ๖ เป็นการจัดอบรมอาจารย์และนิสิตเพื่อคัดเลือกเป็นกรรมการตัดสิน สำหรับเตรียมนิสิต/ อาจารย์เป็นกรรมการตัดสิน จัดในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๕๒

๕. แนวนโยบายและแนวทางที่สำคัญเกี่ยวกับกิจการวิชาการ

ในระยะเปลี่ยนผ่านของการบริหารงานวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่นในปัจจุบัน มักจะมีประเด็นเกี่ยวกับแนวนโยบายหรือแนวทางที่สำคัญ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอว่า มหาวิทยาลัยกำลังพัฒนาไปในทิศทางใด หรือมีเป้าหมายปลายทางอย่างไร ประการหนึ่งก็เพื่อใช้เป็นกรอบกำกับการดำเนินงานของคณะและหน่วยงานต่าง ๆ กับอีกประการหนึ่งก็เป็นการวางวิสัยทัศน์ระยะยาวของมหาวิทยาลัยเพื่อให้การเตรียมการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจนขึ้น

ช่วงระยะ ๔ ปีระหว่างปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ ที่ผ่านมานี้ สภามหาวิทยาลัยได้มีมติกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้หลายประการ ซึ่งมหาวิทยาลัยจัดเป็นแนวนโยบายและแนวทางที่สำคัญสำหรับใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานและเป็นเป้าหมายปลายทางที่ต้องทำให้บรรลุในอนาคต ในบทนี้จึงได้รวบรวมแนวนโยบายหรือแนวทางที่สำคัญ ๆ มาประมวลสรุปไว้ในฐานะที่มีผลสำคัญต่อการปฏิรูประบบงานบริหารวิชาการด้วย

๕.๑ แผนพัฒนาการเรียนการสอนสาขาภาษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๔๑ - ๒๕๔๙)

แผนพัฒนาการเรียนการสอนสาขาภาษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๔๑ - ๒๕๔๙) นี้ เบื้องต้นเกิดจากการที่ทบวงมหาวิทยาลัยมีความประสงค์จะพัฒนาความสามารถทางภาษาของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้อยู่ในระดับที่สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ดี สามารถใช้ภาษาในการแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้ในโลกแห่งเทคโนโลยี ภาษาที่มีความสำคัญ ๒ อันดับแรก คือ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย กลุ่มภาษาที่รองลงไปคือภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ภาษาเวียดนาม พม่า เขมร ลาว มลายู ภาษาตะวันออก ได้แก่ ภาษาจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ภาษาตะวันตก ได้แก่ ภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย อิตาลี โปรตุเกส ภาษาอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาบาลีสันสกฤตและภาษาอาหรับ

การสอนภาษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยประสงค์ให้นิสิตมีความรู้ความสามารถทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นิสิตทุกคณะยกเว้นนิสิตคณะอักษรศาสตร์ต้องเรียนภาษาอังกฤษพื้นฐาน ซึ่งสถาบันภาษาเป็นผู้รับผิดชอบจำนวน ๖ หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี โท และเอกนั้น ภาควิชาภาษาไทยคณะอักษรศาสตร์เป็นผู้รับผิดชอบ และมหาวิทยาลัยได้ให้ทุนระดับปริญญาตรีสำหรับผู้ที่มีความสามารถและสนใจศึกษาภาษาไทยเป็นวิชาเอก และเปิดหลักสูตรภาษาไทยสำหรับครุมัธยมในคณะครุศาสตร์ ทั้งในระดับปริญญาตรีและโท

โดยเน้นบัณฑิตที่มีความสามารถในการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา สำหรับหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีและโทนั้นเปิดสอนที่คณะอักษรศาสตร์ และหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี และโทที่คณะครุศาสตร์เป็นหลักสูตรสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยม

การสอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คณะอักษรศาสตร์ได้เปิดสอนภาษาประเทศเพื่อนบ้าน (ภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษามลายู) ภาษาตะวันออก (ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี) ภาษาตะวันตก (ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาอิตาลี และภาษาโปรตุเกส) และเปิดสอนหลักสูตรภาษาบาลีและสันสกฤต

โครงการพัฒนาสาขาภาษา (แผนปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๙) ได้จัดตามกลุ่มภาษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด คือภาษาไทย ภาษาอังกฤษ กลุ่มภาษาเพื่อนบ้าน กลุ่มภาษาตะวันออก กลุ่มภาษาตะวันตก กลุ่มภาษาอื่น ๆ ตามความสนใจของมหาวิทยาลัยและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และช่วยสนับสนุนการพัฒนาด้านภาษา ดังนี้

(๑) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย การเรียนการสอนภาษาไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจแบ่งได้เป็น ๒ ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน และระดับเหนือพื้นฐาน

(๑.๑) ภาษาไทยระดับพื้นฐาน เป็นระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทยในชั้นต่ำ มหาวิทยาลัยมีนโยบายว่านิสิตทุกคนต้องสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะที่เป็นภาษาแม่ แผนงานพัฒนาภาษาไทยระดับพื้นฐาน ได้แก่ โครงการศูนย์ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารจะใช้ระบบการทดสอบความสามารถถึงระดับที่กำหนด และการเรียนรู้ด้วยตนเองหากนิสิตไม่ผ่านการทดสอบ การดำเนินการในการสร้างแบบทดสอบและสร้างบทเรียนด้วยตนเองนั้นได้มีการดำเนินการไปบ้างแล้ว ในช่วง ๒ ปีต่อไปจะเป็นการดำเนินการในคณะบางคณะเพื่อศึกษาระบบจัดการและการบริหารในรูปของศูนย์ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของคณะอักษรศาสตร์มีลักษณะการบริหารงานแบบนอกระบบราชการ ศูนย์นี้จะดำเนินการเพื่อทดสอบสมรรถภาพการใช้ภาษาไทยของนิสิตทั้งมหาวิทยาลัย และเป็นศูนย์การสอนภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศ และจัดอบรมสัมมนาทางภาษาและวัฒนธรรมไทยอีกด้วย

(๑.๒) ภาษาไทยระดับเหนือพื้นฐาน เป็นระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทยชั้นกลาง - สูง การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับนี้เป็นการพัฒนาในฐานะวิชาเฉพาะ แผนงานพัฒนาภาษาไทยระดับเหนือพื้นฐาน ได้แก่

- (ก.) โครงการสร้างนักวิชาการนักวิจัยสาขาภาษาและวรรณคดีไทย ในช่วงปี ๒๕๔๒ - ๒๕๔๙ มหาวิทยาลัยจะผลิตบัณฑิตในสาขาภาษาและวรรณคดีไทยระดับปริญญาตรีจำนวน ๕ รุ่น รุ่นละ ๑๕ คน โดยมหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนในรูปแบบเงินทุนการศึกษาในโครงการรับนิสิตโดยวิธีพิเศษรุ่นละ ๑๐ คน คาดว่าในปี ๒๕๔๙ จะมีผู้จบปริญญาตรีในสาขาวิชาภาษาไทยและวรรณคดีไทยจำนวน ๗๕ คน และมหาวิทยาลัยจะเสนอขอรับทุนสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อผลิตบัณฑิตสาขานี้ในระดับปริญญาโทและเอกต่อไป
- (ข.) โครงการสร้างครูภาษาและวรรณคดีไทยสำหรับการสอนระดับมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ได้เปิดสอนหลักสูตรภาษาไทยสำหรับการสอนระดับมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้างครูวุฒิปริญญาตรีเพื่อสอนภาษาและวรรณคดีไทยระดับมัธยมศึกษาจำนวน ๕ รุ่น รุ่นละ ๑๕ คน โดยมหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนในรูปแบบเงินทุนการศึกษาในโครงการรับนิสิตโดยวิธีพิเศษ รุ่นละ ๑๐ คน คาดว่าในปี ๒๕๔๙ จะมีครูปริญญาตรีสาขาภาษาและวรรณคดีไทยจำนวน ๗๕ คน และมหาวิทยาลัยจะเสนอขอรับทุนสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อผลิตครูสอนภาษาไทยระดับปริญญาโทต่อไป
- (ค.) โครงการพัฒนาอาจารย์เพื่อความเป็นผู้นำด้านภาษาและวรรณคดีไทย มหาวิทยาลัยจะให้ทุนระยะสั้นและระยะยาวแก่อาจารย์ผู้สอนภาษาและวรรณคดีไทยของคณะอักษรศาสตร์และคณะครุศาสตร์ เพื่อศึกษาต่อและอบรม ดูงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น
- (ง.) โครงการผลิตงานวิจัย ตำรา สื่อการสอน และการจัดทำฐานข้อมูล มหาวิทยาลัยจะให้ทุนวิจัยแก่อาจารย์ในการทำวิจัยและเผยแพร่ผลงาน ในต่างประเทศด้วย และอาจารย์ภาษาไทยคณะอักษรศาสตร์ และคณะครุศาสตร์มีโครงการที่จะจัดทำตำราซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ
- (จ.) โครงการคตินวิทยา คณะอักษรศาสตร์มีความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์การค้นคว้าด้านคตินวิทยาอย่างจริงจัง และจะสามารถเปิดแขนงวิชาคตินวิทยาในหลักสูตรภาษาไทยเพื่อผลิตนักวิชาการ นักวิจัย ในสาขานี้ภายในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๙

- (๒) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนสาขาภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ อาจแบ่งได้เป็น ๒ ระดับ คือ ระดับพื้นฐานและระดับเหนือพื้นฐาน
- (๒.๑) ภาษาอังกฤษระดับพื้นฐาน เป็นระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อ การสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้ โดยเฉพาะในการค้นคว้าแสวงหาข้อมูล ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นแหล่งความรู้สำคัญในโลกปัจจุบันที่ใช้ภาษา ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสื่อสาร ซึ่งมหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นระดับความ สามารถสำหรับนิสิตที่จะจบเป็นบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคน ใน ปัจจุบันการสอนภาษาอังกฤษชั้นพื้นฐาน ๖ หน่วยกิตยังไม่อาจบรรลุจุดมุ่ง หมายได้ สถาบันภาษาจึงได้วางแผนในการใช้การทดสอบและการเรียนรู้ด้วย ตนเอง เพื่อให้ขีดความสามารถของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงระดับ ขั้นต่ำที่กำหนด แผนงานพัฒนาภาษาอังกฤษระดับพื้นฐาน ได้แก่ โครงการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับพื้นฐาน ซึ่ง สถาบันภาษาจะจัดทำบทเรียนภาษาอังกฤษในลักษณะของซีดีรอมให้ศูนย์การ เรียนรู้ด้วยตนเองของคณะต่าง ๆ เพื่อให้ผลิตได้ฝึกฝนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และจัดการสอนในรูปของการสอนภาษาอังกฤษผ่านอินเทอร์เน็ต
- (๒.๒) ภาษาอังกฤษระดับเหนือพื้นฐาน เป็นระดับความสามารถในการใช้ภาษาขั้นสูง การพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้เป็นการพัฒนาในฐานะวิชาเฉพาะ หรือวิชาเอก แผนงานพัฒนาภาษาอังกฤษระดับเหนือพื้นฐาน ได้แก่
- (ก.) โครงการสร้างนักวิชาการ นักวิจัย ซึ่งเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ คณะ อักษรศาสตร์เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการนี้
- (ข.) โครงการสร้างครูภาษาอังกฤษ สำหรับการสอนระดับมัธยมศึกษา คณะ ครุศาสตร์จะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการนี้
- นอกจากนี้ยังมีโครงการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการเรียนการ สอนนิสิตคณะอักษรศาสตร์ โครงการศูนย์การเรียนรู้และห้องปฏิบัติการ ทางภาษาเพื่อการเรียนการสอนนิสิตคณะครุศาสตร์ โครงการสร้างนักวิชา การนักวิจัยและครูระดับมัธยมซึ่งเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ โครงการ พัฒนาอาจารย์เพื่อความเป็นผู้นำด้านภาษาอังกฤษ โครงการผลิตงาน วิจัยและตำรา โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างสถาบัน และโครงการ พัฒนาพัฒนาบุคลากรสาย ข และ ค ด้านความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อช่วย เป็นกำลังสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนและการบริการ

- (๓) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่
 - (๓.๑) โครงการเปิดหลักสูตรภาษาเวียดนามเป็นวิชาเอกของคณะอักษรศาสตร์
 - (๓.๒) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษามลายูของคณะอักษรศาสตร์
- (๔) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มภาษาตะวันออก ได้แก่
 - (๔.๑) โครงการเปิดหลักสูตรภาษาเกาหลีเป็นวิชาเอกของคณะอักษรศาสตร์
 - (๔.๒) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของคณะอักษรศาสตร์
 - (๔.๓) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของคณะอักษรศาสตร์
- (๕) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มภาษาตะวันตก ได้แก่
 - (๕.๑) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเยอรมันของคณะอักษรศาสตร์
 - (๕.๒) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของคณะอักษรศาสตร์
 - (๕.๓) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาสเปนของคณะอักษรศาสตร์
 - (๕.๔) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอิตาลีของคณะอักษรศาสตร์
- (๖) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มภาษาอื่น ๆ ตามความสนใจของมหาวิทยาลัย ได้แก่ โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาบาลี - สันสกฤตของคณะอักษรศาสตร์
- (๗) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาศาสตร์ระดับสูงกว่าปริญญาตรีของคณะอักษรศาสตร์
- (๘) โครงการเปิดและพัฒนาหลักสูตรการแปลและการล่ามระดับปริญญาโทของคณะอักษรศาสตร์
- (๙) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนวรรณคดีเปรียบเทียบระดับสูงกว่าปริญญาตรีของคณะอักษรศาสตร์

สภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๗๕ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ได้อนุมัติในหลักการข้างต้นดังกล่าว และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าการดำเนินการตามแผนพัฒนาการเรียนการสอนสาขาภาษาดังกล่าวนี้นควรเน้นในเรื่องการพัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นหลักในแนวลึกเพราะนิสิตที่จะจบเป็นบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ดีในระดับสื่อสารได้ สำหรับภาษาอังกฤษนั้นถือว่าเป็นปัญหาหลักของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงควรหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้นิสิตที่จะจบเป็นบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นถึงระดับที่จะใช้ในการสื่อสารและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในโลกปัจจุบันได้ การเรียนภาษาอังกฤษในระดับปริญญาตรีเพียง ๖ หน่วยกิตนั้นไม่อาจทำให้นิสิตที่จบเป็นบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความรู้ด้าน

ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แผนที่จะจัดทำจึงควรกำหนดมาตรการที่เป็นเงื่อนไขให้ผลิตที่จะจบเป็นบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นด้วย โดยอาจให้มีการทดสอบและออกวุฒิบัตรให้แก่ผู้ผ่านการทดสอบเพื่อนำไปใช้ในการสมัครงานได้

๕.๒ หลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการนโยบายวิชาการของสภามหาวิทยาลัย ได้วิเคราะห์สถานภาพของหลักสูตร “นานาชาติ” จากสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จัดสอนเป็นภาษาอังกฤษ ของคณะและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับปริญญาตรี บัณฑิตศึกษา และการอบรมระยะสั้น รวมทั้งหมด ๒๔ หลักสูตร พบว่า

(๑) วัตถุประสงค์และการวางแผนจัดการศึกษาหลากหลายแต่ก็สามารถจัดกลุ่มได้เป็น

ก. กลุ่มหลักสูตรที่เป็นของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อาจเชิญอาจารย์ชาวต่างประเทศเข้ามาร่วมสอนตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ต้องการความคิดเห็นระดับนานาชาติมีร้อยละ ๕๐ และในจำนวนนี้ ๒๕% ระบุว่าเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาวิชาการในภูมิภาคเอเชีย

ข. กลุ่มหลักสูตรที่มีการร่วมสอนกับคณาจารย์จากสถาบันการศึกษาต่างประเทศที่มีชื่อเสียงโดยมีการตกลงร่วมมืออย่างเฉพาะเจาะจงมีจำนวนร้อยละ ๔๑.๖

ค. กลุ่มหลักสูตรที่เน้นสอนเนื้อหาซึ่งเผยแพร่ความเป็นไทย เอกลักษณ์ไทยและเรื่องเกี่ยวกับไทยในมิติต่าง ๆ และมุ่งเน้นสอนชาวต่างประเทศมีร้อยละ ๑๒.๕

(๒) ระดับการศึกษา : วิเคราะห์แล้วพบว่าในระดับบัณฑิตศึกษามากที่สุดคือ ๒๐ หลักสูตร ในจำนวนนี้เป็นระดับปริญญาเอก ๔ หลักสูตร รองลงมาได้แก่หลักสูตรอบรมระยะสั้น มี ๔ หลักสูตร ส่วนปริญญาตรีมีเพียง ๑ หลักสูตร

(๓) การบริหารจัดการหลายรูปแบบ มีทั้งแบบ Trimester (๗ หลักสูตร) Bi – Semester (๑๑ หลักสูตร) Quarter system (๓ หลักสูตร) ในจำนวนนี้ยังมี ๕ หลักสูตรที่สอนด้วยแบบ module ในแต่ละภาคการศึกษา และมีรูปแบบการรับนิสิตแตกต่างกัน เช่น สอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย สอบคัดเลือกเองในบางวิชา หรือพิจารณาคัดเลือกจากผลการศึกษาและอื่น ๆ

คณะกรรมการนโยบายวิชาการของสภามหาวิทยาลัยจึงได้ทำการสังเคราะห์เหตุและผลเพื่อวางนโยบายการเปิดหลักสูตรนานาชาติ เพื่อให้เกิดมาตรฐานของหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรนานาชาติอย่างแท้จริง มิใช่เพียงหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น และเห็นสมควรกำหนดเป็นนโยบาย

ในการเปิดหลักสูตรนานาชาติ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๘๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้รับทราบและให้กำหนดเป็นนโยบาย ดังนี้

- (๑) หลักสูตรนานาชาติควรมีเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่จะสร้างองค์ความรู้ที่ต้องการความคิดเห็นระดับนานาชาติ ให้นิสิตได้สัมผัสกับความคิดอ่านที่แตกต่างไปของชนชาติต่าง ๆ ทำให้โลกทัศน์กว้างขึ้น ได้เรียนรู้วิธีการที่จะสื่อสารความคิดของตน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถกปัญหาร่วมกันกับชาวต่างชาติได้อย่างดี ดังนั้นหลักสูตรจะต้องมีการวางแผนให้มีนิสิตต่างชาติเข้าร่วมศึกษาในหลักสูตรทั้งแบบเต็มเวลา หรือมีการแลกเปลี่ยนช่วงระยะเวลาหนึ่ง
- (๒) หลักสูตรนั้นมีการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นสื่อที่เอื้อให้มีชาวต่างชาติทั้งระดับอาจารย์/นิสิต เข้าร่วมได้ และภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน
- (๓) มีการนำเข้าองค์ความรู้นานาชาติผ่านการแลกเปลี่ยนอาจารย์/นักวิชาการชาวต่างประเทศ
- (๔) พร้อมจะใช้หลักสูตรดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการขยายไปสู่ศูนย์การศึกษาระดับภูมิภาค
- (๕) สามารถอาศัยศักยภาพของความร่วมมือกับสถาบันต่างประเทศที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ ผลักดันให้ยกระดับความสามารถเชิงวิชาการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะ/สถาบัน
- (๖) เน้นการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย วัฒนธรรมไทยในหลักสูตรปริญญาตรีหรือหลักสูตรอบรมระยะสั้นที่จัดสำหรับชาวต่างประเทศโดยเฉพาะ เพื่อเผยแพร่ความรู้ในเรื่องไทย ซึ่งสามารถนำไปสู่การค้นคว้าเรื่องไทยและการรับทราบมุมมองของคนต่างชาติเกี่ยวกับไทย
- (๗) สามารถรักษาความเสมอภาคให้ทุกคนมีโอกาสเข้าศึกษาโดยไม่จำกัดฐานะทางเศรษฐกิจ
- (๘) ไม่เปิดหลักสูตรภาษาไทยคู่ขนานที่มีเนื้อหาหลักสูตรเดียวกัน

๕.๓ แนวนโยบายการจัดการศึกษาด้านภูมิภาคศึกษา และนานาชาติศึกษา

การกำหนดแนวนโยบายการจัดการศึกษาด้านภูมิภาคศึกษา (Area Studies) และนานาชาติศึกษา (International Studies) สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนับว่าสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีการกำหนดแนวนโยบายไว้ ส่งผลให้พัฒนาการทางวิชาการของคณะ

สถาบัน และหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมีความเชื่อมโยงและมีช่องโหว่ ซึ่งทำให้การจัดการทางวิชาการขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งยังอาจไม่เป็นผลดีต่อทิศทางการพัฒนาทางวิชาการในอนาคต

กรณีของสถาบันเอเชียศึกษา เป็นกรณีแม่บทที่มีผลให้มหาวิทยาลัย ต้องทบทวนและเสนอให้สภามหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวนโยบายในเรื่องนี้ให้ชัดเจน ซึ่งมีความสรุปดังนี้

สภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๙๗ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ มีมติให้ชะลอการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการสถาบันเอเชียไว้ก่อน และให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจัดการศึกษาด้านภูมิภาคศึกษา เพื่อพิจารณาทบทวนการดำเนินงานด้านภูมิภาคศึกษาให้เอื้อต่อการขยายภารกิจครอบคลุมการศึกษาพื้นที่หรือภูมิภาคอื่น ๆ แทนการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น รวมทั้งการประสานภารกิจวิจัย การผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา และการให้บริการทางวิชาการ

คณะกรรมการฯ ที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมายได้ศึกษารายละเอียด และได้นำเสนอสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๕๙๙ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยเสนอเป็น ๒ แนวทางเลือกคือ

- ก. **แนวทางที่ ๑** การจัดการด้านภูมิภาคศึกษา (Area Studies) ของมหาวิทยาลัยคงให้มีวิวัฒนาการดังเช่นที่ผ่านมา คือคงสภาพความหลากหลายของรูปแบบองค์กรและการดำเนินงานในรูปแบบที่เป็นอยู่เดิม โดยยังคงฐานะและบทบาทของสถาบันเอเชียศึกษาไว้เช่นเดิม ส่วนโครงการ/ศูนย์ในสำนักงานมหาวิทยาลัย ได้แก่ โครงการอเมริกาศึกษาและแคนาดาศึกษา ศูนย์ยุโรปศึกษา รวมทั้งการรวมกลุ่มเพื่อศึกษาของคณาจารย์ในคณะต่าง ๆ ก็คงให้พัฒนาไปตามศักยภาพของหน่วยงาน
- ข. **แนวทางที่ ๒** การจัดการด้านภูมิภาคศึกษาของมหาวิทยาลัยควรขยายขอบเขตภารกิจขององค์กรเดิมให้ครอบคลุมการศึกษาพื้นที่หรือภูมิภาคอื่น ๆ มากกว่าการดำเนินงานในลักษณะขององค์กรที่ศึกษาเฉพาะพื้นที่ ทั้งนี้ให้เป็นการดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบายการจัดการศึกษาด้านภูมิภาคศึกษาของมหาวิทยาลัย ที่มีการบริหารจัดการเน้นให้เกิดความเชื่อมโยงกับหน่วยงานในคณะที่มีการดำเนินงานด้านนี้อยู่แล้ว เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาวิชาการในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ดังนั้นการจัดการศึกษาด้านภูมิภาคศึกษาในแนวทางที่ ๒ จึงเป็นการปรับสถานภาพของสถาบันเอเชียศึกษา เพื่อขยายขอบเขตภารกิจให้ครอบคลุมภูมิภาคต่าง ๆ เป็น “สถาบันนานาชาติศึกษา” (Institute of International Studies) ครอบคลุมการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมารวมอยู่ด้วยกัน

ส่วนการรวมกลุ่มของคณาจารย์ในคณะต่าง ๆ ที่ทำการศึกษายังคงให้เป็นในรูปแบบเดิม โดยให้ดำเนินการภายใต้แผนนโยบายด้านภูมิภาคศึกษาของมหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาและเห็นชอบกับแนวทางการจัดการด้านภูมิภาคศึกษา (Area Studies) ของมหาวิทยาลัยตามแนวทางที่ ๒ โดยให้ขยายขอบเขตภารกิจขององค์กรเดิมให้ครอบคลุมการศึกษาพื้นที่หรือภูมิภาคอื่น ๆ มากกว่าการดำเนินงานในลักษณะขององค์กรที่ศึกษาเฉพาะพื้นที่ ดังนั้นจึงเป็นการปรับสถานภาพของสถาบันเอเชียศึกษา ให้ขยายขอบเขตภารกิจให้ครอบคลุมภูมิภาคต่าง ๆ โดยใช้ชื่อว่า สถาบันนานาชาติศึกษา (Institute of International Studies) หรืออาจให้คงชื่อเดิมไว้ด้วย เช่น สถาบันเอเชียและนานาชาติศึกษา (Institute of Asian and International Studies) ให้ครอบคลุมการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมารวมอยู่ด้วยกัน โดยให้บริหารจัดการในรูปของ Program Management และให้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย (Policy Board) เป็นผู้กำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันนานาชาติศึกษา ทั้งนี้โดยให้สถาบันนานาชาติศึกษาทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัย

ต่อมาสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๖๐๐ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ จึงได้พิจารณากำหนดให้คณะกรรมการนโยบายด้านนานาชาติศึกษา ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยอธิการบดี เป็นประธานกรรมการ รองอธิการบดี (ที่รับผิดชอบงานวิชาการ) เป็นรองประธานกรรมการ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๗ คนเป็นกรรมการ และรองอธิการบดีคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการ มีวาระการดำเนินงานคราวละ ๒ ปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ โดยให้ทำหน้าที่กำหนดทิศทางและกรอบนโยบายการดำเนินงานด้านนานาชาติศึกษาของมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงการดำเนินงาน (co-ordination) ด้านนานาชาติศึกษาของส่วนต่างๆทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมทั้งกำกับการทำงานด้านนานาชาติศึกษาให้เป็นไปตามกรอบนโยบายด้านนี้ของมหาวิทยาลัย

พันธกิจและขอบเขตของภารกิจของสถาบันฯ คือรับผิดชอบในการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ครอบคลุมการศึกษานานาชาติศึกษาและภูมิภาคต่าง ๆ ตามศักยภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ ทั้งนี้จะต้องสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องในลักษณะของการติดตามสถานการณ์ เพื่อให้ได้เป็นการวิจัยเชิงกลยุทธ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การศึกษาวิจัยจะบริหารจัดการแบบโปรแกรม (Program Management) ซึ่งจะปรับเพิ่ม/ลด โครงการได้ตามสภาพการณ์โดยอยู่ในรูปโครงการของสถาบันก็ได้หรือกลุ่มอาจารย์ของคณะ/สถาบันต่าง ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ต้อง

มุ่งรักษาองค์ความรู้ที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับให้ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง เช่น เอเชียศึกษา ยุโรปศึกษา จีนศึกษา รวมทั้งภูมิภาคอื่น ๆ และสมาพันธ์ (Confederation) ที่มีความจำเป็นตามที่กำหนดไว้ในกรอบนโยบายด้านนานาชาติศึกษาของมหาวิทยาลัย ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งพัฒนาการแสวงหาความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น Global Conflict Peace Negotiation เป็นต้น พัฒนาให้เป็นศูนย์ข้อมูลประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ทันสมัยและสมบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการระดับนานาชาติศึกษา สร้างกลไกให้เอื้อต่อการเชื่อมโยงการดำเนินงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านภูมิภาคศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รับผิดชอบประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัยในการพัฒนาหลักสูตรสหสาขาวิชานานาชาติศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาด้วยความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ และระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนการดำเนินงานให้สามารถพึ่งตนเองได้

นอกจากนั้นสภามหาวิทยาลัย ได้มีมติ

- (๑) เห็นชอบให้วางแนวทางการพัฒนากิจการนานาชาติศึกษา และภูมิภาคศึกษาควบคู่กัน โดยให้เริ่มต้นเตรียมการพัฒนาสถาบันเอเชียศึกษาในปัจจุบันให้มีขอบข่าย พันธกิจ ขยายครอบคลุมภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย ซึ่งอาจใช้ระยะเวลาเตรียมความพร้อมระยะหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันเอเชียศึกษาในระยะนี้ ต่อเมื่อพร้อมแล้วก็ให้ปรับเปลี่ยนเป็น “สถาบันเอเชียศึกษาและนานาชาติศึกษา” ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “Institute of Asian and International Studies” ทั้งนี้ให้ความหมายของคำว่า “นานาชาติศึกษา” ครอบคลุมนัยของคำว่า “ภูมิภาคศึกษา” ด้วย เพื่อจะได้ไม่ต้องจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพิ่มขึ้นอีก
- (๒) เห็นชอบในหลักการว่าในระยะต้นนี้ให้ดำเนินการย้ายที่ทำการสถาบันเอเชียศึกษาไปที่อาคารวิทย์พัฒนาเพื่อจะได้ขยายงานต่อไปในอนาคตได้สะดวก ขณะเดียวกันจะได้เพิ่มขยายเนื้อที่ให้สถาบันวิจัยสังคม และส่งคืนพื้นที่ห้องประชุมต่าง ๆ ในอาคารประชาธิปไตย-รำไพพรรณีให้ใช้เป็นห้องประชุมตามวัตถุประสงค์เดิมของอาคาร พร้อมกันนี้ให้ย้ายที่ตั้งโครงการอเมริกาศึกษา-แคนาดาศึกษา ไปที่อาคารวิทย์พัฒนาด้วย
- (๓) เห็นชอบให้การพัฒนาด้านภูมิภาคศึกษา และนานาชาติศึกษา ในคณะ/สถาบันและหน่วยงานอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินการต่อไปตามธรรมชาติของการพัฒนาทางวิชาการ โดยให้คณะกรรมการนโยบายฯ ช่วยประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพและประหยัดการใช้ทรัพยากร

- (๔) เห็นชอบให้ดำเนินการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษาได้ต่อไป โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งใหม่เข้าใจและปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และแนวทางที่สภามหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้

๕.๔ แนวนโยบายเกี่ยวกับองค์กรการวิจัย

สืบเนื่องจากการสรรหาผู้อำนวยการสถาบันวิจัยหนึ่ง คณะกรรมการสรรหาฯ ได้รับชื่อที่เสนอมาจากแหล่งต่างๆ เป็นจำนวนน้อยมาก และเห็นว่าหากดำเนินการสรรหาต่อไปอาจจะมีปัญหาที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการจัดตั้งสถาบันซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาของชาติ และดึงคณาจารย์นักวิชาการจากคณะต่างๆ มาช่วยกันจนสามารถมีผลงานนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างๆ ได้ สภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๗๐ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๙ จึงมีมติให้มหาวิทยาลัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขบทบาทระบบการดำเนินการสรรหา และประเมิน วิเคราะห์ ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถาบันวิจัยที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันวิจัยจำนวนมาก บางสถาบันมีการดำเนินงานเป็นไปได้ดีตรงตามเป้าหมาย บางสถาบันมีการกิจที่ไม่ตรงกับสภาพของสถาบัน และบางสถาบันรับงานมากแต่มหาวิทยาลัยไม่ได้ประโยชน์จากการทำงานเหล่านั้นเท่าที่ควร ซึ่งหากไม่เร่งดำเนินการแก้ไขแล้วอาจเกิดปัญหาในอนาคตได้ นอกจากนี้แล้วสภามหาวิทยาลัยยังเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในสถาบันวิจัยต่าง ๆ นั้นส่วนหนึ่งอาจเกิดขึ้นด้วยข้อจำกัดของกฎหมายที่ผู้อำนวยการสถาบันต้องเป็นข้าราชการประจำเท่านั้น ทำให้การสรรหาในบางครั้งอาจได้ผู้บริหารที่ขาดความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในเรื่องของสถาบันนั้น ๆ รวมทั้งเรื่องการหารายได้เข้าสถาบันด้วย ดังนั้นหากสามารถแก้ไขข้อจำกัดของกฎหมายดังกล่าว โดยสามารถหาผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์จากภายนอกมาบริหารสถาบัน โดยให้ค่าตอบแทนในอัตราที่สูงได้ ก็จะทำให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพได้

มหาวิทยาลัยจึงดำเนินการให้มีคณะกรรมการทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของสถาบันวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยมีรองศาสตราจารย์ ทนตแพทย์ภานุพงศ์ วงศ์ไทย และคณะ เป็นผู้ดำเนินการ และได้เสนอรายงานเบื้องต้นต่อสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๕๗๒ เมื่อ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ และรายงานผลการศึกษาเชิงประเมินในการประชุมครั้งที่ ๕๗๔ เมื่อ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๐ ซึ่งจากการประมวลสภาพปัจจุบันของสถาบันวิจัย ๑๐ แห่งดังกล่าว ปรากฏว่ามีความหลากหลายอันเป็นผลให้เกิดความแตกต่างของผลงานของแต่ละสถาบัน ความหลากหลายนี้เกิดจากสาเหตุดังนี้

- (๑) ระยะเวลาการก่อตั้งที่แตกต่างกันเป็นเหตุให้การพัฒนาสถาบันไปสู่ระดับที่มุ่งหวังตามยุคสมัยที่แตกต่างกัน สถาบันที่ก่อตั้งมานานมีนักวิจัยประจำที่มีศักยภาพสูงย่อมต้องมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย สถาบันที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ย่อมต้องใช้ความสามารถอย่างสูงในการผลิตผลงานด้วยการพึ่งพาทรัพยากรทุกด้านจากภายนอก ผลผลิตอยู่ในลักษณะสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการวิจัยไปสู่จุดมุ่งหมายที่สูงสุดในอนาคต
- (๒) ปรัชญาการกำหนดพันธกิจที่แตกต่างกันอาจทำให้เกิดผลงานที่แตกต่างกันบางสถาบันมุ่งเน้นให้เกิดผลงานซึ่งเป็นรูปธรรมที่สนองความต้องการของชาติ
- (๓) ความแตกต่างทางด้านความพร้อมของสถาบันวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่กำลังคน เครื่องมือวิจัย ข้อมูลสนับสนุนการวิจัย แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยทำให้สามารถแบ่งกลุ่มได้ ๓ กลุ่ม กลุ่มแรกอยู่ในสภาพที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากมหาวิทยาลัยมากนัก เพียงแต่ต้องปรับปรุงเพียงเล็กน้อย กลุ่มที่สองอยู่ในสภาพที่ต้องปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น และกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มที่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมอย่างมาก

ดังนั้นแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาศักยภาพของสถาบันวิจัยจะสามารถกำหนดได้ชัดเจนก็ต่อเมื่อได้มีการทบทวนสภาพความต้องการในการพัฒนาของสถาบันวิจัยอย่างละเอียดโดยสถาบันเองอีกครั้งหนึ่ง ประกอบกับมหาวิทยาลัยควรพิจารณาว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะสนองความต้องการเหล่านั้น โดยสถาบันควรมีหลักประกันที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าผลลัพธ์น่าจะคุ้มค่ากับการลงทุน ผลสุดท้ายของการพัฒนาศักยภาพของสถาบันวิจัย อาจเป็นผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะและความหลากหลายของสถาบันวิจัยดังนี้*

- (๑) ปรับเปลี่ยนเป็นวิทยาลัย
- (๒) ปรับเปลี่ยนชื่อและภารกิจให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- (๓) ขยายโดยรวมองค์กรย่อยอื่นที่มีพันธกิจและทิศทางที่คล้ายคลึงกันเอาไว้ด้วยกันเพื่อผลในการประสานงานและเพิ่มศักยภาพขององค์กร
- (๔) คงสถานภาพเดิม แต่ต้องมีการปรับปรุงภายในสถาบัน
- (๕) จัดการให้ระบบคู่ขนานเกิดขึ้นในสถาบัน
- (๖) ออกนอกระบบแต่อยู่ภายใต้การกำกับของมหาวิทยาลัย

* ดูรายละเอียดสภาพปัญหาหลัก ๆ ของสถาบันวิจัยในรายงานผลการศึกษาเชิงประเมินหรือรายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๕๗๔ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๐

ผลการศึกษาได้ให้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ไว้ ๖ ประการคือ

- (๑) เพื่อการพัฒนาศักยภาพสถาบันให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบันให้สถาบันวิจัย ทั้ง ๑๐ สถาบัน ทบทวนโครงสร้าง วัตถุประสงค์ พันธกิจ เป้าหมายและนโยบาย ทั้งระยะยาวและประจำปี พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความพร้อม รวมทั้งสถานะของสถาบันหลังปรับเปลี่ยนสำหรับแต่ละสถาบันโดยละเอียด และให้เสนอกฎระเบียบเฉพาะของสถาบันต่อมหาวิทยาลัย
- (๒) กำหนดแนวทางเพื่อขจัดปัญหาในเชิงนโยบาย
 - ก. ให้สถาบันจัดทำและนำเสนอระเบียบ ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติในการรายงานผลงานของสถาบันต่ออธิการบดี เพื่อนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย
 - ข. ให้สถาบันกำหนดแนวปฏิบัติและแนวทางความร่วมมือในการจัดหาแหล่งทุนวิจัย บนพื้นฐานของการประสานงานระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยและสถาบันนำเสนอต่ออธิการบดี
- (๓) ให้สถาบันจัดทำและนำเสนอระเบียบปฏิบัติที่จะเอื้อให้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ สามารถปฏิบัติงานในสถาบันได้เต็มเวลาและได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม
- (๔) ให้สถาบันจัดทำและนำเสนอระเบียบปฏิบัติสำหรับอาจารย์และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่จะมาปฏิบัติงานในสถาบันวิจัย
- (๕) ให้สถาบันชี้แจงแนวทางความก้าวหน้าในสายนักวิจัยและเจ้าหน้าที่สนับสนุนการวิจัย ในปัจจุบัน เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้ได้มองเห็นแนวทางความก้าวหน้าที่ชัดเจนเป็นเบื้องต้น
- (๖) ให้สถาบันปรับแก้ความเหลื่อมล้ำของผลตอบแทนพิเศษระหว่างข้าราชการสาย ก สาย ข และสาย ค ในมหาวิทยาลัยในขณะนี้ยังไม่สามารถยกเลิกสายข้าราชการในมหาวิทยาลัยได้

นอกจากนั้นสภามหาวิทยาลัยยังเห็นว่า สถาบันวิจัยเฉพาะทางในประเทศไทยยังคงเป็นที่ต้องการมาก แต่สถาบันวิจัยที่มีอยู่ส่วนใหญ่ไม่อาจทำหน้าที่ได้อย่างที่คาดหวังเนื่องจากสถาบันวิจัย ไม่มีอาจารย์ประจำ ต้องขออาจารย์จากคณะและภาควิชามาทำวิจัยโดยที่สถาบันวิจัยไม่มีการเรียนการสอน และจุดสำคัญที่ทำให้สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่พัฒนาเท่าที่ควรก็ด้วยเหตุที่สถาบันวิจัยส่วนใหญ่ทำการวิจัยในลักษณะที่เป็นการรับจ้างวิจัย จึงขาดทิศทางการวิจัยที่แน่ชัด และขาดการสั่งสมองค์ความรู้ที่จะใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานด้านการเรียนการสอน เพราะขาดความ

ร่วมมือกับคณะ ภาควิชา และภาคเอกชน ดังนั้นจึงควรให้สถาบันวิจัยกำหนดทิศทางและเป้าหมาย ในการทำวิจัยที่แน่ชัด และควรทำการวิจัยในลักษณะพื้นฐานที่สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ ได้ทั้งในด้านการเรียนการสอนและการดำเนินงานของภาคเอกชน และควรเปิดโอกาสให้มีการร่วมมือกันระหว่างคณะ สถาบัน และภาคเอกชนเพื่อทำการวิจัย นอกจากนี้แล้วสถาบันวิจัยจะต้องมีผลงาน ที่ตีพิมพ์หรือจัดต่อสาธารณชน และสามารถพัฒนางานวิจัยให้เจริญก้าวหน้าอันจะส่งผลให้ มหาวิทยาลัยสามารถบรรลุเป้าหมายในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่สมบูรณ์แบบได้

และสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๕๗๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๐ ได้ให้ ข้อคิดเห็นและแนวนโยบายต่อเนื่องเพิ่มขึ้นด้วยว่าปัญหาพื้นฐานที่แท้จริงของสถาบันวิจัยอยู่ที่การที่ สถาบันวิจัยจัดตั้งเป็นเอกเทศ ขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างคณะและภาควิชาทำให้เกิดปัญหา เรื่องการขาดแคลนบุคลากร ขาดเงินงบประมาณในการทำวิจัย ขาดนิสิตที่ศึกษา การหวังให้ สถาบันวิจัยเหล่านี้ทำการวิจัยในลักษณะที่เป็นที่พึงของคณะ ภาควิชาจึงเป็นไปได้ยาก มหาวิทยาลัย จึงควรหาวิธีการเพื่อให้สถาบันวิจัยเหล่านี้มีการดำเนินการวิจัยร่วมกับคณะและภาควิชาที่เกี่ยวข้อง อย่างใกล้ชิดมากขึ้น โดยพยายามสร้างนักวิจัยที่เป็นอาจารย์จากคณะและภาควิชา นอกเหนือจาก นักวิจัยประจำสถาบันวิจัย โดยให้ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นจากเงินเดือนประจำที่ได้รับการสอนตามปกติ และโดยเหตุที่ปัญหาของสถาบันวิจัยเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการบริหารสถาบัน จุดสำคัญ คือผู้บริหารของสถาบันวิจัยจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง มีความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถประสานความร่วมมือกับคณะและภาควิชาในการดึงดูดนักวิจัยที่เป็นอาจารย์จากคณะ และภาควิชา และสามารถหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกเพื่อทำการวิจัยในสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย จึงควรหาวิธีการในการสร้างกระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้ผู้บริหารสถาบันวิจัยในลักษณะดังกล่าว โดยอาจจะต้องมีการพิจารณาบทบาทวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถาบันเหล่านี้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อให้สถาบันวิจัยสามารถพัฒนาต่อไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากสถาบันวิจัยบางสถาบันยังปรากฏว่ามีปัญหาในเรื่องการดำเนินงาน อยู่มาก ที่ประชุมจึงเห็นควรให้ยุติการจัดตั้งสถาบันวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากสถาบันวิจัยที่มีอยู่ ทั้งสิบแห่งดังกล่าว เว้นแต่มีกรณีจำเป็นและมีเหตุผลพิเศษเพียงพอที่จะจัดตั้งสถาบันวิจัยเพิ่มเติม เท่านั้น และการจัดตั้งสถาบันวิจัยใหม่อาจไม่จำเป็นต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันแต่ อาจจัดตั้งโดยอาศัยอำนาจสภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้จัดตั้งได้

นอกจากนั้นแล้วสภามหาวิทยาลัยยังเห็นควรให้มหาวิทยาลัยดำเนินการพิจารณาบทบาทวาระ โครงสร้างและรูปแบบของการดำเนินงานของสถาบันวิจัยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์บ้าน เมือง สามารถดึงดูดนักวิจัยและแหล่งเงินทุนภายนอก เพื่อทำการวิจัยในกรอบภารกิจวิจัยที่

มหาวิทยาลัยพึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
อุปสรรคต่อการพัฒนาสถาบันวิจัยด้วย

รวมทั้งพิจารณาข้อจำกัดทางกฎหมายที่ทำให้เกิด

๖. ระบบสารสนเทศเพื่องานด้านวิชาการและระบบห้องเรียนเครือข่าย

๖.๑ การพัฒนาและการจัดการระบบสารสนเทศเพื่องานด้านวิชาการ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัยนั้น มีพัฒนาการเพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานของระบบสารสนเทศให้เอื้อต่อจุดมุ่งหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งเป็นไปตามความก้าวหน้าของโปรแกรม อุปกรณ์และศักยภาพของบุคลากร การพัฒนาให้เกิดระบบสารสนเทศในส่วนที่สนับสนุนภารกิจทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย นอกจากจะใช้เสาะหาข้อมูล และความก้าวหน้าด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูลต่างประเทศแล้ว ยังมุ่งหวังที่จะสร้างระบบฐานข้อมูลวิชาการของมหาวิทยาลัยเพื่อให้ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับการศึกษา และเป็นแหล่งอ้างอิงระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระบบสารสนเทศเพื่องานด้านวิชาการที่ได้ดำเนินการประกอบด้วย ๓ ส่วน ดังนี้คือ

(๑.) ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารวิชาการ

- Chulalongkorn University Curriculum Information System (CUCIS)
- Chulalongkorn University Course Description (CUCD)

(๒.) ระบบเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ChulaliNet
- CU Reference Database
- Electronic Library Network
- Specific Library Resource : EU , WB

(๓.) ระบบสารสนเทศเพื่องานด้านวิชาการ

- ฐานข้อมูลเพื่อการเรียนการสอน
- ฐานข้อมูลสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา
- ฐานข้อมูลวิชาการเฉพาะศาสตร์
- Knowledge Management Project (WB-CU project)
- Thai University Distance Learning Network (ThaiU-DLN)

ทั้งนี้โดยมีรายละเอียดคือ

๖.๑.๑ ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารวิชาการ

เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เปิดทำการสอนหลักสูตรต่าง ๆ จำนวนมากทั้งระดับปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา การดำเนินงานในส่วนนี้ของมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหลายด้าน ข้อมูลหลักสูตรซึ่งรวมถึงโครงสร้างของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมาก ในทุกปีการศึกษาจะมีการเปิดสอนหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรหลายหลักสูตรอีกทั้งมีการเปิด ปิด และปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาอยู่ตลอดเวลา การเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรโดยการตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันมาโดยตลอดไม่เอื้อต่อการบรรจุข้อมูลที่ทันสมัย อีกทั้งการสืบค้นข้อมูลก็ทำได้ไม่สะดวก เมื่อมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการวางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (ChulaNet) แล้ว จึงได้เล็งเห็นประโยชน์ในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการบริหาร ให้เกิดความแม่นยำและถูกต้องเป็นบรรทัดฐานสำหรับข้อมูลหลักสูตรแต่ละหลักสูตร ที่สามารถเรียกดูและใช้อ้างอิงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว จึงได้พัฒนาฐานข้อมูลเดิมที่มีอยู่ได้แก่ฐานข้อมูลรายวิชา (Course description) ที่เคยบรรจุอยู่ในเครื่องเมนเฟรมของมหาวิทยาลัย จัดทำเป็น ฐานข้อมูลรายวิชาบนเครือข่าย และจัดทำฐานข้อมูลหลักสูตรบนเครือข่ายประกอบให้เกิดความสมบูรณ์ ในการนี้ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและทันสมัยของข้อมูลหลักสูตรไปพร้อมกันในคราวเดียว

ก. **ฐานข้อมูลหลักสูตร (Chulalongkorn University Curriculum Information System - CUCIS)** ฐานข้อมูลนี้บรรจุรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตที่เปิดสอนทั้งหมดจำนวน ๑๐๓ หลักสูตร และหลักสูตรระดับปริญญาโทจำนวน ๑๖๒ หลักสูตร ระดับปริญญาเอกที่เปิดสอนทั้งหมดจำนวน ๕๙ หลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต ๒๖ หลักสูตร และ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงอีก ๑ หลักสูตร โดยมีข้อมูลทั้งจำนวนหน่วยกิต จำนวนและชื่อรายวิชาในข้อบังคับหลักสูตร ซึ่งสามารถเลือกค้นได้ทั้งจากสาขาวิชา จากชื่อหลักสูตร จากชื่อคณะ นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงไปหาข้อมูลรายละเอียดของแต่ละรายวิชาจากฐานข้อมูลรายวิชาได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อีกด้วย

ฐานข้อมูลดังกล่าวสามารถสืบค้นผ่านเครือข่าย ChulaNet ของมหาวิทยาลัยที่ Web site - <http://www.academic.chula.ac.th/cucis>)

- ข. **ฐานข้อมูลรายวิชา (Chulalongkorn University Course Description – CUCD)**
ฐานข้อมูลนี้บรรจุรายละเอียดของรายวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรต่างๆ โดยสามารถสืบค้นได้จากดัชนีหลายอัน เช่น ชื่อวิชา หัวข้อสาขา สามารถเข้าสืบค้นได้โดยตรง หรือเชื่อมโยงมาจากฐานข้อมูลหลักสูตร
- ค. **ฐานข้อมูลรายวิชาศึกษาทั่วไป** เนื่องจากวิชาการศึกษาทั่วไปเป็นวิชาที่มีเกณฑ์ให้นิสิตได้เลือกเรียนเพื่อให้เกิดคุณสมบัติในการที่จะมีความคิดกว้างไกล นอกเหนือจากการศึกษาในสาขาเฉพาะของตน แต่เนื่องจากในการบริหาร พบปัญหาอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องการลงทะเบียนเรียน จึงได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลรายวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อให้ข้อมูลว่ามีรายวิชาใดบ้าง จำนวนหน่วยกิตเท่าใด อยู่ในกลุ่มใด จัดการเรียนการสอน และ สอบในเวลาใด เพื่อประโยชน์ต่อการเลือกลงทะเบียน สามารถสืบค้นได้จากหลายดัชนี นอกจากนี้ยังใช้ในการบริการเลือกรายวิชาเพื่อเตรียมการลงทะเบียน (pre-registration) โดยโครงการการศึกษาทั่วไปดำเนินการ และประสานงานต่อกับสำนักทะเบียน และประมวลผลเพื่อการลงทะเบียน ช่วยให้เกิดความสะดวกสบาย และสามารถจัดรายวิชาให้กับนิสิตได้อย่างพอเพียง

๖.๑.๒ ระบบเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ChulaliNet)

จากนโยบายการพัฒนาวิชาการด้านคอมพิวเตอร์ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๕) ที่ได้กำหนดให้มีการพัฒนาข่ายงานข้อมูลและห้องสมุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเสาะแสวงหาความรู้จากต่างประเทศจึงมุ่งพัฒนาห้องสมุดทุกแห่งในมหาวิทยาลัยให้เป็น Electronic libraries และเพื่อสร้างข่ายงานห้องสมุดโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลของห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลอื่น และรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารได้ โดยผ่านระบบโทรศัพท์ของมหาวิทยาลัย และเครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการปฏิรูประบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น นอกจากจะสนับสนุนต่อเนืองอย่างจริงจังในการมุ่งสร้างฐานข้อมูลหนังสือ/สิ่งพิมพ์ และวารสารภาษาต่างประเทศ ที่เป็นมาตรฐานของทุกห้องสมุดในระบบคอมพิวเตอร์ และการสร้างเครือข่ายห้องสมุด โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ และการให้บริการทางวิชาการ ทำการเชื่อมโยงห้องสมุดระดับคณะทุกแห่งในมหาวิทยาลัยเข้าเป็นระบบเครือข่ายอัตโนมัติ เพื่อ

ให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากระบบเครือข่ายห้องสมุด พัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการแก่นิสิต คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการใช้ประโยชน์ พยายามลดการจัดทำห้องสมุดระดับภาควิชา/หน่วยงานขนาดเล็ก กับจัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมทันสมัย

ในปัจจุบันระบบเครือข่ายห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประกอบด้วย

ก. โปรแกรมสำหรับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป INNOPAC ซึ่งประกอบด้วย ๕ ระบบงานหลัก ได้แก่ ระบบงานจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ระบบงานวิเคราะห์ เลขหมู่และลงรายการ ระบบงานสืบค้นข้อมูล ระบบงานยืม-คืน ระบบควบคุมดูแลการใช้งาน

ข. การเชื่อมโยงเข้าเป็นเครือข่าย มีการเชื่อมโยงเข้าเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การเชื่อมโยงหน่วยงานในสถาบันวิทยบริการ ผ่านระบบเครือข่าย ภายในสถาบันฯ (CARNET)

(๒) การเชื่อมโยงเข้าระบบเครือข่ายจุฬาฯ (ChulaNet) เพื่อเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย รวมทั้งการเชื่อมต่อเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

(๓) การเชื่อมโยงเข้ากับระบบเครือข่ายสารสนเทศห้องสมุดต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ๓๒ หน่วยงาน (ยกเว้น คณะสหเวชศาสตร์ และคณะจิตวิทยา) โดยใช้ระบบเครือข่ายจุฬาฯ เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยง

ค. ทรัพยากรห้องสมุด ประกอบด้วยฐานข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ฐานข้อมูลหลักครอบคลุมรายการหนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ ข่าวสาร และหนังสือพิมพ์ จำนวน ๔๒๖,๑๓๒ ระเบียบ

(๒) ฐานข้อมูลพิเศษ ประกอบด้วย ข้อมูลดรรชนี วารสาร และหนังสือพิมพ์ รวมทั้งสารสังเขป วิทยานิพนธ์ และข้อมูลศูนย์เอกสารประเทศไทย จำนวน ๒๐๐,๕๐๘ ระเบียบ

(๓) ฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM เป็นฐานข้อมูลดรรชนี สารสังเขป และฐานข้อมูลเอกสารฉบับสมบูรณ์ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทุกสาขาวิชา จำนวน ๑๖ ฐานข้อมูล

(๔) ฐานข้อมูล Online – CU Reference Database ประกอบด้วยฐานข้อมูลสหสาขาวิชา ฐานข้อมูลสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฐานข้อมูลสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรูปแบบของ Index abstract และ Full text จำนวน ๕๒

ฐานข้อมูล โดยการสืบค้นผ่านเครือข่ายมหาวิทยาลัย และเครือข่าย Internet ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง (<http://www.car.chula.ac.th/curef>)

(๕) ฐานข้อมูลสื่อการศึกษาประเภทวีดิทัศน์บนเครือข่าย (Video on demand)

๖.๑.๓ ระบบสารสนเทศวิชาการ

การพัฒนาวิชาการด้านระบบข้อมูลบนคอมพิวเตอร์ เป็นความจำเป็นพื้นฐานของมหาวิทยาลัย ในขณะที่เริ่มพัฒนาระบบเครือข่ายนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เร่งรัดการพัฒนาความรู้ความสามารถในองค์ประกอบ ของมหาวิทยาลัยหลาย ๆ ส่วน รวมถึงการสร้างเนื้อหาสาระหรือระบบข้อมูล เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการของศาสตร์ต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นเป็นคู่ขนาน เพื่อให้ระบบเครือข่ายเกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อเครือข่ายติดต่อกันได้ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย การสร้างระบบข้อมูล หรือฐานข้อมูลวิชาการจึงเกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน และนโยบาย ซึ่งในช่วงเวลาของการปฏิรูประบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มีนโยบายให้สร้างฐานข้อมูลที่มีมุ่งพัฒนาให้เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการของศาสตร์ด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ทั้งโดยการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย และ/หรือ จากทางคณะ/หน่วยงาน จำแนกได้ดังนี้

ก. ฐานข้อมูลวิชาการเพื่อการเรียนการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนการสร้างฐานข้อมูลเพื่อการเรียนการสอนโดยในอดีตมหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งเมื่อคณะ/หน่วยงานมีความเข้มแข็งพอสมควรแล้ว มหาวิทยาลัยก็ทำหน้าที่ในการสนับสนุนและประสานงานอำนวยความสะดวกให้โดยมิได้จัดงบประมาณลง แต่หันไปสนับสนุนงบประมาณด้านอื่นแทน

การดำเนินงานในช่วงของการปฏิรูประบบ ส่วนใหญ่ได้แก่การเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อการเรียนการสอนดังกล่าวเข้ากับเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ปัจจุบันมีฐานข้อมูลเพื่อการเรียนการสอนที่มีการดูแลอย่างดี มีการ update ข้อมูลให้ทันสมัย และใช้เพื่อการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เช่น ฐานข้อมูลสื่อการศึกษาด้วยตนเองของคณะแพทยศาสตร์ ฐานข้อมูลเศรษฐกิจและการเงิน ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ ฐานข้อมูลการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ ฐานข้อมูลเหล่านี้ยังคงต้องพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข. ฐานข้อมูลสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา นอกเหนือจากการให้การสนับสนุนทุนในการจัดทำสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา แล้ว ยังได้ดำเนินการจัดกลุ่มและทำ

การบรรจุอยู่ในเครือข่ายรวมของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังได้ทำการเชื่อมโยงไปยังฐานข้อมูลสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของคณะที่มีฐานข้อมูลนี้อยู่ด้วย

- ค. **ฐานข้อมูลวิชาการ/ฐานข้อมูลเฉพาะศาสตร์** ฐานข้อมูลวิชาการ/ฐานข้อมูลเฉพาะศาสตร์ เป็นระบบข้อมูลที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการค้นคว้าอ้างอิงเชิงวิชาการตามแผนดำเนินการเชิงกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ.๒๕๓๘-๒๕๔๐) ได้กำหนดให้มีการสร้างฐานข้อมูลวิชาการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) Thai Demographic Database (๒) Environmental Information System (๓) Energy Information System (๔) Social and Economic Information System (๕) Asian Region Database (๖) Drug Information System อย่างไรก็ตามพบว่าไม่มีฐานข้อมูลวิชาการครบตามกำหนดไว้ในแผน สถานภาพของฐานข้อมูลเหล่านี้มีต่าง ๆ กัน บางฐานข้อมูลมีการพัฒนาต่อเนื่อง มีการปรับปรุงข้อมูลเป็นระยะ แต่บางฐานข้อมูลที่เป็นข้อมูลของโครงการวิจัยมักไม่มีการปรับปรุงข้อมูลหลังจากโครงการเสร็จสิ้น เพียงแต่จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์เท่านั้น ดังนั้นจึงเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลระหว่างปี และยุติลงเนื่องจากโครงการวิจัยสิ้นสุด หรือเนื่องจากขาดบุคลากรที่จะทำวิจัยต่อ นอกจากนี้บางคณะก็ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลเฉพาะศาสตร์ของตนขึ้น เช่น ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการแพทย์ ของคณะแพทยศาสตร์

จากพัฒนาการที่แสดงถึงแนวโน้มการสร้างฐานข้อมูลที่เกิดขึ้นในหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะด้วยภายใต้กลไกการสนับสนุนของมหาวิทยาลัย หรือเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ก็ตาม ฐานข้อมูลวิชาการเพื่อการอ้างอิงที่มีอยู่จึงมีความหลากหลาย ทั้งในเชิงขนาดของฐาน มาตรฐานการลงรายการ โปรแกรมที่ใช้จัดเก็บ ความต่อเนื่องของการปรับปรุงข้อมูล รวมทั้งความพร้อมหรือรูปแบบของการให้บริการเผยแพร่แก่บุคคลภายนอก

- ง. **WB-CU Knowledge Management Project** ในส่วนฐานข้อมูลเฉพาะศาสตร์นี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยความร่วมมือจากธนาคารโลก ได้ดำเนินโครงการ WB-CU Knowledge Management เพื่อให้บริการด้านข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทยของภูมิภาค โดยอาศัยศักยภาพของมหาวิทยาลัยที่มีสถาบันวิทยบริการที่ดำเนินการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สมบูรณ์ทั้งภายในมหาวิทยาลัยกับการเชื่อมโยงเครือข่ายกับเครือข่าย UniNet รวมถึงการเป็น Internet Gateway และศักยภาพของอาจารย์นักวิชาการ

ที่จะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับข้อมูลที่ได้รับมาจากธนาคารโลก โดยมีการวิเคราะห์ วิจารณ์ หรือสรุปผล ทั้งนี้ได้ดำเนินการจัดทำผังโครงสร้างออกเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ในขั้นต้น ได้แก่ Macroeconomic Finance และ Good Governance และสามารถจะขยายหัวข้อออกไปอีกในอนาคต

มหาวิทยาลัยได้พยายามดำเนินการให้มีการนำไปใช้ในการเรียนการสอน อย่างจริงจัง และวางแผนการขยายบริการให้แก่ศึกษามหาวิทยาลัยอื่น ๆ และ ผู้สนใจภายนอกต่อไปด้วย

- จ. **ฐานข้อมูลงานวิจัย** มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยทำการเพิ่มเติมข้อมูลผลงานวิจัยตลอดมา แต่เนื่องจากฐานข้อมูลงานวิจัยมีขนาดใหญ่ขึ้นเป็นผลให้การสืบค้นข้อมูลทำได้ล่าช้า จึงได้ปรับเปลี่ยนมาใช้โปรแกรม BRS/Search ของเอกชน และเพิ่มระบบข้อมูลเพื่อรองรับอีก ๓ ระบบ รวมเป็น ๔ ระบบข้อมูล คือ ระบบข้อมูลงานวิจัย ระบบข้อมูลนักวิจัย ระบบข้อมูลแหล่งทุนวิจัย และระบบข้อมูลรางวัลผลงานวิจัย

ปัจจุบันมีข้อมูลงานวิจัยกว่า ๘,๐๐๐ ระเบียบ ซึ่งต่อไปข้อมูลงานวิจัยจะเพิ่มขึ้นปีละไม่ต่ำกว่า ๓๐๐ ระเบียบ ประกอบกับมหาวิทยาลัยมีแนวคิดที่จะเผยแพร่ และใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่มีอยู่ให้เต็มประสิทธิภาพคุ้มค่ากับการลงทุนทั้งด้านการลงทุนด้วยตัวเงินและการลงทุนด้วยปัญญา ภูมิความรู้ และประเด็นสำคัญ มหาวิทยาลัยจะต้องให้ผู้วิจัยที่ผลิตผลงานวิจัยได้เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลงานวิจัยนี้เพื่อประโยชน์ทั้งในด้านการศึกษา การบริหาร และการพัฒนา ประเทศชาติ

- ฉ. **Thai Universities Distance Learning Network** มหาวิทยาลัยได้อาศัยโอกาสที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการโครงการเงินกู้ธนาคารโลกเพื่อพัฒนาการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยของไทย ดำเนินโครงการภายใต้โครงการเดิม เพื่ออาศัยศักยภาพของบุคลากรด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยที่จะเผยแพร่ความรู้ต่อไปยังมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในขณะเดียวกันก็สามารถรับถ่ายทอดความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ ซึ่งนอกจากจะสามารถนำมาใช้เป็นระบบการศึกษาทางไกล สำหรับพัฒนาการสอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว ยังสามารถใช้ประโยชน์กับสาขาอื่นได้อีก อันจะเป็นการเปิดโอกาสสำหรับแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา ให้นิสิตมีศักยภาพในการ

แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการรับถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์จากต่างประเทศ โดยลดภาระค่าใช้จ่ายในการนำนักวิชาการจากต่างประเทศเดินทางเข้ามา

๖.๒ โครงการร่วมความร่วมมือระหว่างธนาคารโลกกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการเสริมสร้างแหล่งความรู้เพื่อการอ้างอิง (WB – CU Knowledge Management Project)

ความร่วมมือระหว่างธนาคารโลก (World Bank-WB) และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เริ่มต้นจากการเจรจาระหว่างประธานของธนาคารโลก และอธิการบดีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเดือนมกราคม ๒๕๔๑ และระหว่างเจ้าหน้าที่ของธนาคารโลก (ประเทศไทย) กับผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเดือนกันยายน ๒๕๔๑ หลังจากนั้นได้มีพิธีลงนามในสัญญาะหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและธนาคารโลก (ประเทศไทย) เพื่อเริ่มโครงการ WB/CU Knowledge Management Project เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ โดยเน้นความร่วมมือในการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library Network) และศูนย์จัดเก็บเอกสารสิ่งพิมพ์ (Repository Center) เพื่อให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมของธนาคารโลก ในสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ การเงิน สิ่งแวดล้อม พลังงาน และการพัฒนาสังคม

WB/CU Knowledge Management Project เป็นโครงการร่วมมือระหว่างธนาคารโลก และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการสร้างแหล่งความรู้เพื่อการอ้างอิง เสริมสร้างการศึกษาของมหาวิทยาลัยและให้บริการแก่สังคมผ่านระบบออนไลน์ โดยสนับสนุนให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำทางไปสู่การแบ่งปันความรู้ (Knowledge sharing) ที่มีคุณค่ามหาศาล โดยเชื่อมโยงบริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังมหาวิทยาลัยของรัฐทั่วประเทศ โดยในระยะแรกจะช่วยสนับสนุนในด้านการพัฒนาความรู้แก่นิสิต/นักศึกษาและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และหลังจากนั้น ในแผนการระยะยาวจะขยายบริการทางด้านการอภิปรายปัญหาที่มีอยู่อย่างมากมายผ่านระบบออนไลน์ (Extensive Online Forum) ไปยังหน่วยงานที่อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัย

๖.๒.๑. ศูนย์เอกสารทางด้านโครงการและกิจกรรมของธนาคารโลก (WB Documentation Center)ธนาคารโลก (ประเทศไทย) ได้โอนเอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่จัดเก็บไว้ในห้องสมุดของธนาคารโลก (ประเทศไทย) ให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยให้เงินสนับสนุน เป็นเงิน ๑๖๗,๖๐๐ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นเจ็ดพันหกร้อยบาทถ้วน) เพื่อจัดตั้ง WB Documentation Center ที่สถาบันวิทยบริการดำเนินการรวบรวมจัดเก็บเอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมของธนาคารโลก นำมา

วิเคราะห์สารสนเทศให้เป็นระบบมาตรฐานและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อให้บริการ

๖.๒.๒. ความร่วมมือระหว่างธนาคารโลกและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการให้บริการสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์และห้องสมุดดิจิทัล (WB - CU Digital and On line Information System)

คณาจารย์และนักวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดทำเว็บไซต์และแพร่สัญญาณไปบนอินเทอร์เน็ตให้บริการสารสนเทศผ่าน WB - CU Digital Library โดยนิสิตและคณาจารย์สามารถเข้าถึงเว็บไซต์ของธนาคารโลก และของหน่วยงานอื่น ๆ ได้ ในระยะแรกจะเน้นให้บริการทางด้านคลังข้อมูลดิจิทัล (Digital Databanks) เช่น บทวิจารณ์ต่าง ๆ รายงานการประชุมสัมมนา ผลงานวิจัยอย่างย่อทางการเงินและทางเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) โดยได้เงินสนับสนุนจากธนาคารโลก เป็นเงิน ๙๔๙,๗๕๐ บาท (เก้าแสนสี่หมื่นเก้าพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

๖.๒.๓. ความร่วมมือระหว่างธนาคารโลกและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทางไกล (WB/CU Distance Learning)

ตามทีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีความร่วมมือกับธนาคารโลกในโครงการ WB/CU Knowledge Management Project ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้เชี่ยวชาญของธนาคารโลกมีความเห็นว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ อุปกรณ์ทางการโทรคมนาคมและบุคลากร จึงได้เสนอให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning Center - DLC) ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียนรู้ทางไกลที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเป็นส่วนหนึ่งในเครือข่ายการเรียนรู้ทางไกลทั่วโลก (Global Distance Learning Network - GDLN) ของธนาคารโลก โดยในระยะแรกเครือข่ายการเรียนรู้ทางไกลทั่วโลก ได้วางแผนที่จะจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทางไกล ให้ครอบคลุม ๑๐ แห่งทั่วโลก และจะขยายให้ครบ ๕๐ ศูนย์ภายในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ ดังนั้นศูนย์การเรียนรู้ทางไกลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงเป็นหนึ่งใน ๑๐ ศูนย์แรกของธนาคารโลก โดยจะเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางไกลที่เชื่อมโยงผู้ใช้บริการกับแหล่งความรู้ที่เหมาะสมเข้าด้วยกันในเครือข่ายการเรียนรู้ทางไกลทั่วโลก ซึ่งจะประกอบไปด้วย ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์เชิงโต้ตอบและสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยในระยะแรกเริ่มนี้ศูนย์การเรียนรู้ทางไกลดังกล่าว จะให้บริการจากเครือข่ายโทรคมนาคมเฉพาะกิจของธนาคารโลกที่มีอยู่แล้ว ซึ่งจะเชื่อมโยงศูนย์การเรียนรู้ทางไกล ๑๐ แห่งแรกในตะวันออกกลาง แอฟริกา เอเชีย และอเมริกาใต้ และที่สำนักงานใหญ่ของธนาคารโลกที่วอชิงตัน สหรัฐอเมริกา

เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พัฒนาเครือข่าย ChulaNet ซึ่งเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในจุฬาฯ ให้เชื่อมโยงกับเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (UniNet) และ ChulaNet ได้ทำหน้าที่เป็นสถานีเชื่อมโยงหลัก (majormode) แห่งหนึ่งในจำนวน ๒ สถานีหลักที่เชื่อมโยงไปยังสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพฯ และทั่วประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นจุดเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ (Internet Gateway) อีกด้วย ดังนั้นจึงสามารถขยายเครือข่ายการเรียนรู้ทางไกลทั่วโลก (GDLN) ไปยังมหาวิทยาลัยในสังกัดของทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน ๒๔ แห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในระบบการเรียนการสอนทางไกลตามโครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (UniNet) นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงระบบดังกล่าวภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังอาคารเรียนรวม ห้อง ๕๐๓ อาคารบรมราชกุมารี และห้อง ๑๐๓ อาคารเปรมบุรฉัตร โดยมีห้องควบคุมอยู่ที่สถาบันวิทยบริการได้อีกด้วย

สำหรับการดำเนินการ ได้รับงบประมาณจาก ๒ แหล่งคือ

ก. เงินกู้จากธนาคารโลก เป็นเงิน ๓๙ ล้านบาท

ข. งบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย เป็นเงิน ๓,๖๕๖,๐๖๖ บาท

๖.๓ ระบบห้องเรียนเครือข่าย (Multi-classroom system)

โดยหลักการแล้วเป็นการวางระบบเครือข่ายเชื่อมต่อห้องเรียนระหว่าง

- (๑) สถาบันวิทยบริการ ชั้น ๓ เป็นห้องส่งเพื่อเชื่อมต่อระหว่างห้องเรียน ๑๐๓ ชั้น ๑ อาคารเปรมบุรฉัตร และห้อง ๕๐๓ ชั้น ๕ อาคารบรมราชกุมารี กับมหาวิทยาลัยของรัฐอีก ๒๔ แห่งในเครือข่าย UniNet
- (๒) ระหว่างห้องเรียนที่อาคารเปรมบุรฉัตร กับห้องเรียนที่อาคารบรมราชกุมารี สามารถเชื่อมต่อกันเองได้โดยตรง
- (๓) สถาบันวิทยบริการ ชั้น ๓ มีห้องศูนย์เรียนรู้ทางไกล (Distance Learning Center) มีอุปกรณ์จานดาวเทียมและเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน ๓๐ เครื่อง เพื่อการส่งและถ่ายทอดระหว่างห้องเรียนกับต่างประเทศ
- (๔) สถาบันวิทยบริการมีระบบ ISDN จำนวน ๓ เลขหมาย คือ ๒๐๙๙๐๓๗-๙ ใช้ในกรณีที่ต้องการติดต่อหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้อยู่ในมหาวิทยาลัยและในเครือข่าย UniNet
ห้องเรียน ๕๐๓ ชั้น ๕ อาคารบรมราชกุมารี เป็นห้องเรียนขนาด ๓๐๐ คน รับผิดชอบโดยสำนักงานจัดการอาคาร ส่วนห้องเรียน ๑๐๓ ชั้น ๑ อาคารเปรมบุรฉัตร เป็นห้องเรียน

ขนาด ๓๙๘ คน รับผิดชอบโดยสำนักงานบริหารระบบกายภาพ อุปกรณ์ต่าง ๆ ปรากฏใน
รายการท้ายนี้

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีระบบสนับสนุนบุคลากรอาจารย์ผู้สอนในการใช้
ห้องเรียนเครือข่ายคือการฝึกอบรมอาจารย์ที่ใช้ห้องเรียนเครือข่าย โครงการนวัตกรรมการ
เรียนการสอนของสำนักบริหารวิชาการ ทุนสื่อการสอนสนับสนุนการใช้ห้องเรียนเครือข่ายของ
สำนักบริหารวิชาการ และบริการอื่นๆ อีกตามสมควร

อุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกลแบบ ๒ ทาง

ห้องเรียนอาคารบรมราชกุมารี

CHULALONGKORN UNIVERSITY/DISTANCE LEARNING PROJECT SYSTEM TRINICOM

ROOM B								
CATAGORY	ITEM	DESCRIPTION	MODEL	QTY	UNIT PRICE	TOTAL	SUB TOTAL	
CCTV	1	CCD CAMERA	SSC-CX34p	3	35,300	105,900	711,900	
	2	PAN/TILT HEAD	PHILIP	3	28,000	84,000		
	3	RECIEVER FOR CONTROLLER	PHILIP	3	30,000	90,000		
	4	LENS & PAN/TILT CONTROLLER	PHILIP	1	140,000	140,000		
	5	4INCH B&W VIDEO MONITOR	PVM-4B1E	2	146,000	292,000		
VTR & SLIDE	6	DVCAM RECORDER	DSR-30P	1	256,000	256,000	530,130	
	7	VHS RECORDER	SLV-K877TK	1	17,090	17,090		
	8	SLIDE TO VIDEO CONVERTER/ELMO	TRV-35S	1	219,000	219,000		
DME & CG	9	DVD PLAYER	DVP-S7700	1	38,040	38,040		
	10	DME SWITCHER	DFS-300P	1	469,600	469,600	1,035,300	
	11	DSK BOARD	BKDF-504P	1	133,300	133,300		
	12	14 INCH COLOUR VIDEO MONITOR	PVM-14N6E	4	33,100	132,400		
PROJECTOR	13	GRAPHICS GENERATOR	MATROX	1	300,000	300,000		
	14	LCD DATA PROJECTOR	VPL-X2000E	1	1,150,000	1,150,000	1,167,400	
SWITCHER	15	VIDEO BOARD FOR VPL-X2000E	IFB-1000	1	17,400	17,400		
	16	16X18 MATRIX SWITCHER	PVS-1680S	1	90,100	90,100	510,100	
VIDEO CONFERENCE	17	VGA LINE AMPLIFIER/DA / KRAMER	VP-20	1	20,000	20,000		
	18	AUTOMATION CONTROL SYSTEM	AMX	1	400,000	400,000		
	19	VIDEO CONFERENCE SYSTEM	PCS-5100	1	874,700	874,700	1,246,113	
	20	GRAPHICS BOARD	PCS-G510P	1	59,500	59,500		
	21	DRAWING TABLET	PCS-T500	1	38,070	38,070		
	22	V.35 BOARD	PCS-I500	1	29,700	29,700		
	23	V.35 CABLE	PCS-K32	1	18,000	18,000		
	24	29 INCH TV MONITOR	KV-XF29M50/5	1	27,243	27,243		
AUDIO	25	FLOOR CABINET FOR TV & CODEC	PCS-F530	1	48,600	48,600		
	26	VIDEO PRESENTATION STAND	VID-P110	1	150,300	150,300		
	27	UHF TRANSMITTER	WRT-805A /68	1	16,000	16,000	194,070	
	28	UHF RECIEVER	WRR-800A /68	1	26,900	26,900		
	29	LAVALIAR MIC.	ECM-44BMP	1	5,590	5,590		
	30	DIGITAL FEEDBACK REDUCER	SRP-FR300	1	47,300	47,300		
	31	DYNAMIC MICROPHONE	F-730	4	7,370	29,480		
OTHERS	32	FLOOR STAND	B-500	4	17,200	68,800		
	33	INSTALLATION / CONSOLE / RACK		1	200,000	200,000	200,000	
						AMOUNT (EXCLUDE VAT)	5,595,013	

อุปกรณ์เพิ่มเติมการเรียนการสอนทางไกลแบบ ๒ ทาง
ห้องเรียนอาคารบรมราชกุมารี

CHULALONGRORN UNIVERSITY / DISTANCE LEARNING PROJECT

ROOM B

CATAGORY	ITEM	DESCRIPTION	MODEL	QTY	UNIT PRICE	TOTAL	SUB TOTAL
AUDIO	1	WIRELESS MIC.	63C 14/58	1	50,000	50,000	181,000
	2	FEEDBACK NOTSE REDUCER.	SRP-FR300	1	51,000	51,000	
	3	DYNAMIC MIC.	SM585	4	20,000	80,000	
SLIDE	4	SLIDE TO VIDEO	TRV-35H	1	219,000	219,000	219,000
LCD PROJECTOR	5	LCD PROJECTOR	BARCO-6300	1	1,100,000	1,100,000	1,100,000
VGA CONVERTER	6	VIDEO CONVERTER PC TO VIDEO	AVER KEY 30C	1	28,000	28,000	28,000
MONITOR & VDA	7	COLOR MONITOR	DFR II EQE4	2	80,000	160,000	160,000
		VIDEO/AUDIO DISTRIBUTOR	BC-1210	1	35,000	35,000	35,000
AMOUNT (EXCLUDE VAT)							1,723,000

อุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกลแบบ ๒ ทาง
ห้องเรียนอาคารเปรมบุรฉัตร

CHULALONGKORN UNIVERSITY/DISTANCE LEARNING PROJECT SYSTEM TRINICOM

ROOM A

CATAGORY	ITEM	DESCRIPTION	MODEL	QTY	UNIT PRICE	TOTAL	SUB TOTAL
CCTV	1	CCD CAMERA	SSC-CX34p	3	35,300	105,900	711,900
	2	PAN/TILT HEAD	PHILIP	3	28,000	84,000	
	3	RECIEVER FOR CONTROLLER	PHILIP	3	30,000	90,000	
	4	LENS & PAN/TILT CONTROLLER	PHILIP	1	140,000	140,000	
	5	4INCH B&W VIDEO MONITOR	PVM-481E	2	146,000	292,000	
VTR & SLIDE	6	DVCAM RECORDER	DSR-30P	1	256,000	256,000	530,130
	7	VHS RECORDER	SLV-K877TK	1	17,090	17,090	
	8	SLIDE TO VIDEO CONVERTER/ELMO	TRV-35S	1	219,000	219,000	
DME & CG	9	DVD PLAYER	DVP-S7700	1	38,040	38,040	1,035,300
	10	DME SWITCHER	DFS-300P	1	469,600	469,600	
	11	DSK BOARD	BKDF-504P	1	133,300	133,300	
SWITCHER	12	14 INCH COLOUR VIDEO MONITOR	PVM-14N6E	4	33,100	132,400	510,100
	13	GRAPHICS GENERATOR	MATROX	1	300,000	300,000	
	14	16X8 MATRIX SWITCHER	PVS-1680S	1	90,100	90,100	
VIDEO CONFERENCE	15	VGA LINE AMPLIFIER/DA / KRAMER	VP-20	1	20,000	20,000	1,246,113
	16	AUTOMATION CONTROL SYSTEM	AMX	1	400,000	400,000	
	17	VIDEO CONFERENCE SYSTEM	PCS-5100	1	874,700	874,700	
	18	GRAPHICS BOARD	PCS-G510P	1	59,500	59,500	
	19	DRAWING TABLET	PCS-T500	1	38,070	38,070	
	20	V.35 BOARD	PCS-1500P	1	29,700	29,700	
	21	V.35 CABLE	PCS-K32	1	18,000	18,000	
AUDIO	22	29 INCH TV MONITOR	KV-XF29M50/E	1	27,243	27,243	436,470
	23	FLOOR CABINET FOR TV & CODEC	PCS-F530	1	48,600	48,600	
	24	VIDEO PRESENTATION STAND	VID-P110	1	150,300	150,300	
	25	UHF TRANSMITTER	WRT-805A/68	1	16,000	16,000	
	26	UHF RECIEVER	WRR-800A/68	1	26,900	26,900	
	27	LAVALIAR MIC.	ECM-44BMP	1	5,590	5,590	
	28	AUDIO MIXER	SRP-V110	1	71,100	71,100	
	29	DYNAMIC MICROPHONE	F-730	4	7,370	29,480	
	30	FLOOR STAND	B-500	4	17,200	68,800	
	31	DIGITAL EQUALIZER	SRP-E300	1	49,800	49,800	
OTHERS	32	DIGITAL FEEDBACK REDUCER	SRP-FR300	1	47,300	47,300	200,000
	33	POWER AMPLIFIER	SRP-P26	1	41,500	41,500	
	34	SPEAKER	SRP-S900	2	40,000	80,000	
	35	INSTALLATION / CONSOLE / RACK		1	200,000	200,000	
						AMOUNT (EXCLUDE VAT)	4,570,013

จุฬาฯ ของเรา

ปีที่ ๘๒ แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๗๖

อุปกรณ์เพิ่มเติมการเรียนการสอนทางไกลแบบ ๒ ทาง
ห้องเรียนอาคารบรมราชกุมารี

CHULALONGRORN UNIVERSITY / DISTANCE LEARNING PROJECT

ROOM B

CATAGORY	ITEM	DESCRIPTION	MODEL	QTY	UNIT PRICE	TOTAL	SUB TOTAL
AUDIO	1	WIRELESS MIC.	63C 14/58	1	50,000	50,000	181,000
	2	FEEDBACK NOTSE REDUCER	SRP-FR300	1	51,000	51,000	
	3	DYNAMIC MIC.	SM585	4	20,000	80,000	
SLIDE	4	SLIDE TO VIDEO	TRV-35H	1	219,000	219,000	219,000
LCD PROJECTOR	5	LCD PROJECTOR	BARCO-6300	1	1,100,000	1,100,000	1,100,000
VGA CONVERTER	6	VIDEO CONVERTER PC TO VIDEO	AVER KEY 30C	1	28,000	28,000	28,000
MONITOR & VDA	7	COLOR MONITOR	DFR II EQE4	2	80,000	160,000	160,000
		VIDEO/AUDIO DISTRIBUTOR	BC-1210	1	35,000	35,000	35,000
AMOUNT (EXCLUDE VAT)							1,723,000

อุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกลแบบ ๒ ทาง
ห้องเรียนอาคารเปรมบุรฉัตร

CHULALONGKORN UNIVERSITY/DISTANCE LEARNING PROJECT SYSTEM TRINICOM

ROOM A

CATAGORY	ITEM	DESCRIPTION	MODEL	QTY	UNIT PRICE	TOTAL	SUB TOTAL
CCTV	1	CCD CAMERA	SSC-CX34p	3	35,300	105,900	711,900
	2	PAN/TILT HEAD	PHILIP	3	28,000	84,000	
	3	RECIEVER FOR CONTROLLER	PHILIP	3	30,000	90,000	
	4	LENS & PAN/TILT CONTROLLER	PHILIP	1	140,000	140,000	
	5	4INCH B&WVIDEO MONITOR	PMM-4B1E	2	146,000	292,000	
VTR & SLIDE	6	DVCAM RECORDER	DSR-30P	1	256,000	256,000	530,130
	7	VHS RECORDER	SLV-K877TK	1	17,090	17,090	
	8	SLIDE TO VIDEO CONVERTER/ELMO	TRV-35S	1	219,000	219,000	
	9	DVD PLAYER	DVP-S7700	1	38,040	38,040	
DME & CG	10	DME SWITCHER	DFS-300P	1	469,600	469,600	1,035,300
	11	DSK BOARD	BKDF-504P	1	133,300	133,300	
	12	14 INCH COLOUR VIDEO MONITOR	PMM-14N6E	4	33,100	132,400	
SWITCHER	13	GRAPHICS GENERATOR	MATROX	1	300,000	300,000	510,100
	14	16X8 MATRIX SWITCHER	PVS-1680S	1	90,100	90,100	
	15	VGA LINE AMPLIFIER/DA / KRAMER	VP-20	1	20,000	20,000	
VIDEO CONFERENCE	16	AUTOMATION CONTROL SYSTEM	AMX	1	400,000	400,000	1,246,113
	17	VIDEO CONFERENCE SYSTEM	PCS-5100	1	874,700	874,700	
	18	GRAPHICS BOARD	PCS-G510P	1	59,500	59,500	
	19	DRAWING TABLET	PCS-T500	1	38,070	38,070	
	20	V.35 BOARD	PCS-1500P	1	29,700	29,700	
	21	V.35 CABLE	PCS-K32	1	18,000	18,000	
	22	29 INCH TV MONITOR	KV-XF29M50/๕	1	27,243	27,243	
	23	FLOOR CABINET FOR TV & CODEC	PCS-F530	1	48,600	48,600	
	24	VIDEO PRESENTATION STAND	VID-P110	1	150,300	150,300	
AUDIO	25	UHF TRANSMITTER	WRT-805A/68	1	16,000	16,000	436,470
	26	UHF RECIEVER	WRR-800A/68	1	26,900	26,900	
	27	LAVALIAR MIC.	ECM-44BMP	1	5,590	5,590	
	28	AUDIO MIXER	SRP-V110	1	71,100	71,100	
	29	DYNAMIC MICROPHONE	F-730	4	7,370	29,480	
	30	FLOOR STAND	B-500	4	17,200	68,800	
	31	DIGITAL EQUALIZER	SRP-E300	1	49,800	49,800	
	32	DIGITAL FEEDBACK REDUCER	SRP-FR300	1	47,300	47,300	
	33	POWER AMPLIFIER	SRP-P26	1	41,500	41,500	
	34	SPEAKER	SRP-S900	2	40,000	80,000	
OTHERS	35	INSTALLATION / CONSOLE / RACK		1	200,000	200,000	200,000
						AMOUNT (EXCLUDE VAT)	4,570,013

จุฬาร ของเรา

ปีที่ ๘๒ แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๗๖

อุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกลแบบ ๒ ทาง
ห้องเรียนอาคารเปรมบุรฉัตร

CHULALONGRORN UNIVERSITY / DISTANCE LEARNING PROJECT

ROOM A

CATAGORY	ITEM	DESCRIPTION	MODEL	QTY	UNIT PRICE	TOTAL	SUB TOTAL
AUDIO	1	MICROPHONE	SM 585	4	20,000	80,000	1,170,000
	2	DUBLE CASSETTE	DN-770 R	1	40,000	40,000	
	3	CD PLAYER	DCM-270	1	18,000	18,000	
	4	WIRELESS MIC.	ESC 24/58	1	53,600	53,600	
	5	WIRELESS MIC.	ESC 14/58	1	50,000	50,000	
	6	AUDIO MIXER	LVE 4 MK II	1	145,000	145,000	
	7	FEEDBACK REDUCER	DFR II EQE4	1	44,000	44,000	
	8	EQ 30 BAND STEREO	FCS 960	1	110,000	110,000	
	9	COMPRESSOR	DPR 422	1	60,000	60,000	
	10	CROSSOVER	FDS 310	1	54,000	54,000	
	11	POWER AMP.	MA 601	1	55,000	55,000	
	12	POWER AMP.	MA 2400	1	115,000	115,000	
	13	MAIN SPEAKER	SR 4732A	2	135,000	135,000	
	14	POWER AMP.	PMA-250SE	1	16,000	16,000	
	15	CONTROL MONITOR	CONTROL 1C	1	8,600	8,600	
	VTR & SLIDE	17	VHS RECORDER	NV-HD 620	1	29,000	
18		SLIDE TO VIDEO	TRV-35H	1	219,000	219,000	
MONITOR & VDA	19	COLOR MONITOR	PVM-14M2E	2	80,000	160,000	195,000
	20	VIDEO/AUDIO DISTRIBUTOR	BC-1210	1	35,000	35,000	
VGA CONVERTER	21	VIDEO CONVERTER PC TO VIDEO	AVER KEY 300	1	28,000	28,000	28,000
AMOUNT (EXCLUDE VAT)							1,641,000

เนื้อหา : ศาสตราจารย์เทียนฉาย กีระนันทน์
รวบรวมจัดพิมพ์ : สำนักงานสารนิเทศ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๒๑๘๓๕๖๓-๔, ๒๑๕๓๖๑๒
นางศรินทิพย์ นิมิตรมงคล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา มีนาคม ๒๕๔๓